

**Gábor Dénes Óvoda, Általános Iskola,
Gimnázium és Technikum**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2023. szeptember

TARTALOMJEGYZÉK

Az intézmény bemutatása, jellemező adatai.....	3
Az óvoda pedagógiai programja.....	8
Az általános iskola pedagógiai programja.....	34
A gimnázium pedagógiai programja.....	74
A technikum pedagógiai programja.....	116

„...Hol a jelző izotóp, amely megmutatja, mi lesz egy emberben, s azon túl az egész társadalomban egy kitűnően sikerült órából? Öreg tanárok elég szomorúan szoktak beszélni erről. Menj el tíz év múlva, s nézd meg, mi maradt a munkádból. De mi marad az elégetett szénből, a forgó lapátra hulló vízből, az elbomlott atomból? S mégis ezek hajtják a társadalmat. Ugyanígy az iskolai órák melege! ... Mert az anyag széthull, más ismeretekbe megy át, a szív azonban őrzi a jó emlékeket.”

(Németh László)

Bevezetés

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében, az óvodában, az iskolában a nevelő és oktató munka pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben kell bevezetni.

Szakmai önállóságunk, sajátos arculatunk bemutatásának legfontosabb alapidokumentuma az óvoda nevelési programja és az iskola pedagógiai programja. E dokumentum nem más, mint az intézmény szakmai stratégiai terve, amely meghatározza a nevelés, a tanítás, a tanulás folyamatának helyi pedagógiai elveit, gyakorlatát, működésének feltételeit.

Jogszabályi háttér

- a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- a Nat és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet
- A Kormány 5/2020. (I. 31.) rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról

1.

AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA, JELLEMZŐ ADATAI

1.1. Az intézmény hivatalos adatai

Az intézmény neve: Gábor Dénes Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Technikum

Székhelye, feladatellátási helye: 2117 Isaszeg, Gábor Dénes köz 1.
Telefon / Fax: 06-28-496-206

Alapító: Isaszegi Gábor Dénes Számítástechnikai és Informatikai Oktatóközpont Alapítvány
2117 Isaszeg, Széchenyi utca 13.

Fenntartó: Magyar Pütkösdi Egyház

Alapító okirat: Kelte: 1997. június 15.
Száma: 1/1997.

Az intézmény OM azonosítója: 032630

Az intézmény jogállása: önálló, belső egyházi jogi személy

Az intézmény felügyelete: A szakmai és törvényességi felügyeletet a Magyar Pünkösdi Egyház látja el, mint fenntartó, a fenntartói tevékenység törvényességi felügyeletét a Pest Megyei Kormányhivatal gyakorolja.

Az intézmény vezetőjének kinevezési rendje: Az intézmény igazgatóját a jogszabályoknak megfelelően a fenntartó nevezi ki, a munkáltatói jogkört felette a fenntartó képviselője gyakorolja.

Működési területe: Országos beiskolázású intézmény, de jellemzően Isaszeg város közigazgatási területe és vonzáskörzete (Dány, Tura, Vácszentlászló, Gödöllő, Valkó, Aszód, Hévízgyörk, Veresegyház, Szada, Bag, Pécel stb.)

Az intézmény típusa: országos beiskolázású, többcélú, köznevelési intézmény

- óvoda
- általános iskola (1-8. évfolyam)
- gimnázium (9-12. évfolyam)
- Technikum (9-13. évfolyam)

Alapfeladata:

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § alapján:

- óvodai nevelés,
- általános iskolai nevelés-oktatás,
- gimnáziumi nevelés-oktatás,
- technikumi nevelés-oktatás,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása,
- felnőttoktatás.

1.2. *Az intézmény rövid története*

1995-ben Keresztúri Jusztna, Keresztúri Sándor valamint Budaházi Józsefné tanítónő és ismerősei, kollégái közül néhányan létrehozták az Isaszegi "Gábor Dénes" Számítástechnikai és Informatikai Szakközépiskoláért Alapítványt.

Az Alapítvány Kuratóriuma célul tűzte ki, hogy a legkorszerűbb tudományágakat oktató, középiskolát hozzon létre. Az alapgondolatot a Gábor Dénes Főiskola kihelyezett tagozatának működtetése adta. (A tagozat akkor már második éve működött Isaszegen.).

Céljuk volt továbbá, hogy az isaszegi általános iskolát végzett gyerekeknek ne kelljen más településre járni, hogy középiskolát, főiskolát végezzenek. A tervet sok szülő örömmel üdvözölte, hiszen Isaszeg vonzáskörzetében nincs hasonló jellegű iskola.

Az alapítást a közoktatás fejlesztés távlati tervei is motiválták, amely szerint cél a középfokú oktatás általánossá tétele, az, hogy a fiatalok növekvő hányada középiskolai végzettség birtokában hagyja el a közoktatást, és valamennyien szakmai képesítéssel a kezükben lépjenek ki a munkaerőpiacra.

Ugyanakkor arra is fel kell készülni, hogy a tanulás egyre több fiatal számára nem zárul le a közoktatásban megszerzett végzettséggel. A közoktatás meghatározó céljává válik, hogy az egyént felkészítse az informatikai társadalom kihívására, megalapozza tanulási képességét, és lehetőséget adjon számára meglévő ismeretei továbbfejlesztésére. Képessé tegye az élethosszig tartó tanulásra, ismeretszerzésre, a munkaerőpiac igényeihez való rugalmas alkalmazkodásra.

Sok akadályt és ellenállást leküzdve - Keresztúri Jusztna igazgató vezetésével - az 1997/98-as tanévet az új középiskolában 30 tanuló kezdte meg, akik főleg Isaszeg általános iskoláiból, Dányból, Gödöllőről, Valkóról kerültek ki.

A 2007/2008-as tanévben kezdte meg működését az általános iskolai tagozat. Az első, ötödik és hatodik osztályokban 39 tanuló nevelése-oktatása folyt.

2010. szeptember 1-jén indítottuk el első gimnáziumi osztályunkat.

2015. szeptemberében újra megnyílt az óvodánk is.

Szakoktatásunkat a legkorszerűbb gépekkel felszerelt számítógépes termek és az eltelt évek során kialakított komplex tanulási környezet segíti.

Az alapítók elképzelése ma is időszerű: az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának fejlesztése a közoktatás-fejlesztési stratégia szerves része.

1.3. *Az intézmény jelenlegi helyzete*

Tanulói összetétel

Az általános iskolai tagozaton diákjaink többsége isaszegi, a többiek Pécelről, Dányból, Gödöllőről és a Gödöllői-dombság egyéb településeiről bejárók, szociálisan és kulturálisan is heterogén összetételűek. Ismereteik, tárgyi tudásuk, képességeik is jelentős különbségeket mutatnak. Az teljes tanulólétszámhoz viszonyítottan magas a tanulási, magatartási, beilleszkedési problémákkal küzdők száma.

A középiskolába érkező tanulók többségének átlageredménye jó. Egy-egy osztály helyiekből, illetve a környező településekről bejárókból szerveződik. Ezen tanulócsoportok összetételére is a heterogenitás a jellemző, a képességek és nem szerint egyaránt. A lányok száma - az iskola jellegéből adódóan - kevesebb a fiúkénál.

A gimnáziumi osztály magját az általános iskoláinkból érkezők adták, átlageredményük jó. Nevelésük-oktatásuk folyamatossága biztosított, közösségük meghatározó személyiségeivé válhatnak.

1.4. Az intézmény működésének feltételei

Személyi feltételek

Az intézmény vezetője a fenntartó, a Magyar Pünkösdi Egyház által kinevezett igazgató.

A tantestület kb. 90 %-ban főállású, kb. 10 %-ban óraadó pedagógusból áll. A nevelő-oktató munkát segíti pedagógiai asszisztens, logopédus, fejlesztő pedagógus, könyvtáros, rendszergazda és iskolatitkár. A szakos ellátottságnál törekszünk 100%-ra. A pedagógusok rendszeresen részt vesznek továbbképzéseken, hazai és külföldi tanulmányutakon. A jól felkészített, lelkes tanári kar a legmodernebb tanítási módszerekkel, eszközökkel, szeretetteljes légkörben, szilárd erkölcsiség és értékrend szerint neveli-oktatja az intézmény diákjait. Az intézményben a szakmai munka koordinálása érdekében több szakmai munkaközösség működik.

A nevelő-oktató munkát segíti továbbá több technikai dolgozó is.

Tárgyi feltételek

Az iskola 1996-97-ben épült Isaszeg központjában négyhektárnyi területen, nyugodt, csendes, forgalommentes telken, szép kilátással a környező dombokra, a Szoborhegyre. Tárgyi feltételei jók.

Az intézmény rendelkezik:

- 9 normál méretű tanteremmel,
- 2 számítástechnikai laborral,
- 1 számítástechnika szaktanteremmel,
- 1 sportépülettel (*szerkezetkész*),
- 1 ebédlővel és kiszolgáló-gazdasági helyiségekkel,
- 1 orvosi szobával, 1 könyvtárral, 1 stúdióval,
- 2 tanári, 1 titkársági és 4 irodahelyiséggel,
- 1 aulával-közösségi rendezvényekre, színházi előadásokra, bálókra,
- 8 tantermes általános iskolai épülettel,
- 2 csoportos óvodai épülettel.

Az iskola, profiljából adódóan nagyszámú, hálózatba kötött számítógépekkel rendelkezik.

2. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

„Az elfogadás olyan, mint a termékeny talaj, mely lehetővé teszi, hogy a kis mag olyan gyönyörű virággá fejlődjön, amilyenné belső lehetőségei csak engedik. A talaj kioldja a mag fejlődési képességét, de ez a képesség maga benne rejlik a magban. Csakúgy, mint a magban, a gyermekben is tökéletesen benne rejlik a fejlődés képessége.”
(Thomas Gordon)

2.1. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

2.1.1. Célunk

Nyugodt, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése, amely derűssé, ésszerűvé, természetessé teheti az egész napos óvodai együttlétet, valamint a pozitív jövőképbe vetett hit kialakítása, a gazdag környezetben zajló tapasztalatszerzés megvalósítása, mely lehetővé teszi a gyermekek személyiségének fejlődését.

2.1.2. Programunk:

A helyi pedagógiai programunk kialakítása során figyelembe vettük az intézményünk természetes környezeti adottságait. Az óvoda egy hatalmas telken helyezkedik el, együtt a bölcsődével, iskolával. A gyermekeket a természet szeretetére, a növényvilág és állatvilág alapos megismerésére, és megszeretésére neveljük. Tudatosítjuk bennük, hogy az embernek szüksége van a természet adta lehetőségekre. Célkitűzéseink közt szerepel az egészségvédő, természetvédő és környezetvédő magatartás kialakítása.

Tudomásul véve Földünk fokozódó természeti és környezeti problémáit, alapelvünk, hogy a gyermekek megismerjék környezetüket, és pozitív attitűdöt alakítsanak ki ez irányában, ezáltal válva jövőnk felelős és tudatos polgáraivá. A környező világ megismerése által, széles körű tapasztalatot szerezve megalapozhatjuk a környezettudatos magatartást a gyermekekben. A fenntarthatóság pedagógiáját követjük, melynek lényege, hogy olyan embereket neveljünk, akik képesek fenntartható társadalmat kialakítani és működtetni. Olyan magatartásminták, ismeretek és értékek átadására törekszünk, melyek alapja, hogy a jelen cselekedeteink a jövőnkre hatnak ki. Szándékunkban áll bekapcsolódni a Zöld Óvodák hálózatába.

2.1.3. Programunk alapelvei

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, megerősítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda csak kiegészítő szerepet játszik, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölthet be.

Valljuk, minden gyermek önálló, külön személyiség. Nevelőmunkánk alappillére: a gyermeki személyiség tiszteletben tartása, elfogadása. Biztonságérzet és szeretetkapcsolat – e nélkül a kisgyermek nem nevelhető, nem tanítható.

Fontosnak tartjuk a jó munkahelyi légkört, ami nem csak magunkért fontos, hanem az óvodában lévő gyermekeink kiegyensúlyozott légkörének is meghatározója.

Csoportonként két óvónővel és egy dajkával dolgozunk.

Az óvodai nevelés során az óvodapedagógus az elsődleges mintaadó személy, ezért kiemelten fontosnak tartjuk, hogy az óvodapedagógusok munkáját a hitelesség, és a példaértékűség hassa át. A pedagógiai munka közvetlen segítőként a dajkákat tekintjük ezért fontos az óvodapedagógusok és dajkák munkájának összhangja.

2.1.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A gyerekek nem azonos érettséggel érkeznek az óvodába, más-más a szociokulturális háttér, mások a hozott alapképességek.

Célunk:

Differenciálással mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítása, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a gyermek igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit.

A nevelés igazodik a gyermekhez, s ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, családi háttérhez, amelynek a gyermek részese.

Azoknál a gyermekeknél, akiknél az óvónő azt tapasztalja, hogy a spontán fejlődés lassúbb, vagy elmarad az átlagtól a megfelelő szakemberek, szolgálatok segítségét kérjük.

Feladataink:

- ✚ A kisgyermek személyiségének harmonikus fejlesztése.
- ✚ A kiemelkedő területek felismerése, gondozása.
- ✚ A korszerű egyéni bánásmódok, módszerek, terápiák, technikák, eszközök megismerése, kiválasztása, használata.
- ✚ A fejlesztés minden esetben a gyermek pedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex diagnózisára építve történik.

2.1.5. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése. Köteles tiszteletben tartani a gyermek személyiségét és családjá világnézetét, értékrendjét nem kényszerítheti rá senkire az óvodában, vallási, világnézeti kérdésekről nem foglalhat állást nevelőmunkája során.

Ha az óvónők azt tapasztalják, hogy a gyermek testi, értelmi, érzelmi fejlődését valamilyen körülmény, magatartás gátolja, vagy akadályozza (veszélyeztetett), vagy az adottságaihoz mért fejlődés lehetősége akadályozott (hátrányos helyzetű), jelzik a gyermekvédelmi megbízottjának.

A gyermekvédelmi munka alapelvei: őszinte érdeklődés, diszkréció, pedagógiai intuíció, megértés.

2.1.6. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha minden gyermek részére biztosítjuk az emberi méltósághoz való jogát.

Minden dolgozó feladata, hogy az általa ellátott gyermek hozzájusson minden olyan szolgáltatáshoz, amely ahhoz szükséges, hogy személyisége szabadon kibontakozhasson.

Az esélyegyenlőség mindannyiunk számára érték: segít elérni azt célt, hogy mindenkinek esélye legyen a benne lévő értékek kibontakoztatására –a jövőben való boldogulásra függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása, vagy anyagi helyzete.

Az esélyegyenlőség alapja az inklúzió elve, és a diszkrimináció-mentesség.

Amennyiben szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatokat látunk el: segítjük, felzárkóztatjuk a lassabban fejlődő gyermekeket, kezeljük a kiemelt képességű gyermekeket (tehetséggondozás), foglalkozunk a sajátos nevelési igényű gyermekekkel.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell:

- ✚ az intézményben biztosított szolgáltatások igénybevétele során,
- ✚ a gyermeki jogok gyakorlása során,
- ✚ felzárkóztatás, egyéni fejlesztés vagy tehetséggondozás biztosításakor,
- ✚ gyermekcsoportban történő elhelyezéskor,
- ✚ hit és vallásfoglalkozáson való részvétel biztosításakor.

Célunk:

- ✚ megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű (továbbiakban: HH/HHH) gyermekek részére, az
- ✚ intézményen belül az inklúzió elvének érvényesítése,
- ✚ a gyermekek differenciált fejlesztése egyéni képességeik figyelembe
- ✚ vételével, gyermekközpontú, családoorientált szemlélet kialakítása.

Feladatunk:

- ✚ a HH/HHH gyermekek egyenlő elosztásával biztosítani intézményi- és csoport szinten a szegregációmentességet,
- ✚ egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követve,
- ✚ hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli szervezetekkel,
- ✚ az igazolatlan hiányzások minimalizálása.

2.1.7. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Célunk:

- ✚ a környezeti és az egészségnevelési értékek kialakításához szükséges szokás szabályrendszer, érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- ✚ a környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód
- ✚ kialakítása, környező világunk iránti pozitív attitűd
- ✚ kialakítása, rendszerszemléletre nevelés,
- ✚ fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás segítése,
- ✚ érzelmi és értelmi környezeti nevelés,

- ✚ optimista életszemlélet kialakítása,
- ✚ tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés,
- ✚ tolerancia és segítő életmód kialakítása,
- ✚ az általános iskolai környezetismeret tantárgy megalapozása.

A célok elérését segítő tevékenységek, feladatok:

- ✚ a rendszeres élményszerző napokon a közvetlen környezeti értékek megismerése, értékörzés, természetvédelmi feladatok,
- ✚ a környezettel, természettel kapcsolatos témák feldolgozása képességfejlesztő tevékenység formájában,
- ✚ környezettudatos életmód elemeinek szocializációja (szelektív hulladékgyűjtés), lakó és óvoda környezet közös megóvása, személyes higiéné elsajátíttatása,
- ✚ az egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismertetése, egészséges étkezés,
- ✚ anyag és energiatakarékos óvodaüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása, csoportszoba, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága,
- ✚ az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása,
- ✚ az óvodai foglalkozások során lehetőségekhez mérten az újrahasznosítás elvének érvényesítése, különös tekintettel a vizuális foglalkozások anyagszükségleteire.

2.2. Gyermekkép, óvodakép

2.2.1. Gyermekkép

Óvodai programunk az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

2.2.2. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és

nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- ✚ a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- ✚ a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- ✚ az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

2.3. Óvodai nevelési feladatok, tevékenységek

2.3.1. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- ✚ az egészséges életmód alakítása,
- ✚ az érzelmi, az erkölcsi és a közösség nevelés,
- ✚ az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

2.3.2. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- ✚ a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- ✚ a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- ✚ a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- ✚ a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- ✚ az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- ✚ a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;

- ✚ a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- ✚ megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Célunk: testileg, lelkileg egészséges gyermekek nevelése.

A gyermek érezze magát biztonságban mind a felnőtt, mind a gyerektársaságban.

A szeretetteljes légkör, a gyermek személyiségének tiszteletben tartása, a gondoskodás, a gondozás, a szabadban való mozgás mind biztosítéka az egészséges testi-lelki fejlődésüknek.

Az egészséges életmód kialakításában sokat segít a gyermek utánzási törekvése.

Igen fontos a felnőtt példaértékű magatartása.

A rugalmas napirendben lehetőség nyílik a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítésére.

Feladataink:

- ✚ **Gondozás:** A testápolás, öltözés, étkezés, önkiszolgálás bensőséges gyerek-felnőtt kapcsolatban történik.
- ✚ **Testi nevelés:** Mozgásigényük kielégítését szolgálják az udvari és a tornatermi eszközök, a szervezett mozgást fejlesztő tevékenységek. Testi épségük védelme érdekében a szabályok megismertetése, betartása, betartatása elkerülhetetlen.
- ✚ **Edzés:** Nyári időszakban az udvaron zuhanyfürdőzésre, napfürdőzésre van lehetőség a kora délelőtti és késő délutáni időben. Télen szánkózás, hógolyózás nyújt lehetőséget az edzésre. Igény szerint széles körű sport foglalkozásokat biztosítunk.

2.3.3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy:

- ✚ a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- ✚ az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- ✚ az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- ✚ az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Célunk: Gazdag érzelmi kapcsolatok kialakítása, érzelmi biztonság megteremtése.

A szocializációt az óvoda pozitív légköre biztosítja. Az ilyen légkörben nevelkedett gyermeknek fejlődik az „ÉN” tudata, természetes magatartássá válik mások elfogadása. Fejlődik erkölcsi tartása és akarata.

Feladataink:

- ✚ Pozitív mintán alapuló szociális tanulás
- ✚ Szereteten alapuló családi légkör
- ✚ Máság elfogadása
- ✚ Kedvező érzelmi hatások
- ✚ A gyermek pozitív megnyilvánulásaira épülő fejlesztés
- ✚ A viselkedésformáknak, és az együttélés szabályainak elsajátítása
- ✚ Alkalmazkodó-képesség kialakítása
- ✚ Kiemelkedő képességű gyermekekhez való alkalmazkodás
- ✚ Nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, gyermekek nevelése – ez a feladat speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével Közös élményekre épülő
- ✚ tevékenységek gyakorlása
- ✚ Erkölcsi nevelés, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlesztése

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus viselkedése.

2.3.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk:

Megteremteni annak lehetőségét, hogy tevékenykedések, cselekvések során fejlődjenek egyéni képességeik

Feladataink:

- ✚ A természeti és társadalmi környezetről tapasztalatok szerzése, az ismeretek rendszerezése
- ✚ Tudásvágy felkeltése és kielégítése

- ✚ Problémamegoldó és kreatív gondolkodás elősegítése
- ✚ Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás)
- ✚ Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása
- ✚ A beszédkezdő fenntartása, a gyermekek meghallgatása, a gyermeki kérdések és válaszok érvényesülése

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

2.4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

2.4.1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Óvodapedagógusainktól elvárás:

- ✚ Szakképzett óvodapedagógusok, akik felelősek a rábízott gyermekek szellemi és testi fejlődéséért, nevelőtevékenységük keretében gondoskodnak a gyermekek testi épségének megővéséről, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről.

- ✚ A művészeti nevelés eszköztárát birtokolják és alkalmazzák.
- ✚ A mozgásban, rajzban, éneklésben, versmondásban, bábozásban, mesemondásban, az élmény, gondolkodás vezette beszélgetésben örömeiket lelik.
- ✚ Alkalmanként részt vesznek egy-egy módszertani óvoda nyílt napjain, szakmai véleménycseréjén.
- ✚ Ismerik és gyakorolják az önművelés módszereit. Gondot fordítanak érzelmi, társas, manuális és értelmi intelligenciájuk karbantartására, gyermeklélektani ismereteik fejlesztésére, ennek érdekében felhasználják az önképzésben és a szervezett továbbképzésben rejlő lehetőségeket.
- ✚ Életszemléletükben törekednek a pozitív beállítottságra, együttműködnek a jó munkahelyi légkör megteremtésében.
- ✚ Az óvoda rendszeres és alkalmi programjait közösen, munkamegosztásban valósítják meg a gyermekek érdekeit szem előtt tartva.
- ✚ Könyvezettudatos viselkedésük által követendő példát mutatnak a gyermekeknek.
- ✚ Szakmai gondolkodásukban önállóak, önkritikusak és kritikusak.

Dajkáktól való elvárás:

- ✚ magatartásukkal, beszédstílusukkal segítsék a
- ✚ nevelőmunkát, legyenek gyermek szeretők,
- ✚ segítsék az óvodapedagógus gondozó-nevelő munkáját,
- ✚ az óvodai napirendhez igazodva önállóan képesek legyenek szervezni és tervezni a napi tevékenységüket.

2.4.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az épület földszintes, emberléptékű, az otthonra emlékeztető ház, amelyben megfelelő méretű csoportszobák, helyiségek állnak a gyerekek rendelkezésére. Itt található még a ragyogó tiszta, hideg-meleg vizes mosdó, a félretett játékok számára raktárhelyiség, dolgozóknak öltöző, mosdó, az étkeztetéshez megfelelő konyha, ebédlő.

Füves, fás, dimbes-dombos nagy udvar, ahol a gyerekeknek is van kis kertjük, babaházuk, minden nap felásott, megforgatott homokozójuk. Ügyességfejlesztő, fából, kötélből készült játékszerek. A bújócska, fogócska, labdázás, porba rajzolás, homokozás - vizezés (sározás), babázás, rollerezés, biciklizés, körjátékozás, beszélgetés, mesehallgatás tágas vagy intimitást árasztó helye.

Az épületben nagy, tiszta ablakok, puha szőnyegek, szép növények, gyerekrajzok, egy-két jó ízléssel kiválasztott dísz tárgy található. Egységes, bükk színű, letisztult formavilágú szekrénycsalád biztosítja a játékok rendben tartását. Az egyes elemek szabadon variálható elrendezése lehetővé teszi a csoportszobák egyéni képét.

Fémvázaz óvodai székeink rétegelt lemez ülő- és hátlappal, ergonomikus kialakítással készültek. 6 fős óvodai asztalaink acélcső lába csúszásgátló műanyag papucsokkal van ellátva. Teteje bükk színű, laminált bútorlapból készült, lekerekített sarkú asztallappal borított.

Az étkezéshez porcelán, üveg, rozsdamentes edények biztosítottak. Kis kenyérkosarak, szép tálcák, tiszta abroszok, ezeken műanyag terítők és minden alkalommal papírszalvéták egészítik ki a terítéket.

Az ágyneműt kéthetenként váltjuk, a szülők mossák, vasalják.

Minden kisgyereknek van külön doboza, jellel ellátott zsákja, amibe személyes dolgait, kincseit gyűjti, otthonról hozott és maga készítette óvodai játékeit, alvótársát biztonságba helyezheti.

Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezési tárgyai megfelelően szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, alkalmazkodik változó testméretükhöz, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi mozgás- és játékgényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal veszi körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel van elhelyezve.

Az óvoda egyidejűleg biztosítja a megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, megteremti a lehetőséget a szülők fogadására.

Berendezések és játékeszközök terén is igyekszünk az újrahasznosítás elvét követni, és törekedni a műanyag tárgyak háttérbe szorítására.

A berendezést kiegészítő tárgyak, játékszerek:

- ✚ nagy szőnyegek,
- ✚ 3-4 nejlonterítő a vizes, festékes, sáros játékokhoz. Festőköpeny (például az édesapák kiselejtezett inge),
- ✚ gyurma, kavicsok, kövek, termések, termények,
- ✚ papír, rajzlap, festékek, viaszkréta, kis
- ✚ ollók, hangszerek, csengők,
- ✚ babakocsik,
- ✚ színes, szép formájú edények a babaszobában,
- ✚ kisebb-nagyobb faállatok, kockák,
- ✚ szép, puha babák ruhatárral, babaszoba, konyhafelszereléssel,
- ✚ kirakós játékok,
- ✚ képes- és meséskönyvek,
- ✚ kártyák,
- ✚ memóriajátékok,
- ✚ formaberakók,
- ✚ társasjátékok,
- ✚ készségfejlesztő játékok,
- ✚ konstrukciós játékok, stb.

A mozgásos játékokhoz szükséges eszközök:

- ✚ labdák,
- ✚ kisebb-nagyobb karikák,
- ✚ roller, kismotor,
- ✚ tornaszőnyegek,
- ✚ dobogó,
- ✚ babzsákok,
- ✚ padok,
- ✚ udvari mászóakák, alacsony nyújtó, mászókötel, szegéllyel körülvett homokozó, babaház, stb.

2.4.3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

2.4.3.1. A napirend

Napirendünket a folyamatosság és rugalmasság jellemzi. A szokásrendszer, a visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot nyújtanak a kisgyermeknek, ezért a napi életritmus kialakítása alapvető feltétele a testi-lelki harmónia megteremtésének.

A szeptember 1-jétől augusztus 31-ig terjedő időszak napirendjét, a gyermek biológiai – és társas szükségleteit szem előtt tartva alakítja ki az óvodapedagógus.

Mivel a nevelés nem zárul le május 31-én, ezért a nyári időszak (június 1-jétől augusztus 31-ig) tartalmaz, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, gondosan megtervezett. Az év közben már kialakított szabályok, szokások megtartásával a nyári élet szabadabban ad lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy az évszak örömeit élvezzék, és kötetlenebb formában biztosít változatos tevékenységet, lehetőséget a fejlődésükre.

<i>Időtartam</i>	<i>Tevékenységek</i>
6.30 – 7:30	Gyülekezés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység
8.00 – 8.15	Mosdóhasználat
8.15 – 9.00	Reggeli
9:00 – 10:30	Kezdeményezések, foglalkozások megtartása, korcsoportok figyelembevételével differenciáltan

10.30 – 11.20	Udvari játék, séta, szabadlevegőn való tartózkodás, mozgás biztosítása
11.20 – 11.30	Mosdóhasználat
11.30 – 12.00	Ebéd
12.00 – 12.20	Mosdóhasználat, fogmosás
12.20 – 14.30	Mese, csendes pihenés biztosítása
14.30 – 14.40	Mosdóhasználat
14.40 – 15.20	Uzsonna
15.20 – 17.30	Hazaindulásig játék a teremben, játék a szabadban, fakultatív tevékenységek (sószoza, hittan, sportfoglalkozások, stb.)

2.4.3.2. Hagyományok, ünnepek

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekek és az óvoda életében. A közös élmény erejével megteremthetjük a hagyományokat, és közel hozzuk a szűkebb és tágabb környezetünk eseményeit. Az ünnepekkel közvetítjük egyetemes és nemzeti kultúránk értékeit, a jeles napok kapcsán felidézzük a népi hagyományokat.

Szüksége van gyermeknek, felnőttnek egyaránt arra, hogy az ünnep és a mindennapok elváljanak egymástól. Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda, az ünneplőbe öltözött gyerekek és felnőttek, a meglepetések, és az ajándékozás öröme.

Az érzelmi ráhangolódást biztosítjuk az aktuális mesékkel, versekkel, dalokkal, játékokkal.

Egy évben háromszor lehetőséget biztosítunk a szülőknek az óvodai nyílt napon való részvételre.

Többcélú nevelési-oktatási intézmény részeként jó néhány programunk közös az általános iskolával, szervezésnél ezt mindig figyelembe vesszük.

Jeles napok, ünnepek

Állatok világnapja, Márton hét, Advent, Mikulás, Luca nap, Karácsony, Farsang, Március 15. Április 6., Víz világnapja, Föld napja, Húsvét, Anyák napja, Pünkösöd, Gyermeknap, Évzáró

Jeles ünnepeink, melynek keretét az évszakok adják:

Ősz

Szüreti vigasság
Az állatok világnapja

Ismeretek gazdagítása az állatok életéről és védelméről
Állatsimogató szervezése az udvaron

Tél

Márton nap
Mikulásvárás
Énekek, mesék, versek megismertetése
Advent - több hetes készülődés
Nyílt nap keretében közös készülődés a szülőkkel
Meghitt, ünnepi hangulat megteremtése
Luca napi hagyományok megismertetése
Karácsony - Betlehemes játék
Az óvoda ünnepi díszbe öltöztetése
Betlehem készítése
Dalok, versek megismertetése
Iskolával való közös ünneplés
Farsang
Farsangi bolondozás az egész óvodában
Farsangi népszokások megismertetése

Tavaszi

Március 15.
Méltó megemlékezés az ünnepről, az életkori sajátosságok figyelembevételével
Nemzeti színű jelképek készítése
Április 6.
Méltó megemlékezés az ünnepről, az életkori sajátosságok figyelembevételével
Március 22. A víz világnapja
Április 22. A Föld napja
A családok környezettudatos attitűdjének formálása a közös programok során
Ismerkedés Isaszeg természeti szépségeivel, állat- és növényvilágának különleges értékeivel
A gyermekek környezettudatos magatartás alakítása, fejlesztése
Alapvető környezeti, és természetvédelmi szabályokkal való ismerkedés
Húsvét, locsolkodás, az óvoda udvarán meglepetések elrejtése
Nyílt nap szervezése, szülőkkel közös készülődés az ünnepre
Anyák napja
Az életkornak megfelelő méltó ünnep szervezése
Pünkösdi ünnep
A néphagyománnyal való megismerkedés
Pünkösdi király és királynő választás
Gyermeknap
Az óvoda udvarán szervezett formában kézműves tevékenységek, ugrálóvár felállítása
Évzáró
Nagycsoportosok búcsúztatása

A gyermekek születés vagy névnapját igény szerint megünnepeljük a csoportban.

2.4.3.3. Hitoktatás

Szülői igény esetén a hitoktatáshoz a napirendben helyet és időt biztosítunk. A hitoktatást az egyházköztség által megbízott vagy a fenntartó által delegált, szakképzett hitoktató látja el.

2.4.3.4. Az óvoda egyéb speciális szolgáltatásai

Ezek a szolgáltatások életkor-specifikusak és csak kiegészítői lehetnek a napi életünknek. Önkéntesség alapján, a szülők igényeit figyelembe véve szerveződhetnek. Lényeges, hogy olyan tartalmúak legyenek, amelyek erősítik az óvoda nevelési céljainak elérését, jól illeszkedjenek az óvoda sajátos arculatához. Ezeknek a szolgáltatásoknak a programja bekerül az óvodavezető éves pedagógiai működési tervébe. A program szervezője lehetőség szerint pedagógiai végzettséggel rendelkezzen, működési engedéllyel bírjon.

Igény és lehetőség szerint lovaglás, foci, úszás, idegen nyelv játékos oktatása, néptánc, ritmikus sportgimnasztika, sósobai játékos foglalkozások valamint egyéb, a szülők által megfogalmazott speciális szolgáltatások megszervezését vállaljuk.

2.4.4. Az óvodai csoportok szerkezete

Gyermekcsoportjaink **heterogén** szervezésűek. Ebben a szervezési formában biztosított a modellkövetés, utánzás feltétele, eredményesebb a szocializálódás, az önállóság tanulása. A gyermekek megtanulnak alkalmazkodni, fokozódik empátiás képességük, természetesebben fogadják a másságot. Ezekben a csoportokban kevesebb a konfliktus, fejlettebb a megegyezésre való képesség. Életszerűbb helyzetek jöhetnek létre. A testvérek, barátok, ismerősök növelik a beszoktatás eredményességét. A már kialakult, nagyok által alkalmazott szokásrend, viselkedés a kicsik számára természetes velejárója az óvodai életnek. Az eltérő fejlettségű gyermekek nem szigetelődnek el. Mindenki talál partnert vagy támogatót.

A heterogén életkorú csoportnál előnyös – éppen az életkori sajátosságok miatt – az alacsony, maximum 20 fő/csoport, gyermeklétszám megtartása, hiszen az óvodapedagógustól sokkal nagyobb figyelemmegosztást, differenciálási képességet, toleranciát, rugalmasságot követel.

Felvételkor a vezető feladata koordinálni a gyermekek érdekeit, figyelembe venni a szülői kívánásokat, figyelni a különböző életkorú gyermekek csoporton belüli arányát és a nemek arányát, valamint a gyermekközösségek szociális összetételét.

2.4.5. Az óvoda kapcsolatai, a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

2.4.5.1. A család

Az óvodának a legszorosabb és egyben legfontosabb kötődése az óvodás gyermekek családjával való kapcsolattartás. Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül. Nevelési

eredményességünk a család szokásrendjének szűrőjén keresztül érvényesül. A gyermek harmonikus fejlődése e kettő összhangján múlik.

A szülő és az óvónő közös érdeke a gyermek problémamentes fejlődése otthon és az óvodában egyaránt.

Egyre gyakoribb jelenség a családban végbemenő funkcionális változás, az átmeneti vagy tartós hátrányos helyzet. Ilyenkor az óvoda igyekszik korrigálni a nevelésben jelentkező hiányosságokat.

A jól működő kapcsolatban az óvónő is érdeklődő magatartásával követi a család életvitelét. Így tud segítőtje és partnere lenni a szülőnek. Folyamatosan tájékoztatja a gyermekével történt eseményekről, fejlődéséről.

A kapcsolattartás formái:

Családlátogatás:

A családlátogatás célja, hogy az óvodapedagógusok megismerjék a gyermeket közvetlen környezetében, tájékozódjanak a család nevelési elveiről, szokásairól. Az anamnézis kitöltéséhez is lehetőséget teremt.

Beszoktatás:

A beszoktatás folyamatos, fokozatos, „anyás”, a gyermek szükségleteit követő. A szülő gyermekével aktívan részt vesz az óvodai tevékenységekben.

Fontos a családi, biztonságot nyújtó légkör, ami meghatározza a későbbi közösségi élet kedvező alakulását. A gyermek óvodai élményein keresztül a család is kialakít egy képet a csoportról, az óvodapedagógusról és az óvodáról.

Fogadóóra:

Személyre szabottan, igény szerint, időpont egyeztetés alapján történik.

Résztevői: a csoport mindkét óvónője együtt, a szülő, esetenként a fejlesztő pedagógus és a logopédus.

Lehetőség a bizalmas jellegű információcserére és a gyermek folyamatos fejlődéséről, iskolaérettségéről való tájékoztatásra.

Szülői értekezlet:

A szülők részére a nevelési év alatt évente két alkalommal kerül megszervezésre.

A szülők megismerik a Házirendet, az óvoda programját, és a csoport éves tervét, a csoportléttel kapcsolatos tudnivalókat.

2.4.5.2. Az iskola

Intézményünk többcélú oktatási intézmény részeként működik. Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenetet az egységes pedagógiai program, valamint a folyamatos és állandó kapcsolattartás biztosítja. Óvodai életünk legfontosabb történéseit az iskola közvetlenül is megismeri, a tanítókkal személyes kapcsolatot tartunk fenn, ezáltal lehetőség nyílik arra, hogy a tanító néni megismerkedjen leendő tanítványaival.

A városban működő két önkormányzati iskolával tartalmas, jól működő kapcsolat kiépítésére törekszünk. Szervezünk óvoda- és iskolalátogatásokat, beszélgetéseket, szakmai megbeszélést, közös továbbképzést. Figyelemmel kísérjük óvodásaink fejlődését, beilleszkedését az iskolába.

A jó együttműködés alapja a kölcsönös nyitottság, egymás munkájának megismerése és megbecsülése.

2.4.5.3. Bölcsőde

Mint az óvodát megelőző intézményt, a bölcsődét sem hagyhatjuk ki kapcsolatrendszerünkől. Fontos ismernünk a bölcsőde értékrendszerét, a gyermekek szokásait, melyek megkönnyítik az óvodába való zökkenőmentes átlépést.

2.4.5.4. Egészségügyi szervek:

Évente egyszer fogászati szűrővizsgálaton veszünk részt, védőnők segítségét is igénybe vesszük.

Igény szerint információcseréket, előadásokat, fórumokat szervezünk az óvodás gyermekek fejlődésével, az egészséges életmóddal kapcsolatban.

2.4.5.5. Szakmai szolgáltatók

Egységes Pedagógia Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, szakértők

Kapcsolattartás célja:

- ✚ továbbképzéseken, szakképzéseken való részvétel,
- ✚ tapasztalatcserék,
- ✚ a nevelőmunkába a külső kontroll beépítése.

Szakszolgálatok:

Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ 1115 Bp., Halmi u. 26.

Budapesti Korai Fejlesztő Központ 1146 Bp., Csantavér köz 9-11.

Pest Megyei Önkormányzat 1. sz. Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság 1077 Bp. Dohány u.54.

Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete 1125 Bp., Kútvölgyi u. 6.

Hallásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság 1147 Bp., Cinkotai út 125-137.

2.4.5.6. Művelődési Ház, könyvtár

Fontosnak tartjuk, hogy a helyi művelődési vérkeringésbe bekerüljön óvodánk is, ezért minél szorosabb együttműködést igyekszünk kiépíteni a városi Művelődési Házzal, illetve a városi Könyvtárral egyaránt. Rendszeres könyvtári foglalkozások kerülnek megszervezésre, a Művelődési Ház által szervezett színes programokon, koncerteken, előadásokon, folyamatosan részt veszünk ezzel is emeljük a gyermekek művelődés iránti igényük kialakítását, és a lakóhelyük iránti szeretetet, tiszteletet.

2.5. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

Az óvodai élet tevékenységeit úgy kell szerveznünk, hogy azt a gyermek a családban gyakorolt tevékenységei folytatásaként élhesse meg, játékosak és szabadon választhatók legyenek.

Az óvónő tudatosan tervezi, szervezi a csoport tevékenységeit, kihasználja a spontán kínálkozó lehetőségeket.

A tevékenységekben fontosak a szabályok, a szokások.

A tevékenységek jellegétől függően változhatnak a csoportok tagolódásai. A nagyobbak több tapasztalatszerző sétán, kiránduláson, fejlesztő foglalkozáson vesznek részt, mint a kisebbek.

Az óvodapedagógus a gyermekek mindennapi tevékenységei során kialakítja a közösségi magatartásformát, megvalósítja a játékos képességfejlesztést, az intellektuális képességek fejlesztését.

Az óvodai élet főbb tevékenységformái: a játék, mesélés, verselés, rajzolás, mintázás, kézimunka, ének, zene, énekes és mozgásos játékok, a külső világ tevékeny megismerése, testi nevelés, munka jellegű tevékenységek.

2.5.1. A játék

A játékot a gyermek alapvető tevékenységének tekintjük. Az óvodai játék életre szóló élményeket nyújt, melyeket örömezés kísér. A játék öröme növeli a fejlesztő hatást. Az új ismeretek pozitív érzelmek között nyomatékosabban épülnek be a gyermek személyiségébe. Játékon keresztül ismerkednek a világgal, a valóság tárgyaival, tulajdonságaival, az emberi kapcsolatokkal és magatartással, a valóság jelenségeivel, eseményeivel.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőt, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. Az óvónő játékban betöltött szerepét meghatározza a játékszituáció, a gyermek és a gyermekcsoport igénye.

Vegyes csoportjainkban a szociálisan érettebb gyermekek mintát adnak az együttjátszásra. Minden játékfajtahez egyidejűleg biztosítunk gyermeki fantázia kibontakoztatását segítő játékeszközöket, anyagokat.

Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, alkalmat, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

A játékeszközök közé igyekszünk minél több újrahasznosított alapanyagokból készült, lehetőség szerint a gyermekekkel közösen elkészített játékszereket bevonni.

2.5.2. Mesélés, verselés (anyanyelvi nevelés)

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mese élni segít.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Mesét vagy verset a hét minden napján hallanak a gyerekek. A hosszabb, folytatásos mesékre ebéd után kerül sor. Az óvónő szöveghűen mesél, így teszi lehetővé az egyéni belső kép kialakítását. A mese sajátos szókincse és az észjárás beépül a gyermekek személyiségébe.

Az anyanyelvi nevelésnek fontos része a bábozás, dramatizálás, melyeken keresztül gazdagodnak a gyermekek irodalmi élményei. Változatos kommunikációs helyzetekben nő a gyermekek beszédaktivitása, bővülnek társas kapcsolataik. A gyermek kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, érzelmeit, ezáltal fejlődik személyisége.

A szükséges eszközöket, díszleteket saját maguk is elkészíthetik barkácsolás keretében, ezzel a játék örömét az önálló alkotás élményével fokozza. A közösen átélt örömök elszakíthatatlan szálakkal kötik össze az óvodapedagógust és a gyermekeket egymással és az anyanyelvünkkel.

Az óvónő személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés), kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönzi a gyermekek közötti kommunikációt. Az óvodapedagógus nyelvhasználata, akkor példamutató, ha lényegre törő, változatos hangzású, hibátlan, érthető, világos és tiszta hangképzésű, kerüli a hangos beszédet.

2.5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus,

a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközzel szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Óvodánkban a zenei nevelés törzsanyaga: a népi mondókák, énekes játékok, gyermekdalok és néhány gyermekeknek írt műdal.

A gyermekdalokhoz, mondókákhoz természetes módon kapcsolódik a zenei képességfejlesztés:

- ✚ zenei ritmusérzék (metrum, ütem, ritmus, tempó),
- ✚ zenei hallás (tisza éneklés, dinamika, hangszín),
- ✚ zenei emlékező és reprodukáló képesség,
- ✚ belső hallás,
- ✚ zenei formaérzék.

A természetes anyagokból készített ritmushangszereinket a csoportokban tartjuk, hogy minden kínálkozó alkalom esetén elérhetőek legyenek. Nagyban növeli az óvónő munkájának minőségét a hangszerhasználat, az élőzenei élmény biztosítása.

A nap folyamán bármikor lehetőség nyílik énekes, mondókás játékokra a csoportszobában és az udvaron egyaránt. Fontos, hogy az adott helyen és időben a gyerekek hangulatát, aktivitását, közreműködési kedvét és az időjárást is figyelembe véve válasszuk meg a témát, hogy érdeklődésüket fel tudjuk kelteni. A kisgyermek spontán ének-zenei kezdeményezéseit is tartjuk tiszteletben, hagyjuk kibontakozni őket.

A dalos, játékos együttlétek fejlesztik az emlékezetet, gondolkodást, közösségi érzést, figyelmet. Érzelmi hajtóerő a társakkal együtt átélt ritmikus mozgás, a szerepjátékokhoz kapcsolódó dalok szövegének és dallamának átélése, a körjátékban a középpontban forgó gyermek társválasztása, egymás kezének érintése.

2.5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképeségek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az ábrázolás megszerettetésére, a vizuális látásmód fejlesztésére, az önkifejezés ily módon való megtanulására naponta nyílik lehetőség. A nap bármely szakában a gyermekek rendelkezésére állnak az ábrázolás eszközei. Mindig olyan technikát választhatnak, amivel könnyen sikerélményhez jutnak, amivel a legjobban kifejezésre juttathatják önmagukat. Alkalomszerűen bővül a lehetőség szövés, fonás, barkácsolás, agyagozás, csöpögtetés, homokozás, kollázs, montázs készítéséhez eszközkinálattal, gyűjtött terményekkel, termékekkel, természetes anyagokkal.

A gyakorlás eredménye, hogy az ábrázolás területén szerzett tapasztalatokat a gyermekek spontán helyzetekben is alkalmazzák.

2.5.5. Mozgás

A gyermek természetes megnyilvánulási formája a mozgás, minden funkció fejlődésének nélkülözhetetlen alapja. Érthető, hogy a nevelési feladataink között nagy hangsúlyt fektetünk rá.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.

A spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban - megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Fő feladatunk:

- ✚ Sokirányú gondozási tevékenységgel a gyermekek komfortérzetének biztosítása
- ✚ A természetes mozgáskedvük megőrzése, a mozgás megszerettetése
- ✚ A rendszeres mozgással egészséges életvitel kialakítása
- ✚ A mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása A testi képességek, a fizikai erőnlét fejlesztése
- ✚ A mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése
- ✚ Felvállaljuk az iskolai tanulási képességet meghatározó funkciók fejlesztését, tanulási zavarok korai kiszűrését és megelőzését

Mozgásfejlesztés a szabad játékban

Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez igazodunk:

- ✚ A 3-4 éveseknél a természetes nagymozgások fejlődését segítjük. (csúszás, kúszás, mászás)
- ✚ A 4-5 éveseknél hangsúlyos a szem-kéz, szem-láb koordináció, egyensúlyérzék fejlesztése
- ✚ Az 5-6-7 éves korban a finommotorika fejlesztése kerül előtérbe.(tépés, vágás, gyöngyfüzés, barkácsolás, stb.)

Mozgásfejlesztés a testnevelés foglalkozáson

A játékot a testnevelés foglalkozáson is alapvető eszközként alkalmazzuk.

- ✚ A 3-4 évesek testnevelési anyaga főleg természetes mozgásokat tartalmaz: járások, futások, csúszások, mászások és a testrészek ismeretét célzó gyakorlatok, tárgyhoz viszonyított testhelyzet gyakorlatok.
- ✚ 4-5 éves korban nagyobb figyelmet fordítunk a tér mozgásos megismerésére, egyensúlyérzék fejlesztésére, oldaliság gyakorlására, szem-kéz, szem-láb koordinációra (babzsák, karika gyakorlatok).
- ✚ 5-6-7 éveseknél az észlelés fejlesztése kerül előtérbe tornaszerek fogásmódjával, kisebb testrészekkel végzett mozgásokkal: alaklátás, finommotorika, oldaliság, keresztcsatornák fejlesztése, gyakorlása.

A testnevelés foglalkozáson használt eszközökből néhányat az udvaron is biztosítunk játéklehetőségként.

2.5.6. A külső világ tevékeny megismerése

Komplex egységet képez a többi nevelési területtel. Benne rejlik a gyermek mindennapi tevékenységében.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Helyi programunkban kiemelt szerepet kap a környezettudatos nevelés. A természetes külső környezet magában foglalja a levegő, víz, talaj, élővilág témaköreit. A természetes belső környezet az egészség, napirend, stb. Az ember alkotta külső környezet megismerése során kiemelt figyelmet kell fordítanunk a hulladékkezelésre, és újrahasznosítási lehetőségekre; az ember alkotta belső környezetünk pedig az énünk, lelki egészségünk. A környezetünk megismerése ennek a négy fő témakörnek a megismerésén alapul.

Az óvodás korú gyermek az évszakokhoz kapcsolódóan megismeri a természeti és társadalmi környezetét, ismereteit játékában felhasználja, folyamatosan gyakorolja, munkatevékenységében alkalmazza, tapasztalatokat szerez a környezetében lévő tárgyakról, azok jellemző tulajdonságairól, melyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek, személyes kapcsolatainak bővülésével alakul „én” tudata és mások megítélésének képessége, tapasztalatokat szerez a mennyiségek, formai kiterjedések körében, fejlődik a gondolatok tevékenységgel és szóval történő kifejezésének képessége.

Fő feladatunk biztosítani, hogy e tapasztalásokra mindig érdeklődésből fakadó tevékenység folyamán kerüljön sor.

A témakörök választásánál törekszünk arra, hogy természetes környezetben megfigyelhetőek és feldolgozhatóak legyenek. Ezeket kirándulásokkal tesszük élményszerűvé. Kirándulások a természetben a lehetőségekhez mérten: Gödöllő Arborétum, Vácrátót Botanikus kert, Margitsziget, Királyrét, Domony völgy Lázár-lovaspark, Pilisi - Vadaspark, Veresegyház Medvepark, Jászberényi Állatkert. Kirándulások a közlekedés megismeréséhez: repülőtér, Közlekedési Múzeum, stb.

Terveinkben sok séta is szerepel. Így biztosítjuk környezetünk, saját kultúránk megismerését.

A gyermekek figyelmét a természet változásai felé fordítjuk. Tevékenységeink során minden helyzetben a környezetet védve járunk el, hogy életükben váljon szükségletté a környezettudatosság.

2.5.7. Munka jellegű tevékenységek

A gyermek munkajellegű tevékenysége önként, örömmel és szívesen végzett hasznos tevékenység. A játék és a munka összefonódása minden tevékenységet átszö, azokat gazdagítja, és a nevelés hatásait fokozza.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység - az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

Minden munkatevékenységnél fontos a szervezés. A közösen végzett munka segíti a szocializálódást. A munkamegosztásban az egyéni képességekhez igazodunk.

Munkalehetőségek:

- önkiszolgálás
- közösségért végzett munka (terítés, rendrakás, kisebbek segítése, stb.)

- ✚ alkalmi feladatok (virágok, állatok gondozása, kerti munka, stb.)
- ✚ valós szükségleteket kielégítő munkák (salátakészítés, sütés, stb.)

A gyermekek valódi eszközökkel dolgoznak. A felnőttek feladata a balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartása, betartatása.

A munka eredményét közvetlenül tapasztalják, élvezik.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

2.5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- ✚ az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- ✚ a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- ✚ a játékos, cselekvéses tanulás;
- ✚ a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- ✚ az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- ✚ a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

2.6. A fejlődés várható eredményei, jellemzői az óvodáskor végére

*„Minden életkornak megvan a maga fontos, egyedülálló, teljes szerepe, feladata. Szigorúan tilos és kártékony bármelyiket is feláldozni a következő érdekében.”
(Nagy László)*

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek:

- ✚ Hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Agyféltekei dominanciától függően kialakul a kezesség. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek:

- ✚ Nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.
- ✚ Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik, kialakul az akaratlagos irányítás és önuralom.
- ✚ Téri tájékozottsága, térérzékelése fejlett, testsémája kialakult.
- ✚ Rövidtávú és hosszú távú memóriája egy időben fejlődik.
- ✚ Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele. Kudarctűrő képessége kialakul.
- ✚ Feladattudata, kötelességtudata kialakul.
- ✚ A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- ✚ Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- ✚ Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.

A szociálisan érett gyermek:

- ✚ Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- ✚ Kialakul a környezet elvárásaihoz való alkalmazkodás képessége.
- ✚ Elfogadja a pedagógus irányító és segítő szerepét.
- ✚ Zökkenőmentesen beilleszkedik társai közé, tartalmas kapcsolatai vannak a közösségben.
- ✚ Megjelennek a magasabb szintű érzelmei, mint empátia, tolerancia, segítségnyújtás, közösség erejébe vetett hit.
- ✚ Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

2.7. *A kiemelt figyelmet igénylő gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése*

Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a gyermekek közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a gyermek igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a gyermekhez, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek gyermekeink részesei.

Alapelveink:

- ✚ Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos információszerzésére.
- ✚ A gyerekekkel szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.
- ✚ A gyermekeket alapvető, korszerű kompetenciák birtokába kell juttatni.

Általános céljaink:

- ✚ Megismerünk több hazai és nemzetközi fejlesztő program legjobb tapasztalatait, eredményeit, amelyeket igyekszünk pedagógiai munkánkban alkalmazni.
- ✚ Alapvetően fontosnak tartjuk a gyerek szükségleteire, viselkedésére, tulajdonságaira való reagálást, illetve érdekeltté, motiválttá akarjuk tenni őt saját nevelődési, tanulási folyamataiban. Az egyén fejlesztésén keresztül – azzal kölcsönhatásban – fejlesztjük a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik.
- ✚ Kiemelt értéknek tekintjük a mások iránti nyitottságot és elfogadást.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy:

- ✚ Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- ✚ Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.
- ✚ Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.
- ✚ A szülő, a család (mint partner) résztvevője az óvodai folyamatoknak, erős a család – óvoda - gyermek közötti kommunikáció.
- ✚ Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- ✚ Megvalósul a nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- ✚ Pedagógusaink állandóan gazdagítják pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermekeket. Ezért feladataink között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Elvárt az együttműködés a gyógypedagógusokkal, pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- ✚ fejlesztőpedagógus támogatásával egyéni fejlesztéssel,
- ✚ támogató légkör kialakítása, békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával,

- ✚ személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával,
- ✚ teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással),
- ✚ a szülővel való rendszeres kapcsolattartással,
- ✚ az óvodapedagógusok, a dajkák együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával,
- ✚ a közös programok során a peremhelyzetű gyermekek, családok bevonásával,
- ✚ következetes – a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával,
- ✚ szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevitelével.

Azoknak az SNI óvodásoknak kerül sor a többségi gyermekekkel történő együttnevelésre, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált csoportban javasolják. Ezek a gyerekek többségi társaikkal együtt élik óvodai hétköznapjaikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez jelenti a fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, az ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a gyermek képességeihez, s az egyéni foglalkozásokat.

2.8. A program ellenőrzése és értékelése

A megvalósítás színvonalát, minőségét és eredményességét mindenek előtt az önellenőrzés eszközeivel állapítjuk meg. Miből tudjuk meg, hogy a gyerekek javára cselekszünk? Játékuk ötletgazdagságából, egyre részletesebb és eredetibb, gördülékeny kivitelezéséből, társas színvonalából. A játék tárgyi nyomainak rendezettségéből. Türelmes viselkedésükből. Az akadályok ügyes legyőzéséből. A szabályok megtartásából. A konkrét helyzetekhez való változatos alkalmazkodásukból. Képzeldésük elevenségéből, metaforáik, szimbólumaik kivetítéséből. Találékonyaságukból. Fantáziadús, elmélyült játszásukból. Az ismétlési kedvből. Egyre gyakoribb játékközdeményezésükből, önálló, sikeres szervezéseikből. Az agresszió csökkenéséből. Megszólalásuk bátorságából és beszédük kifejező és kapcsolatteremtő funkciójának előtérbe kerüléséből.

Testi-lelki egészségük, jóérzésük és jókedvük ugyanezt jelzi. Ügyesedésük, életkorukhoz illő műveltségbeli gyarapodásuk is azt mutatja, hogy jó úton járunk. Biztató, ha szívesen jönnek az óvodába, természetesnek veszik annak életrendjét, feszültségmentesen alkalmazkodnak hozzá, sőt egy idő után kívánják is a megszokott ismétlődő mozzanatok. Szeretnek az óvó néni közelében lenni, de egyedül vagy társaikkal is szívesen eljátszanak. Az óvónő egyéniségének jóindulatú, csendes, egyenletes sugárzását ragaszkodással, együttműködéssel és utánnézéssel viszonyozzák. Játékaikat egyre hosszabb időtartamokban játsszák. Az óvodában folytatják otthoni, otthon pedig óvodai játékaikat. Várják a mesét, és figyelmesen, élénk képzelődéssel kísérve végighallgatják.

A gyerekek állapota a szülőket is tájékoztatja az óvodai élet tartalmáról, a bánásmódról, a kisgyerekek számára oly fontos érzelmi légkörről.

Munkánk minősítői tehát elsősorban a gyerekek és a szülők. Mi magunk a folyamatos megfigyelés és utólagos rövid jegyzetek készítésével, egy-egy játékfolyamat visszaidézésével követjük az egyes gyermekek és a csoport életének alakulását. Az óvodában dolgozó pedagógusok kollegiális információcseréi, egy-egy precedens értékű nevelési helyzet közös megbeszélései is az önellenőrzés és önfejlesztés szolgálati.

AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2023.szeptember

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKETÉS A JÖVŐBE

TARTALOM

1. NEVELÉSI PROGRAM	3
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai	3
1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma	3
1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	6
1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	8
1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	17
1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők ...	17
1.5.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók	18
1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók	19
1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetséggondozás	19
1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	20
1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	21
1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	22
1.9. A felvétel és az átvétel szabályai	23
1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	23
2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	25
2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői	25
2.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmi	29
2.3. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	29
2.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	29
2.5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	29
2.6. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése	30
2.7. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	31
2.7.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai	32
2.7.2. Az írásbeli beszámoltatás formái	33
2.7.3. Oktatási eredményvizsgálatok	33
2.7.4. A tanulók teljesítményének értékelése	33
2.7.5. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig	33
2.7.6. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai	34
2.8. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	34
2.9. A tanulók továbbhaladása	37
2.9.1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	37
2.10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	38
2.11. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	38

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink

- ✚ Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- ✚ Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.

Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében

- ✚ A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerint – egyénre szabott fejlesztése.
- ✚ Az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.
- ✚ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.
- ✚ Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használhatnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmazhatnak különböző cselekvésformákban.
- ✚ Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
- ✚ A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén.
- ✚ Tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. Felkészítjük őket az esetleges kudarcok elviselésére is.
- ✚ Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- ✚ Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával.
- ✚ Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulóban.
- ✚ A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, az értékes alkotások iránti igény megalapozása.
- ✚ Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségeit kimunkáló pedagógiai tevékenység.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma

Iskolánk nevelési célja a tanulók személyiségének formálása, esélyeinek növelése, kibontakozásuk támogatása.

Kiemelt feladataink

- ✚ Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- ✚ A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése az osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, a tantárgyak tananyagának elsajátítása során. A tanulók igényének kialakítása az egyéni ismeretszerzésre.
- ✚ Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- ✚ Elő kell segíteni az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben.
- ✚ Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalom- és élményalapú nyelvoktatás.
A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- ✚ Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- ✚ A személyes meggyőződés és világnézet kialakítása, és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- ✚ Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- ✚ Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- ✚ Azon hátrányoknak a csökkentése, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű érésebből fakadnak.
- ✚ A lassúbb ütemben fejlődő, lemaradó tanulók beillesztése – lehetőség szerint – korosztályuknak megfelelő tanulócsoporthoz való integrációjuk révén.
- ✚ Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása (inkluzivitás).
- ✚ Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- ✚ Önálló intézményi innovációk megvalósítása, folyamatossá tétele.
- ✚ Az infokommunikációs technológia alkalmazásának folyamatos fejlesztése (internet, e-tananyagok, digitális projektmunkák).
- ✚ Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességének és kreativitásuknak a fejlesztése.

Nevelési céljaink megvalósítása érdekében:

- ✚ Minden tanár legyen tudatában annak, hogy elsősorban saját élete példájával nevel.
- ✚ Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
- ✚ Személyi ügyekben a szeretetről és diszkrécióról se feledkezzen meg.
- ✚ Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.

- ✚ Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, nevelőtanáraival, szüleivel, többi tanárával.
- ✚ Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezett egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
- ✚ Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
Saját órájáról indokolt esetben az igazgatóval folytatott megbeszélés után tanulót elengedhet.
- ✚ Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- ✚ Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban. Ezek szerint cselekszik.
- ✚ Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében felmerülő elfoglaltságokba bekapcsolódik.
- ✚ A munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- ✚ A tantermekben, szertárban, tornateremben rendet biztosít, a leltározásban részt vesz.

Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

A pedagógus a tanuló értékeléséről az elektronikus naplón keresztül rendszeresen értesíti a szülőket. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzések beírását pótolja.

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák - foglalkozások - túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén, mint pedagógusvezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgatóhelyettes javaslatát figyelembe véve az igazgató bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

A pedagógia elvei és gyakorlata szerint neveli tanítványait. Célzatosan összehangolja osztályukban a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon van. Tanítványai családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.

Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével).

Az osztályfőnök

- ✚ alaposan ismeri tanítványait,
- ✚ az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi,
- ✚ segíti a tanulóközösség kialakulását,
- ✚ koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat,

- ✚ aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó nevelő tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel,
- ✚ figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére, minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé
- ✚ terjeszti,
- ✚ szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az elektronikus napló útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről,
- ✚ ellátja az osztályával kapcsolatos adminisztrációs feladatokat,
- ✚ saját hatáskörében - indokolt esetben - évi három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását,
- ✚ koordinálja osztálya kötelező orvosi vizsgálatát,
- ✚ osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- ✚ az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, és büntetésére.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széles körűen fejlessze. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket. Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére.

Kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv alapján

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását tekintjük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, amely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

- ✦ Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá az egészségmegőrzést is szervesen magában foglalja.
- ✦ Környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál.
- ✦ Társ kapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása (szociális kompetencia).
- ✦ Tanulásirányítás – önálló tanulás képessége.
- ✦ Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), amelynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.
- ✦ Értékkorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák), elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája.
- ✦ Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára.

1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, amelynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- ✦ egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- ✦ mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- ✦ a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- ✦ számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- ✦ Az egészség fogalma
- ✦ A környezet egészsége
- ✦ Az egészséget befolyásoló tényezők
- ✦ A jó egészségi állapot megőrzése

- ✚ A betegség fogalma
- ✚ A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- ✚ A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- ✚ Balesetek, baleset-megelőzés
- ✚ A lelki egészség
- ✚ A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- ✚ A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- ✚ A média egészséget meghatározó szerepe
- ✚ Fogyasztóvédelem
- ✚ Iskola-egészségügy igénybevétele

Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedéseinek fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon - serdülőkor - fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen - az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészségvédelme.

Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, az ifjúságvédő, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média stb.

Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

Már korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulóknak kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- ✚ az egészséges életvitel kialakításához,
- ✚ a helyes értékrend felépítéséhez,
- ✚ az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- ✚ az életmóddal kapcsolatos - biológiai-pszichés - tennivalók elsajátításához,
- ✚ a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- ✚ az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség-érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- ✦ az egészséges táplálkozás,
- ✦ a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- ✦ a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- ✦ a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- ✦ a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- ✦ a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az egészségvédő életvitelhez szükséges képességek kialakítása hosszú folyamat, ezért elválaszthatatlan a nevelési folyamat egészétől.

Alapelve, célja:

- ✦ az egészségkultúráltság emelése,
- ✦ olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- ✦ a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- ✦ az életvezetési képességek fejlesztése,
- ✦ a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- ✦ a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- ✦ a környezeti- és egészség-tudatosság erősödésének előkészítése,
- ✦ a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára, a mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma:

- ✦ az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- ✦ a feladatok végrehajtását szolgáló program, az
- ✦ iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- ✦ módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és
- ✦ minősítéséhez, módszertani anyag a mindennapos testneveléshez, az egész napos iskola programja.

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- ✦ az egészség megtartása, fokozása,
- ✦ az egészség visszaszerzésére irányuló és a személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

- ✦ Egészségmegőrzés, a helyes életmód kialakítása
- ✦ Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- ✦ Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- ✦ Öltözködés
- ✦ Higiénia, tisztálkodás
- ✦ Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése
- ✦ Ésszerű napirend kialakítása

Szűrővizsgálatok

Iskolánk minden tanulóját a védőnő és a gyermekorvos, egy általuk elkészített, az iskola vezetésével egyeztetett terv szerint szűr a következő területeken:

- ✚ Hallás
- ✚ Látás
- ✚ Gerinctartás
- ✚ Lúdtalp
- ✚ Fogászat

Ennek eredményeképpen a tanulók időben szakorvosi ellátáshoz jutnak.

A vonatkozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb feladatait:

- ✚ Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- ✚ Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- ✚ Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményeit.
- ✚ Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- ✚ Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetmegoldásokat) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- ✚ Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- ✚ Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját.
- ✚ Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- ✚ Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- ✚ Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés szinterei:

Életviteli feladatok

- ✚ Tanórai feladatok
- ✚ Tanórán kívüli feladatok

a.) *Életviteli feladatok*

Az iskolai élet a nevelés-oktatás szintere. A nevelés dimenziói közt az egyik, ám meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Az általánosiskolás-korú gyermek és kamasz iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a tanító/tanár folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára.

Az egész napos iskola keretében számtalan lehetőség és szükség mutatkozik az egészségnevelésre. Az életkori sajátosságok figyelembevételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk.

b.) Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- ✚ járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú
- ✚ fejlesztéséhez, életmódjuk, szokásaik értékekkel történő
- ✚ kialakításához, eddigi akaratukat mentálisan, fizikálisan,
- ✚ szociálisan, bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- ✚ Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológiaóra, egészségtan modul, természetismeret, irodalom, technika stb.
- ✚ „Egészségóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)

c.) Tanórán kívüli feladatok az igényeket figyelembe véve:

- ✚ Szakkörök
  - ✚ Egészségnevelési akciók (pl.: előadás, témanap, témahét, projekt, egészségnap)
  - ✚ Nyári táborok
  - ✚ Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl. hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- ✚ Testnevelés órákon
- ✚ Egész napos iskolai foglalkozásokba beillesztve
- ✚ Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- ✚ Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- ✚ Sporttáborok szervezése-lovastábor
- ✚ Sportversenyek lebonyolítása

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Egészségfejlesztést segítő hasznos módszerek:

- ✚ Játékok
- ✚ Foglalkoztató előadások
- ✚ Közösségépítés
- ✚ Művészetek
- ✚ Programok
- ✚ Projektek

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- ✚ Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, szaktanárok, iskolaorvos, védőnő.
- ✚ Külső partnerek: családsegítő szolgálat, szakszolgálati intézmény, egészségügyi szolgáltatók, sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők.

Egészségnevelés az iskolánkban:

Fontos szabály:

- ✚ a tájékozottság,
- ✚ a tanulók életkori jellemzői, adottságai, az évfolyamonkénti egymásra épülés.

A témák részletezése:

- ✚ Az egészség fogalma
- ✚ Az egészség, mint érték
- ✚ Az egészségkultúra kialakítása, fejlesztése
- ✚ Testkultúra, testápolás, testünk felépítése, serdülőkori változások
- ✚ Lelki egészségvédelem
- ✚ Az egészséges fiatal életmódja az iskolában, a családban
- ✚ Az egészséget veszélyeztető tényezők: helytelen életmód, kockázatos viselkedés, veszélyes környezet
- ✚ Egészségellenőrző vizsgálatok (testsúlyellenőrzés, vérnyomás-ellenőrzés, edzetségi önvizsgálat, stb.)

- ✚ A betegségek megelőzései
- ✚ Orvoshoz fordulás
- ✚ Megelőzés

Táplálkozás – mozgás

- ✚ Étkezési kultúra – ízlés, szokások, rendszeresség
- ✚ Az étrend szerepe az egészséges táplálkozásban
- ✚ Az élelmiszerek összetevői: szénhidrátok, zsírok, fehérjék, vitaminok, ásványi anyagok
- ✚ A napi táplálkozás aránya
- ✚ Teljesítmény és táplálkozás
- ✚ Testsúlyellenőrzés
- ✚ Az energiaigény (pihenés, tanulás, olvasás, mozgás)
- ✚ Az egészséges táplálkozás kritériumai: mértékletesség, kiegyensúlyozottság,
- ✚ változatosság Aktív és passzív pihenés

A fittség paraméterei: egészséges táplálkozás, optimális testsúly, a szervezet napi edzése

Testedzés – eredmény: légzésjavulás, erő- és állóképesség-növelés, személyiségfejlesztés.

Szabadidő helyes felhasználása – a helyes napirend

- ✚ Az alvás, étkezés, tanulás, testedzés, szabadidő egységes összehangolása, rendszere
- ✚ Rendszeresség
- ✚ A tanulás egészségtana (időbeosztás, hely, testtartás stb.)
- ✚ Kifáradás, jelzőrendszer
- ✚ A pihenés szerepe – aktív-passzív
Vakáció, szabadidő hasznos eltöltése

Testápolás – öltözködés – személyi higiéné

- ✚ Testünk felépítése és védelme
- ✚ Változások a serdülőkorban
- ✚ A külső megjelenés: ápoltság, tisztaság, esztétikum
- ✚ Testünk tisztántartása: testrészek higiénéja, fehérnemű szerepe, testápolószerek, napozás és veszélyei
Öltözködés, divat, egészség

Társas kapcsolatok

- ✚ A serdülés hatása a személyiségre
- ✚ Érzelmi problémák: jó-rossz, öröm-káröröm, gonosz, harag, rémület, félelem, szeretet-szerelem, bátorság
- ✚ Értékrend: önértékelés fejlődése, nagy igazságérzet
- ✚ Fiúk, lányok barátsága
- ✚ Kirívó magatartás, utánczás
Nemi érés tudatosulása

Káros szenvedélyek – helyes döntések

- ✚ Élvezeti szerek hatásai
- ✚ Alapjelentések tudatosítása: szenvedély, szorongás, mérték, mértékletesség, hozzászokás, hiánytünetek, függőség
- ✚ Dohányzás: hatóanyag, aktív, passzív, hatása, megelőzés
- ✚ Alkohol: az ivás kultúrája, szokások, hatása a szervezetre, megelőzés
- ✚ Kábító hatású szerek: legális és illegális, a függőség fajtái, következményei,
- ✚ Drogfogyasztó magatartás kialakulása, hatása
- ✚ Egyéb függőségfajták: élvezeti szerek (kávé, csokoládé), szerencsejátékok, gyógyszerfogyasztás, PC, TV, videó rabsága

Szexuális kultúra

- ✚ Érzelmek, barátság, változások kora
- ✚ Személyiségfejlődés
- ✚ Érettség
- ✚ Kapcsolati kultúra
- ✚ Felelősség, erkölcs
- ✚ Fogamzásgátlás, abortusz veszélyei
- ✚ Nemi egészség, harmónia
- ✚ Nemi betegségek: szifilisz, AIDS

Egészséges környezet védelme

- ✚ Környezetünk tisztasága: iskola, otthon, utca, természet
- ✚ Víz, levegő, talaj, növény- és állatvilág védelme
- ✚ Környezetvédelmi előírások: környezetkímélő, energiatakarékos
- ✚ Új technológiák káros következményei
- ✚ Hulladék csoportosítása
- ✚ Hulladék gyűjtése: fedett, szelektív, fertőzésveszély
- ✚ Egyéni felelősség a természeti környezetünk iránt

Balesetvédelem – elsősegélynyújtás

- ✚ Az emberi test felépítése
- ✚ Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, feladatai
- ✚ Tennivalók vészhelyzetben: balesetek, tüzesetek, sebellátás
- ✚ Mindennapos betegségek előfordulása: otthon, szabadidőben, iskolában, utazás közben
- ✚ Korunk veszélyforrásai: AIDS, alkoholizmus, kábítószer
- ✚ Elsősegélykészlet

Az iskola egészségfejlesztési stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a tanulók életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk gyermekeinket arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon örömnélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. Az osztálytanítók, szaktanárok és osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás az, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, és spontán végzett cselekedetökké váljanak. A tanítók, később a tanárok a tanulók közt élve „érezkelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett programok egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanuló és adott esetben a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé kell váljanak. Ezek a programok igen gyakran versenyeztetéssel együtt valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

Visszacsatolás:

Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell, hogy mélyüljenek. Ezt az iskola és a tanárok az éves munkatervben, a program- és a foglalkozási tervekben tervezik meg.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A jogszabály által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk, amelyek mutatják a tanulók fizikai felkészültségének mértékét.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód irányelvei épüljenek be a kötelező iskolai programokba.
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. A különféle szabadidős tevékenységekben a testmozgás különféle formái domináljanak.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – változatos programok keretében képviseltesék magukat a sportfoglalkozások.
5. Az éves munkatervben a mozgásos tevékenységeknek kiemelt szerepe legyen.
6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel, illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain kerüljön sor a testmozgás propagálására.

9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönfélébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram beépül az éves munkatervbe.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek:

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését beemelték az országos mérések sorába. Ennek értelmében kell eljárni a mérésre felkészítés és a mérés elvégzése tekintetében. A mérésre előírt időintervallum a jogszabályban megadott időszak.

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező.

A fizikai aktivitás jellemzője az

- ✚ az egészséges testsúly,
- ✚ az állóképesség és az izomerő.

E képességek szintjének emelését az oktatásnak kell megoldania a megújított iskolai testneveléssel és sporttal. A jövőben az alapoknál – a 6-14 éveseknél – kell kezdeni. A fizikai képességek folyamatos, fokozatos teljesítésére nagyobb gondot kell fordítani. Tudatosítani kell a tanulóknál a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni, még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő tanuló esetében is, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen.

1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutató különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részesei.

Alapelveink:

- ✚ Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.
- ✚ A tanulókkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.

- ✦ A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába kell juttatni.

Általános céljaink:

- ✦ A kompetenciaalapú oktatás és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs programjának összekapcsolása (a NAT és IPR).
- ✦ Az iskolai program – építve több hazai és nemzetközi iskolafejlesztő program legjobb tapasztalataira – egy olyan nyitott iskolamodellt vázol fel, amely alapvetően fontosnak tartja a tanuló szükségleteire, viselkedésére, tulajdonságaira való reagálást, illetve érdekeltté, motiválttá akarja tenni őt saját nevelődési, tanulási folyamataiban. Az egyén fejlesztésén keresztül – azzal kölcsönhatásban – fejleszti a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik.
- ✦ A program a mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Meghatározó benne a gyermekközpontúság, a pedagógus és a tanuló kapcsolata. A tanulókon keresztül az iskolába járó gyermekek családjaira is hat.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

- ✦ Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- ✦ Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.
- ✦ Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.
- ✦ A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak, erős a család-iskola-gyermek közötti kommunikáció.
- ✦ Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- ✦ Az iskolai hatékonyság visszajelzésére tanulókövetést végzünk.
- ✦ Pedagógusaink állandóan gazdagítják pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

1.5.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Elvárt az együttműködés a gyógypedagógusokkal, pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- ✦ fejlesztőpedagógus támogatásával egyéni fejlesztés, tanulmányi támogatás, többségi órákon támogató légkör kialakításával, békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával,
- ✦ a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz,

- ✚ személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával,
- ✚ teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással),
- ✚ a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással, az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- ✚ az osztályközösség segítő erejének mozgósításával,
- ✚ a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával,
- ✚ következetes – a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával,
- ✚ a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógussal való együttműködéssel,
- ✚ szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételével.

A tanulók fejlesztése a rendelkezésre álló törvényi óraszámok alapján, az éves tantárgyfelosztásban meghatározott módon történik. A fejlesztést fejlesztő pedagógus/szaktanár végzi.

1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánk fogadja a sajátos nevelési igényű tanulókat a működési engedélyünkben szabályozott módon, kiemelt feladatunknak tekintjük az iskola életébe való maradéktalan integrálásukat.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerint történik. A használt módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékoságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazott metódusnak megfelelően folyik.

Azoknak az SNI tanulóknak kerül sor a többségi tanulókkal történő együttnevelésére, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók többségi társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez jelenti a fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, az ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, s az egyéni foglalkozásokat.

A tanulók fejlesztése a törvényben rendelkezésre álló időkeretek és csoportszervezési előírások megtartásával speciális szakemberek igénybevételével folyik.

1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetséggondozás

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban az osztálytanító, szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, együttműködést tételez fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- ✚ Differenciált tanórai munka
- ✚ Tehetséggondozó programok
- ✚ Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- ✚ Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- ✚ Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- ✚ Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről.

- ✚ Versenyeztetés: tantárgyakhoz köthető, sport, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten.

1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségi nevelés területei iskolánkban: tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák) egyéb foglalkozások (napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulások, erdei iskolák, hittancsoportok, sportkörök), diákönkormányzati munka.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- ✚ A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölcser erősítésével.
- ✚ A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- ✚ A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- ✚ A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel.
- ✚ Szociális kompetencia (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség) fejlesztése.
Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- ✚ Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- ✚ A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.
- ✚ Átgondolt játéktervvel és a játéktevékenység pedagógiai irányításával a közösséghez való tartozás érzésének erősítése.
- ✚ A sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (zene, tánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- ✚ A séták, a kirándulások, erdei iskolák tevékenységeivel a természetszeretetet és a környezet iránti felelősség elmélyítése.
- ✚ A közösségben végzett munka, a közösség szabályainak megismerésével a tanulók értékek iránti fogékonyságának erősítése.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- ✚ Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- ✚ Fejlessze a meglévő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket.
- ✚ Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- ✚ Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen, illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló jogait házirendünk tartalmazza.

1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés-oktatás, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- ✚ A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- ✚ Az intézmény vezetője, a diákönkormányzat vezetője, az osztályfőnökök az aktuális kérdésekről folyamatosan tájékoztatják a diákokat.
- ✚ A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- ✚ A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztálytanítók és a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének lehetőségei:

- ✚ Családlátogatás (önállóan, illetve a családsegítő szolgálattal együtt is)
- ✚ Egyéni beszélgetés
- ✚ Szülői értekezlet
- ✚ Fogadóóra
- ✚ Bemutatóóra
- ✚ Írásbeli tájékoztató
- ✚ Előadások szervezése
- ✚ Közös programok
- ✚ Pályaválasztási tanácsadás
- ✚ Kooperatív technikák alkalmazása a szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében
- ✚ Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos
- ✚ kapcsolattartás Nyilvánosság biztosítása
- ✚ Az intézmény rendszeresen tartja a kapcsolatot az alábbi szakmai szervezetekkel:

- gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek,
- gyámhatóság,
- szakmai szolgáltató szervezetek,
- szakszolgálatok,
- iskola-egészségügy,
- kulturális és sportszervezetek,
- civil szervezetek.

✚ A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Tanulmányok alatti vizsgák

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (egyéni tanrendűek, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban kell tájékoztatni a tanulót és a szülőt, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.

A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.

Gyakorlati vizsgát kell tenni, szóbeli vizsgával együtt a következő tárgyakból: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés és sport, informatika.

Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjét tartalmazó éves munkatervben közzétételre kerül az intézmény honlapján.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- ✚ felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- ✚ engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtánál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ✚ tanulmányait egyéni tanrendűként végzi,
- ✚ hiányzása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Ha a tanuló hiányzása adott félévben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozó vizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga tétele mellett lehetséges.

Egy osztályozó egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszerezni.

Különbözeti vizsga

- ✚ Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:
  - írásbeli határozat alapján engedélyezték,
  - átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.
- ✚ Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, köteles évet ismételni. A javító vizsga időpontját a honlapunkon közzétesszük.

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet. **Pótló vizsga**

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:

- ✚ neki fel nem róható okokból elkészik, távol
- ✚ marad, megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.

Pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

1.9. A felvétel és az átvétel szabályai

Az iskola első évfolyamára felvételt nyerhet minden olyan tanköteles és iskolaérett gyermek, akinek szülei az intézményünket választották.

Magasabb évfolyamon felvételt nyerhet minden tanuló, ha az osztályok létszáma, a tanuló magatartása és tanulmányi munkája ezt lehetővé teszi.

1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ✚ ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ✚ ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ✚ ismerjék fel a vészhelyzeteket;

- ✚ tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható
- ✚ következményeit; sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ✚ ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- ✚ a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és
- ✚ jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- ✚ a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- ✚ a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében együttműködünk az intézmény iskolaorvosával és a védőnővel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- ✚ Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- ✚ Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.
- ✚ Fizika: égési sérülések, forrázás.
- ✚ Testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások lehetőségei:

- ✚ szakkörök,
- ✚ évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó program szervezése a tanulók számára.

2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

2.1. A választott kerettanterv jellemzői

A kerettanterv által meghatározott kötelező tantárgyak és azok minimális heti óraszámai az egyes évfolyamokon az alábbiak:

Alsó tagozat a 2020/21-es tanévtől:

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5+1 óra	5+1 óra
Ebből: Magyar nyelv+Irodalom	-	3 + 4	2 + 4	2 + 4
Idegen nyelv	+1 óra	+1 óra	+1 óra	2+1 óra
Matematika	4	4	4	4
Etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Digitális kultúra	+1 óra	+1 óra	1	1
Szabadon tervezhető	2	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25

A választott kerettantervet az alábbi módon igazítjuk nevelési-oktatási céljainkhoz, feladatainkhoz:

Idegen nyelvként (igény szerint és megfelelő létszám esetén) az angol vagy a német nyelvet tanítjuk, az 1. évfolyammal kezdődően.

Etika / hit- és erkölcstan tantárgyat a fenntartó kérésének megfelelően, felmenő rendszerben pünkösdi vagy katolikus hittan oktatására fordítjuk.

A mindennapos testnevelés megvalósítása heti 3 tanórán és heti 2 óra sportköri foglalkozáson történik.

A kerettanterv által meghatározott kötelező órakeret és a tanulók számára előírt kötelező órakeret közötti, szabadon tervezhető órakeretet a táblázatban **+1 óra** jelöléssel ellátott tantárgy tanítására fordítjuk.

Felső tagozat a 2020/21-es tanévtől:

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4 óra	3+0,5 óra	3+1 óra
Ebből: Magyar nyelv+Irodalom	2 + 2	2 + 2	1,5+2	2 + 2
Idegen nyelv	3+1 óra	3+1 óra	3	3+0,5 óra
Matematika	4	4	3+0,5 óra	3+0,5 óra
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	-	-
Biológia	-	-	2	1
Fizika	-	-	1	2
Kémia	-	-	1	2
Földrajz	-	-	2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	-	1	-	-
Dráma és színház	-	-	1	-
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	1	2	2	2
Maximális órakeret	28	28	30	30

A választott kerettantervet az alábbi módon igazítjuk nevelési-oktatási céljainkhoz, feladatainkhoz:

Idegen nyelvként (igény szerint és megfelelő létszám esetén) az angol vagy a német nyelvet tanítjuk, az 1. évfolyammal kezdődően.

Dráma és színház tantárgy szervezése iskolánkban megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében vagy tömbösítve.

A mindennapos testnevelés megvalósítása heti 3 tanórán és heti 2 óra sportköri foglalkozáson történik.

A kerettanterv által meghatározott kötelező órakeret és a tanulók számára előírt kötelező órakeret közötti, szabadon tervezhető órakeret a táblázatban **+1 óra** jelöléssel ellátott tantárgy tanítására fordítjuk.

2.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai

A kerettanterv tartalmaz tantárgyi tanterveket, ezek azonban két évre szólnak, az egyes témákhoz kötelező tartalmakat, fejlesztési célokat és minimális óraszámot határoznak meg. (Az óratervben szereplő óraszámoknak csak a 90%-ára adnak meg tervet.)

2.3. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban alkalmazható az osztályokon belüli csoportos oktatásszervezés.

Az egyéb foglalkozások esetén a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelő képesség alapú differenciált csoportbontást alkalmazunk, a szubjektív és objektív lehetőségekhez mérten.

2.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

2.5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- ✚ Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket pedagógiai szempontból kezeljük.
- ✚ Fokozatosan átvezetjük a tanulót az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- ✚ Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- ✚ Törekszünk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció képességének alapozására.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- ✚ Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.
- ✚ Fontosnak tartjuk az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztését, az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- ✚ A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük: az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.

- ✚ Kiemelt feladatként kezeljük a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.

A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- ✚ Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése, gazdagítása.
- ✚ Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.
- ✚ Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés alapozását.
- ✚ Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő új tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- ✚ A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.
- ✚ Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.
- ✚ Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaorientációra.

2.6. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

Az iskola mindennapos testnevelési óráról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- ✚ Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátítani az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- ✚ Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- ✚ A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.

- ✚ A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.
- ✚ Az alsó tagozaton lehetőséget biztosítunk a kézilabda valamint egyéb csapatsportok megalapozásához.

A tanulók fizikai állapotának mérése

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként április-május hónapra írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

2.7. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszereinek lehetőségei:

- ✚ Megfigyelés
- ✚ Írásos kikérdezés
- ✚ Szóbeli beszámoltatás
- ✚ Tanulók által készített produktumok vizsgálata
- ✚ Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- ✚ Dokumentumok elemzése

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ✚ ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- ✚ számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- ✚ lehetőség szerint jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési formát különböztetünk meg: előzetes tudást mérőt (diagnosztikus értékelés), fejlesztőt (formatív értékelés) és minősítőt (szummatív értékelés). Az osztályozás „hibái” miatt minél sokrétűbb a pedagógus értékelési gyakorlata, annál pontosabb képet kaphat a diákok tudásáról, fejlettségi szintjéről.

Értékelési típusok	Diagnosztikus (előzetes)	Formatív (fejlesztő)	Szummatív (minősítő)
Az értékelés funkciója	Az előzetes tudás mérése, a tanulók jellemzői alapján a csoportba sorolás vagy a tanítási mód kiválasztása okán	Visszacsatolás a tanulóhoz és a pedagógushoz, a hibák azonosítása, az új módszerek megválasztása céljából	A tanulók minősítése, kategorizálása
Az értékelés időpontja	A tanítási-tanulási szakasz, egység elején, vagy a probléma felmerülésekor	Az oktatási folyamat során	A tanítási-tanulási szakasz, egység végén
Az értékelés tárgya	Kognitív, affektív és pszichomotoros területek, fizikális, pszichológiai és környezeti tényezők	Kognitív területek	Általában kognitív, a tantárgytól függően pszichomotoros vagy affektív területek is lehetnek

A gyakorlatban fontos a három értékelési forma változatos használata. Ügyelni kell, hogy a hangsúly ne nagyon tolódjon el a szummatív értékelés irányába, a diagnosztikus és formatív értékelési típusoknak is jelentős szerepük van az oktatási folyamatban. Az év közbeni értékelés akkor válik formatívvá, ha írásbeli vagy szóbeli szöveges értékelés is kapcsolódik hozzá, tehát megfelelő tájékoztatást nyújt a pedagógus a tanulónak a fejlettségi szintjéről, valamint a tanár/tanító is felhasználja a kapott eredményeket a pedagógiai folyamat menet közbeni korrigálására.

2.7.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

- ✚ Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a leoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- ✚ A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- ✚ A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.
- ✚ Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- ✚ A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- ✚ A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- ✚ Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.
- ✚ Önképzésre nevelés.
- ✚ Önálló gyűjtőmunka végzése.
- ✚ Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- ✚ Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés.
- ✚ A tantárgyokhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanóráról a másikra.

2.7.2. Az írásbeli beszámoltatás formái

A tanulókkal az év eleji ismétlések után az elméleti tantárgyakból szintfelmérő dolgozatot íratunk. A szintfelmérő dolgozat eredményét érdemjegy formájában fejezzük ki, és tekintetbe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.

A *témazáró dolgozat* megíratására egy teljes tanórát biztosítunk. A tanulók egyenletesebb terhelése érdekében a felső tagozaton a témazáró dolgozatok időpontját előzetesen egyeztetjük.

A *kisdolgozatok, szódolgozatok* nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók.

2.7.3. Oktatási eredményvizsgálatok

- ✚ „Bemenetkor” az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése, a feladatok meghatározása, szükség esetén fejlesztőpedagógus segítségével.
- ✚ „Átmenetkor” a 4. és 5. osztályban tanítók és a szaktanárok közösen összeállított anyagon mérik az alapkészségek helyzetét (hangos és szövegértő olvasás, helyesírás, matematika).
- ✚ Országos kompetencia és idegen nyelvi mérések 6. és 8. évfolyamon minden tanév második félévében.

2.7.4. A tanulók teljesítményének értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire.

A vonatkozó jogszabályi előírások alapján az alsó tagozaton első évfolyamon és a második évfolyam első félévében szöveges értékelést végzünk, majd az ötfokozatú érdemjegy az osztályozás eszköze. A későbbiekben és a felső tagozaton a tanulók teljesítményének értékelése tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal (jeles, jó közepes, elégséges, elégtelen) történik.

2.7.5. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiválóan teljesített

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

2.7.6. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmi pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmi tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.

Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

Fogalmi nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

2.8. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése szerintiek:

- ✚ tanulmányi munka
- ✚ sportteljesítmények
- ✚ közösségi munka
- ✚ kulturális és közéleti tevékenység

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- ✚ szaktanári,
- ✚ osztályfőnöki,
- ✚ igazgatói,
- ✚ nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Az osztályfőnökök és a munkaközösségek javaslatára a legkiemelkedőbb – megyei, országos eredményekkel rendelkező – tanulók oklevélben és jutalomban részesülnek.

Közösségi munkáért a DÖK is javasolhat tanulókat az elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

Csoportos jutalmazási formák:

- ✚ jutalomkirándulás,
- ✚ kulturális hozzájárulás (színház vagy kiállítás látogatáshoz).

A ***magatartási*** elvárásokat a házirend tartalmazza. Ezen elvárások teljesítése alapján az értékelési szempontok a következők:

Példás

- ✚ A házirendet minden körülmények között betartja, és másokkal is betartatja.
- ✚ Órai és órán kívüli magatartása kifogástalan.
- ✚ A közösség alakításában aktívan részt vesz, kezdeményez.
- ✚ Iskolai feladatokat önként vállal, és maradéktalanul teljesít.
- ✚ Megnyilvánulásaiban őszinte, társaival, tanáraival szemben tisztelettudó, együttműködő és segítőkész.
- ✚ Fegyelmező intézkedés nem volt ellene.

Jó

- ✚ A házirendet betartja, apróbb hibáit törekszik javítani.
- ✚ A közösségben a rábízott feladatokat ellátja.
- ✚ Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő.

- ✚ Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli figyelmeztető.

Változó

- ✚ A házirendet több ízben megsérti, vét a közösségi szabályok ellen.
- ✚ A közösség alakításában nincs szerepe, munkájában vonakodva vesz részt.
- ✚ Társaival szemben közönyös, megnyilvánulásaiban durva, tanáraival szemben tiszteletlen.
- ✚ Fegyelmi fokozata: legfeljebb igazgatói figyelmeztetés.

Rossz

- ✚ A házirendet nagyon hiányosan tartja be.
- ✚ A közösség munkáját hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek.
- ✚ A nevelésére tett erőfeszítéseket rendre elutasítja.
- ✚ Társaival szemben durva, goromba.
- ✚ Tanáraival szemben tiszteletlen, udvariatlan, elutasító.
- ✚ Fegyelmi fokozata: igazgatói intézés.

A **szorgalom** értékelésekor a tanuló iskolai és tanulmányi munkához való hozzáállását értékeljük. A szorgalom értékelése nem feltétlenül függ össze az eredményes, jó jeggyel értékelt tanulási eredménnyel, hiszen gyenge képességű tanuló is lehet kiemelkedően szorgalmas.

Példás

- ✚ Aki tanulmányi munkájában kitartó, a tanítási órákra képességeihez mérten pontosan és rendszerben, maximálisan felkészül.
- ✚ Tanulmányi munkájában többletfeladatokat végez, részt vesz versenyeken, pályázatokon.
- ✚ Az órai munkát érdeklődésével, aktivitásával segíti.

Jó

- ✚ A tanítási órákra lelkiismeretesen felkészül, feladatait elvégzi, de többletfeladatokat nem végez.
- ✚ Órai aktivitása a tőle elvárható, de különösebb érdeklődést nem mutat.
- ✚ Érdeklődése csak az iskolai tananyagra korlátozódik.

Változó

- ✚ Iskolai és otthoni munkájában csak időnként teljesít képességeihez mérten.
- ✚ Órai aktivitása hullámzó teljesítményt mutat.
- ✚ Házi feladatait hiányosan készíti el, felszerelése is többször kifogásolható.
- ✚ Gyakran szétszórt, figyelmetlen.

Hanyag

- ✚ Tanulmányi munkájában gyakran képességei alatt teljesít, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.
- ✚ Felszerelése hiányos, így az órai tanulmányi munkát hátráltatja.
- ✚ Munkafegyelme rossz, érdektelenség, közömbösség jellemzi.

A büntetés

Iskolánkban fegyelemsértésnek minősül:

- ✚ a házirend szabályainak megszegése,
- ✚ a tanulmányi kötelezettség nem teljesítése,
- ✚ az órai munka akadályozása,
- ✚ mások testi épségének veszélyeztetése,
- ✚ a szándékos rongálás,
- ✚ dohányzás,
- ✚ alkohol fogyasztás,
- ✚ narkotikumkereskedés vagy fogyasztás,
- ✚ a közízlést sértő magatartás, öltözködés,
- ✚ az iskola jó hírnevét sértő magatartás.

A büntetés formái

Az iskolában büntetésként a következő fokozatok adhatók:

- ✚ szaktanári figyelmeztetés szóban vagy írásban,
- ✚ osztályfőnöki figyelmeztetés szóban vagy írásban, osztályfőnöki intés írásban, osztályfőnöki megrovás írásban,
- ✚ igazgatóhelyettesi figyelmeztetés szóban vagy írásban,
- ✚ igazgatói figyelmeztetés szóban vagy írásban,
- ✚ igazgatói intés írásban,
- ✚ igazgatói megrovás írásban,
- ✚ nevelőtestületi megrovás írásban.

Súlyos fegyelemsértés esetén:

- ✚ áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba, iskolába,
- ✚ eltiltás a tanév folytatásától,
- ✚ tanintézményből való eltanácsolás.

Súlyos fegyelemsértés esetén a tanuló ellen fegyelmi eljárás indulhat.

2.9. A tanulók továbbhaladása

2.9.1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- ✦ az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- ✦ az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- ✦ egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ✦ ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja,
- ✦ egyéni tanrenddel rendelkező volt.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

2.10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Településünkön a következő nemzetiségek élnek: cigány és szlovák.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola a következőképpen segíti:

A nemzetiségekről szóló oktatás szinterei

- ✦ A következő tanítási órák: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom és osztályfőnöki.
- ✦ Szabadidős tevékenységek: (projekt hetek, diákönkormányzati programok, vetélkedők, könyvtári programok).
- ✦ Lehetőség szerint a nemzetiségi önkormányzatok bevonása: ismertető, előadók kérése.

2.11. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- ✦ kulcskompetenciák fejlesztését,
- ✦ az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- ✦ méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,

- ✚ a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- ✚ tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást, a
- ✚ differenciáló módszerek alkalmazását,
- ✚ a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,
- ✚ a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
- ✚ környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- ✚ egészségügyi, szociális támogató rendszer segítségének igénybevétele,
- ✚ hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,
- ✚ a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon, a tanulási attitűd pozitív
- ✚ átformálását,
- ✚ a továbbtanulás támogatását,
- ✚ személyiségfejlesztést és közösségépítést,
- ✚ a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését,
- ✚ partnerközpontú nevelést.

A GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2023. szeptember

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TARTALOM

1. NEVELÉSI PROGRAM	3
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai	3
1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma	4
1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	7
1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	11
Teljes körű egészségfejlesztés	12
1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	17
1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok, a tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	20
1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje ..	21
1.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	22
1.9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a felvételi vizsga követelményei	23
1.10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	25
1.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	25
2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	26
2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői	26
2.2. Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai	27
2.3. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	29
2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	29
2.5. A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga ..	29
2.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	30
2.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	30
2.8. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	31
2.9. Érettségi vizsgatárgyak	32
2.10. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	32
2.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	34
2.12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	35
2.13. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	36
2.14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag	37
2.15. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	37
2.16. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek	38
2.17. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek	40
3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MELLÉKLETEINEK ÉS FÜGGELÉKEINEK RENDJE	41

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

1.1.1. Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink

A humánus értékek érvényesítése, az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeinek közvetítése.

Hazájukat ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.

1.1.2. Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében

- ✚ A sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás (lifelong learning) megalapozása.
- ✚ A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása, hogy tanulónk továbbfejleszhető és piacképes tudás megszerzésére törekedjenek. Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulónk eszközként használhatnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és különböző cselekvésformákban alkalmazhatnak.
- ✚ Tanulónk önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel, reális énképpel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegevalósításra. A kudarc- és sikertűrés készségeinek fejlesztése.
- ✚ Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- ✚ Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.
- ✚ A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerint – egyénre szabott fejlesztése.
- ✚ A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a sajátos nevelési igényű tanulók számára is.
- ✚ Kommunikációképes idegen nyelvi tudás. Korszerű IKT eszköztudás.
- ✚ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.
- ✚ Újszerű tanulószervezési eljárások, módszerek bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- ✚ A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- ✚ Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulóban.
- ✚ Célunk, hogy tanulónk megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiénia fontosságával.

- ✚ Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- ✚ Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségeit kimunkálja.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma

- ✚ Gimnáziumunk nevelési-oktató feladata az általános műveltség megalapozása, valamint az érettségi vizsgára és a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére, a pályaválasztásra felkészíteni a tanulóinkat.
- ✚ Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, hatékony tanítási-tanulási módszerekkel kialakítani a tanulóknak az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet.
- ✚ A társadalomba való beilleszkedés támogatása azzal, hogy felkészítjük tanulóinkat a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására.
- ✚ Feladatunk, hogy előmozdítsuk a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- ✚ A nevelési-oktató folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbépítésére, integrálására.
- ✚ Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony nevelő-oktató munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodóképességét, készségét és a kreativitását.

Kiemelt feladataink

- ✚ Minden tanulónk számára biztosítani kell a kulcskompetenciák megszerzését, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- ✚ A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése.
- ✚ A tanulók igényének kialakítása az egyéni ismeretszerzésre.
- ✚ Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása.
- ✚ A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevételével, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- ✚ Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben, a tanulási folyamat támogatása a tanulási környezet megfelelő kialakításával.
- ✚ Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
- ✚ A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- ✚ Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- ✚ A személyes meggyőződés és világkép kialakítása és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.

- ✚ Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- ✚ Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- ✚ Azon hátrányoknak a csökkentésére való törekvés, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.
- ✚ Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása (inkluzivitás).
- ✚ Az iskolában folyó nevelő-oktató munka részletes feladatai helyi tantervünkben, az egyes tantárgyi struktúrákban fogalmazódnak meg.

A feladatok megvalósítását szolgáló eszközök, módszerek

- ✚ Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése, önszabályozó mechanizmusaik kialakítása, fejlesztése.
- A tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását segítő, tudásuk átrendezését lehetővé tevő együttműködő (kooperatív) tanulási technikák és formák alkalmazása.
- ✚ A tanulókhöz alkalmazkodó differenciálás, a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák alkalmazása a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében, a tanulói autonómiára építve.
- ✚ A tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak a tanulók egyéni sajátosságaihoz, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását, és megfeleljenek a sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztési igényeinek.
- ✚ Az infokommunikációs technológia alkalmazásának folyamatos fejlesztése (internet, e-tananyagok, digitális projektmunkák).
- ✚ Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony tanulásszervezéssel a tanulók cselekvő részvételének előtérbe állítása, az önálló problémamegoldó, gondolkodóképesség és kreativitás fejlesztése.
- ✚ Az önkéntesség, közösségi szolgálat, emberi együttélés szabályainak, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása.
- Az együttműködést és a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák kialakítása.
- ✚ A tanulás eredményességét növelő újszerű, innovatív pedagógiai módszerek alkalmazása.

1.2.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Nevelési céljaink megvalósítása érdekében:

- ✚ Munkája során példát mutat, különösen a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség tekintetében, ezzel közvetítve ezen értékek fontosságát.
- ✚ Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
- ✚ Személyi ügyekben a szeretetről és diszkrécióról se feledkezzen meg.
- ✚ Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.
- ✚ Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, szüleivel, többi tanárával.

- ✚ Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezett egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
- ✚ Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
Saját órájáról indokolt esetben az igazgatóval folytatott megbeszélés után tanulót elengedhet.
- ✚ Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- ✚ Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban és ezek szerint cselekszik.
- ✚ Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében az egészséges és biztonságos intézményi működtetésre vonatkozóan felmerülő tevékenységekbe bekapcsolódik.
- ✚ A munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- ✚ A tantermekben, szertárban, tornateremben rendet biztosít, a leltározásban részt vesz.
- ✚ Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.
- ✚ A pedagógus adminisztrációs és tájékoztatási feladatai körében különösen ügyel arra, hogy a tanuló értékeléséről digitális napló útján rendszeresen értesítse a szülőket. A digitális napló bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzések beírását pótolja.

1.2.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák/foglalkozások túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén, mint pedagógusvezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgatóhelyettes javaslatát figyelembe véve, az igazgató bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- ✚ A pedagógia elvei és gyakorlata szerint neveli tanítványait.
- ✚ Célzatosan összehangolja osztályában a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon van.
- ✚ Tanítványai családi háttérének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.
- ✚ Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével).

Az osztályfőnök

- ✚ alaposan ismeri tanítványait;

- ✦ az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi;
- ✦ együttműködik az osztály diákközösségével, segíti a tanulóközösség kialakulását;
- ✦ koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, és látogatja óráikat;
- ✦ aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel;
- ✦ figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét; különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére;
- ✦ minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, és minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti;
- ✦ szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, a digitális napló útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről;
- ✦ ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat;
- ✦ saját hatáskörében – indokolt esetben – évi három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását;
- ✦ koordinálja osztálya kötelező orvosi vizsgálatát;
- ✦ osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében;
- ✦ az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és büntetésére;
- ✦ javaslataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a tantestület tevékenységének eredményességét.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A középiskolai nevelés-oktatás szakaszában folyó nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák. A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma. (A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szerint.)

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széleskörűen fejlessze, tiszteletben tartva minden ember egyediségét, fejlődését és az egyetemes emberi értékeket. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

1.3.1. Az értelmi nevelés

Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére, az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítására, fejlesztésére. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítására, a praktikus gondolkodásra.

A kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti alaptanterv alapján történik.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek során.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását tekintjük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint a művészi önkifejezés, a műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

1.3.2. Az erkölcsi nevelés

Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák), elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája.

1.3.3. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Az önismeret és énkép kialakulásának segítése, az értelmi és érzelmi oldal egészséges arányának kifejlesztésére törekvés. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása: a folyamatos önfejlesztés belső igényének kialakítása. A tanuló segítése, hogy képessé váljon érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a gyakorlására, valamint a kölcsönös elfogadásra. Fontos a társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek (szociális kompetencia), a kulturált magatartás és a kommunikáció elsajátítása.

1.3.4. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára. Az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerésére, megbecsülésére nevelő ismeretek elsajátítása, egyéni és közösségi tevékenységek gyakorlása.

1.3.5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.

1.3.6. Fenntarthatóságra, környezettudatosságra való nevelés

Környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna, annak elfogadtatása, hogy a természeti erőforrásokat a tanulók tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Váljon a tanulók igényévé a természet és szűkebb környezetük megóvása. Ismerjék meg a hosszú távon fenntartható életmód gyakorlati fogásait.

Közvetlen és tágabb környezetünk értékeinek, sokszínűségének megőrzésére, gyarapítására közösségi szolgálatba való bekapcsolódás.

1.3.7. A testi és lelki egészségre nevelés és családi életre nevelés

Testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg, a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magában foglalja az egészségmegőrzést is. A nevelés feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

1.3.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés

A munka fontosságának és megbecsülésének tudatosítása. Az iskolában létrehozott szellemi és anyagi javak megbecsülése, a mindennapos elvégzett tevékenységek gyakoroltatása, a csoportmunkában való részvétel képességének a fejlesztése. Tanulóinkban a szociális érzékenység és a segítő magatartás fejlesztése.

1.3.9. Médiatudatosságra való nevelés

Biztos esztétikai értékítélet és belső képzettség kialakítása. A tanulók ismerjék meg és értik meg, hogy milyen összefüggés van a média, a pénz és a társadalom között, tudják értelmezni a látottakat és hallottakat, alakuljon ki kritikai beállítódásuk. Szerezzenek ismereteket az adatbiztonsággal, a jogtudatossággal, és a függőséggel kapcsolatosan.

1.3.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanulóinkban tudatosodjon saját felelősségük a tisztességes munka, a fogyasztás, az ésszerű gazdálkodás területén, tudjanak mérlegelni és dönteni. Ismerkedjenek meg a vállalkozások során felmerülő kockázatokkal és veszélyekkel, azzal, hogy a pénzt hogyan fektethetik be, és ehhez kitől kérjenek információkat.

1.3.11. Pályaorientáció

Átfogó ismeretek szerzése és betekintés a munka világába, az életkoruknak és tudásuknak megfelelő lehetőségek megismerése több csatornán keresztül és a felsőoktatási intézmények által szervezett nyílt napok segítségével. Felkészítés az egyéni képességek, pályaalkalmasság felmérésére és elfogadására, a jövőbeli felelősségvállalásra. A segítséggel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos tevékenységek gyakorlása, magatartásmódok és azok kezelésének fejlesztése.

Kiemelt feladataink:

- Szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.

- ✚ Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- ✚ Fel kell készítenünk a tanulókat az önálló ismeretszerzésre, a sikeres felsőoktatási felvételre.
- ✚ Elő kell segíteni az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben pl.: érettségi előkészítők, szakkörök, kirándulás, iskolaújság stb.
- ✚ A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése osztályfőnöki órák, tantárgyak elsajátítása során.
- ✚ A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- ✚ A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- ✚ A tanítási-tanulási folyamatban alkotó jellegű feladatok biztosítása.
- ✚ Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- ✚ A személyes meggyőződés és világkép kialakulásának és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- ✚ Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező, alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- ✚ Azoknak a hátrányoknak a csökkentésére való törekvés, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréseiből fakadnak.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink továbbá:

A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A helyi tantervet is magában foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amelyek ösztönzik a személyiségfejlesztő oktatást. Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

A színes, sokoldalú iskolai élet, tanulás, munka.

A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, gondolkodási képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddzék akaratukat.

1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, melynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- ✚ egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolásával),
- ✚ mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt tartásjavító torna, relaxáció és tánc is),
- ✚ a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával,
- ✚ számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- ✚ Az egészség fogalma
- ✚ A környezet egészsége
- ✚ Az egészséget befolyásoló tényezők
- ✚ A jó egészségi állapot megőrzése
- ✚ A betegség fogalma
- ✚ A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- ✚ A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- ✚ Balesetek, baleset-megelőzés
- ✚ A lelki egészség
- ✚ A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- ✚ A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tévéfüggőség)
- ✚ A média egészséget meghatározó szerepe
- ✚ Fogyasztóvédelem
- ✚ Iskola-egészségügy igénybevétele

Teljes körű egészségfejlesztés

Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedéseinek fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon (pl. serdülőkor) fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen – az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet, egészség védelme.

Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média stb.

Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

Már korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulóban kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- ✚ az egészséges életvitel kialakításához,
- ✚ a helyes értékrend felépítéséhez,
- ✚ az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- ✚ az életmóddal kapcsolatos (biológiai-pszichés) tennivalók elsajátításához,
- ✚ a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- ✚ az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség értéként tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészség-magatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Alapelve, célja:

- ✚ az egészségkultúráltság emelése,
- ✚ olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- ✚ a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- ✚ az életvezetési képességek fejlesztése,
- ✚ a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- ✚ a tanulók felkészítése a stresszhatások feldolgozására,
- ✚ a környezet- és egészségtudatosság erősödésének előkészítése, a
- ✚ mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára.

Tartalma:

- ✚ az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- ✚ a feladatok végrehajtását szolgáló program, az
- ✚ iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- ✚ módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és
- ✚ minősítéséhez, módszertani anyag a mindennapos testneveléshez.

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- ✚ az egészség megtartása, fokozása,
- ✚ az egészség visszaszerzésére irányuló és a személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

- ✦ egészségmegőrzés, a helyes életmód kialakítása, mozgás,
- ✦ rendszeres testedzés, játéklehetőség, táplálkozási
- ✦ szokások kialakítása egészségünk érdekében, öltözködés,
- ✦ higiénia, tisztálkodás,
- ✦ egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése,
- ✦ ésszerű napirend kialakítása,
- ✦ szűrővizsgálatok.

A vonatkozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb feladatait:

- ✦ Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
  - ✦ Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
  - ✦ Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményeit.
  - ✦ Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
  - ✦ Szolgáltasson módszereket (döntési helyzet megoldása) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
  - ✦ Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
  - ✦ Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászakás elkerülésének módját.
  - ✦ Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
  - ✦ Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés szinterei:

- ✦ életviteli feladatok,
- ✦ tanórai feladatok,
- ✦ tanórán kívüli feladatok.

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere. A nevelés dimenziói között az egyik, meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- ✦ járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- ✦ életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,

- ✚ eddze akarataikat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- ✚ bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelésóra, biológiaóra stb. Kiemelt jelentőségű a biológia, ahol a tanterv tartalmazza az egészségtant, az egészséges életmóddal kapcsolatos problémák, prevenció és megoldás területét.

Tanórán kívüli foglalkozások lehetnek:

- ✚ délutáni szabadidős foglalkozások,
- ✚ sportprogramok,
- ✚ témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások,
- ✚ egészségét,
- ✚ sportrendezvények, kulturális programok,
- ✚ kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok,
- ✚ együttműködés sportegyesületekkel.

Mindennapi testedzés megvalósítása történhet:

- ✚ testnevelésórákon,
- ✚ szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében,
- ✚ diáksport-egyesület működtetésével, egyedi együttműködési megállapodás alapján,
- ✚ egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét,
- ✚ sporttáborok szervezésével,
- ✚ sportversenyek lebonyolításával.

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Az egészségnevelés megvalósításában részt vevők:

Belső (iskolai) résztvevők:

- ✚ az intézményvezető vagy megbízottja,
- ✚ az iskolaorvos, védőnő,
- ✚ a testnevelő,
- ✚ a diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- ✚ lehetőség szerint, az iskolapszichológus.

A külső kapcsolatok lehetőséget biztosítanak az egészségfejlesztési munka kiszélesítésére, valamint a különböző szakemberek, szakértők bevonására.

Egészségnevelés az iskolánkban:

- ✚ önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- ✚ a rendszeres testmozgás egészségmegőrzésben való szerepének a felismerése,
- ✚ az értékek ismerete,
- ✚ az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,

- ✚ a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat,
- ✚ a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- ✚ a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete,
- ✚ a tanulás és a tanulás technikái,
- ✚ az idővel való gazdálkodás szerepe,
- ✚ a rizikóvállalás és határai,
- ✚ a szenvedélybetegségek elkerülése,
- ✚ a tanulási környezet alakítása,
- ✚ a természethez való viszony,
- ✚ az egészséges környezet jelentősége,
- ✚ az egészséges táplálkozás témái,
- ✚ a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás,
- ✚ a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai,
- ✚ az AIDS-prevenció,
- ✚ a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat),
- ✚ a testi higiénia,
- ✚ a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés),
- ✚ a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás),
- ✚ az egyénileg kialakított mozgásprogram fontossága az egészségmegőrzésben,
- ✚ a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok fontossága a kiegyensúlyozott testi-lelki fejlődésben és az interperszonális kapcsolatokban.

Az iskola egészségfejlesztési stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a tanulók életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk gyermekeinket arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Apolják érzelmeiket, ne váljon öröm nélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. A szaktanárok és osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, váljanak spontán végzett cselekedetekké. A tanárok a tanulók közt élve „érezkelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett programok egyrészt a fejlesztési folyamat előre megtervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanuló és adott esetben a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé kell váljanak.

Visszacsatolás:

Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell mélyüljenek. Ezt az iskola és a tanárok az éves munkatervben tervezik meg.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A jogszabály által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk, melyek mutatják a tanulók fizikai felkészültségének mértékét.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve, életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

Komplex intézményi mozgásprogram

A komplex intézményi mozgásprogram beépül az éves munkatervbe.

- Az intézmény tanulói részt vesznek a város és egyéb szervezetek által meghirdetett sport- és egészségnapokon.
- A tanulmányi kirándulások szívesen vett programjai a kerékpártúrák és a gyalogtúrák.
- A tanulók fizikai állapotának mérését minden évben elvégezzük. Ezeknek a méréseknek a tapasztalatait felhasználjuk a testnevelésórák fizikai képességfejlesztésének megtervezésénél, a sportköri foglalkozásokon, illetve a tömegsportórákon is.
- A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv szerves része.

1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembevétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Az együttnevelés az intézmény egészében pedagógiai hatással bír: pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekvés (a szeretet, a jóság, a becsületesség, az őszinteség, az önzetlenség, a szorgalom, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése), az együttműködési képesség kialakítása, az empátia fejlesztése.

Kiemelt figyelmet érdemlő tanulók a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a kiemelten tehetséges és a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.

Alapvető pedagógiai feladatunk a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembevétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Az együttnevelés során a pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekszünk (a szeretet, a jóság, a becsületesség, az őszinteség, az önzetlenség, a szorgalom, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése), az együttműködési képesség kialakítására, és az empátia fejlesztésére.

1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Tevékenységeink:

Az iskolatitkár a nyilvántartás mellett a szociális és hatósági intézményhálózattal való kapcsolattartást is biztosítja.

Iskolánk a régió nevelési tanácsadóival és a gyermekjóléti szolgálattal az alábbi területeken működik együtt:

- ✚ Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- ✚ Ingyenes tankönyv biztosítása a jogszabályi kereteknek megfelelően
- ✚ Felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások főleg a kilencedik évfolyamon
- ✚ Nevelők és tanulók személyes kapcsolatai
- ✚ Pályaorientáció
- ✚ Szülőkkel való együttműködés
- ✚ Szülők és a családok nevelési gondjainak segítése
- ✚ Szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

1.5.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás. Elvárt az együttműködés a gyógypedagógusokkal, a pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- ✚ a belépő évfolyam év eleji tudásszintjének mérése valamennyi tantárgyból, különös tekintettel a szövegértésre és a matematikai kompetenciára,
- ✚ a problematikusnak ítélt tanulók szakértői vizsgálatának kérelme,
- ✚ modern tanulás-módszertani ismeretek alkalmazása a tantárgyi órákon,
- ✚ kapcsolat az általános iskolákkal, a nevelési tanácsadóval és a gyermekjóléti szolgálattal, a
- ✚ lehetőségekhez mérten, az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- ✚ a nevelők és a tanulók személyes kapcsolattartása,
- ✚ az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- ✚ a felsőfokú továbbtanulás irányítása, segítése,
- ✚ a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
- ✚ az egy osztályban tanító tanárok együttműködése, egységes nevelési elvek
- ✚ alkalmazása, az osztályközösség segítő erejének mozgósítása,
- ✚ a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonása,
- ✚ szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról,
- ✚ szolgáltatásokról, kedvezmények, mentességek biztosítása a nemzeti köznevelési
- ✚ törvény alapján, lehetőség szerint iskolapszichológus segítő tevékenysége.
- ✚ Az osztályfőnök külső szakember segítségét is igényelheti (nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat, gyermekpszichológus, stb.).

1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően, a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti történik. A használt módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékoságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazottaknak megfelelően folyik.

Azoknak az SNI tanulóknak kerül sor a többségi tanulókkal történő együttnevelésére, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók többségi társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez jelenti a fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, az ellenőrzés és az értékelés igazítását a tanuló képességeihez, és az egyéni foglalkozásokat.

A tanulók fejlesztése a törvényben rendelkezésre álló időkeretek és csoportszervezési előírások megtartásával, speciális szakemberek igénybevitelével folyik.

1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és az osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, és a legszorosabb együttműködést igényli a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés tevékenységei iskolánkban:

- ✚ bemeneti mérések, az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás
- ✚ megszervezése, tehetséggondozó programok,
- ✚ tehetséggondozó, és -fejlesztő foglalkozások, felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre, iskolai sportkör, vetélkedő megrendezése, kiállítások szervezése,
- ✚ felkészítés a felsőfokú továbbtanulásra, ennek irányítása, segítése,
- ✚ személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése,
- ✚ kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről,
- ✚ versenyeztetés, tantárgyukhoz köthető, sport-, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten.

A versenyek részletes felsorolása az éves munkatervben jelenik meg.

1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok, a tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

Fontosnak tartjuk a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítását.

Az önkormányzás képességének kialakítása

A tanulói közösségek fejlesztése során kialakítjuk a közösségekben, hogy nevelői segítséggel, vagy önállóan, közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

A közösségi nevelés területei iskolánkban: tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák) egyéb foglalkozások (szakkörök, kirándulások, hittancsoportok, sportkörök, stb.), diák-önkormányzati munka.

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében

A tanulói közösségek irányításánál nevelőink alkalmazkodnak az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a serdülő- és ifjúkori problémákhoz.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek. Olyan pedagógusközösség kialakítására törekszünk, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- ✚ A tanulás támogatása egyéni képességekhez igazodó munkaformák előtérbe helyezésével, a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodva, a tanulmányi és a munkaerő kölcsönös erősítésével.
- ✚ Különböző változatos munkaformákkal a közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése, kooperatív együttműködéssel (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- ✚ A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- ✚ A tanulók motiválása, kezdeményezéseik, közvetlen tapasztalatszerzésük támogatása.
- ✚ Szociális kompetenciák fejlesztése (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség).

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- ✚ A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.
- ✚ Hagyományőrző tevékenységeink fejlesztik a közösséget, erősítik a közösséghez való tartozás érzését.
- ✚ Sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (zene, tánc, képzőművészeti, kézműves foglalkozások, múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadásokon tett csoportos látogatások stb.) járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.

Szabadidős tevékenységek

A felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervezünk, melyeken a részvétel önkéntes (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, stb.)

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- ✚ Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amelyekkel nem sérti az egyéni érdekeket.
- ✚ Fejlessze a meglévő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket.
- ✚ Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- ✚ Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen, illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogainak gyakorlását, módját a házirend tartalmazza.

A diákönkormányzattal kapcsolatos szabályozás az iskolai SZMSZ-ben található.

1.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés-oktatás, a tanulói személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógusközösség együttműködése.

Ennek alapja a tanuló iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a tanuló személyiségének kedvező fejlődése.

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- ✚ A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- ✚ Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- ✚ A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- ✚ A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve az elektronikus naplón keresztül) tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok kapcsolattartása, együttműködésének formái:

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják. A szülők a gyermekük előrehaladásáról, az esetlegesen felmerült problémákról az elektronikus naplóból folyamatosan tájékozódhatnak. A hozzáférést a szülők az osztályfőnöktől év elején vehetik át.

A szülők és a pedagógusok közötti kapcsolattartás formái lehetnek:

- ✚ családlátogatás (önállóan, illetve a családsegítő szolgálattal együtt is, szükség esetén),
- ✚ egyéni beszélgetés,
- ✚ szülői értekezlet,
- ✚ fogadóóra,
- ✚ írásbeli tájékoztató,
- ✚ előadások szervezése,
- ✚ közös kirándulások,
- ✚ pályaválasztási tanácsadás,
- ✚ nyílt tanítási nap a leendő kilencedikes tanulók és szüleik számára,
- ✚ kihelyezett szülői értekezlet az általános iskolák hívására,
- ✚ az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás,
- ✚ az intézményi közösségek kapcsolattartásának rendjét az iskolai SZMSZ tartalmazza.

Az intézmény szükség szerint tartja a kapcsolatot az alábbi szakmai szervezetekkel:

- ✚ gyermek- és ifjúságvédelmi szervezetek,
- ✚ gyámhatóság,
- ✚ szakmai szolgáltató szervezetek,
- ✚ szakszolgálatok,
- ✚ iskola-egészségügy,

- ✚ kulturális és sportszervezetek,
- ✚ civil szervezetek.

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

1.9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a felvételi vizsga követelményei

1.9.1. Tanulmányok alatti vizsgák

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (egyéni tanrenddel rendelkezők, előrehozott érettségizők, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

- ✚ A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor tájékoztatni kell a tanulót és a szülőt, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.

- ✚ Gyakorlati vizsgát kell tenni, szóbeli vizsgával együtt, a készségtárgyakból és informatikából.

- ✚ Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.

- ✚ A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozóvizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a pedagógiai program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. A vizsgaidőszakok pontos időpontja az intézmény honlapján jelenik meg.

1.9.2. Osztályozóvizsga

Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi osztályzatai megállapításához, ha:

- ✚ felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- ✚ engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ✚ tanulmányait egyéni tanrenddel végzi,
- ✚ előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tantárgyból,
- ✚ hiányzása a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

Ha a tanuló hiányzása az adott félévben meghaladja az adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozóvizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozóvizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Egy osztályozóvizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik, kivéve, ha engedélyezték a tanulónak, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének rövidebb idő alatt tegyen eleget.

1.9.3. Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:

- ✚ írásbeli határozat alapján engedélyezték,
- ✚ átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni, és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.

Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

1.9.4. Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, évet ismételni köteles. Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- ✚ a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- ✚ az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkészik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán konzultációs lehetőséget biztosíthat.

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

1.9.5. Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:

- ✚ neki fel nem róható okokból elkészik, távol marad,
- ✚ megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.
- ✚ A pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon, ha ennek a feltételei megteremthetők, vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására

A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

1.9.6. Érettségi vizsgák

Az érettségi vizsgák két részből állnak, az írásbelik és a szóbelik lebonyolítása a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően történik.

Érettségi vizsgán a vizsgázónak – legalább középszinten – öt vizsgatárgyból kell vizsgát tennie.

Kötelező vizsgatárgyak:

- ✚ magyar nyelv és irodalom,
- ✚ matematika,
- ✚ történelem,
- ✚ idegen nyelv,
- ✚ a tanuló által választott tantárgy.

A tanuló a pedagógia programban foglaltak, illetve a fenntartó által biztosított lehetőségeknek megfelelően jelentkezhet emelt szintű érettségire, felkészítő, felzárkóztató korrepetálásokra, foglalkozásokra.

1.10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A közoktatási intézmény tanulói közé felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján történik.

Gimnáziumunk a felvételi kérelmekről a tanulmányi eredmények és a központilag kiadott egységes feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga (a továbbiakban: központi írásbeli vizsga) eredménye alapján dönt.

A jelentkezés rendjét és a felvételi eljárást a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet szabályozza.

Gimnáziumunk felvételi tájékoztatót készít, és azt a honlapján nyilvánosságra hozza, valamint a KIFIR rendszerében határidőre elhelyezi. A felvételi tájékoztató tartalmazza:

- ✚ az iskola OM-azonosítóját, a meghirdetett tanulmányi területek leírását, az azokat jelölő belső kódokat;
- ✚ a felvételi eljárás rendjét;
- ✚ a felvételi kérelmek elbírálásának, rangsorolásának módját, szabályait, ezen belül különösen a teljesítmények értékelésének módját és figyelembevételének arányait;
- ✚ a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális elbírálási szabályokat.

A felvételi vizsgákat a tanév rendjében meghatározott időszakon belül, a jogszabályi előírásoknak megfelelően kell megszervezni.

Másik intézményből történő átvételről az igazgató dönt az alábbiak szerint:

Az átvétel:

A felsőbb évfolyamra jelentkezéskor az iskola vizsgálja: a tanuló megelőző tanulmányait, a választandó osztály befogadóképességét, az osztály struktúráját.

1.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ✚ ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ✚ ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ✚ ismerjék fel a vészhelyzeteket,

- ✚ tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- ✚ sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat, sajátítsák el, mikor és
- ✚ hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- ✚ a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén,
- ✚ a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit,
- ✚ a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő, az alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- ✚ Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- ✚ Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid- mérgezés.
- ✚ Fizika: égési sérülések, forrázás.
- ✚ Testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások lehetnek:

- ✚ szakkörök,
- ✚ lehetőség szerint elsősegély-nyújtási bemutató a tanulóknak külső partnerek bevonásával,
- ✚ lehetőség szerint egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó egészségét/projektnap/témanap) szervezése a tanulók számára.

2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

2.1. A választott kerettanterv jellemzői

Iskolánk helyi tanterve

- ✚ Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára

2.2. Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai

Intézményünk a helyi tantervét a törvényi szabályozás figyelembevételével az alábbiak szerint határozza meg:

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározottakkal.

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt órás (évi 180 órás) időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél óra (évi 18 óra) szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal vagy gyakorlással, ismétléssel tölthet meg.

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 9–12. évfolyamon a 2020/21-es tanévtől:

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3+1óra	4+1óra	4+1óra	4+1óra
Ebből: Magyar nyelv + Irodalom	1+3óra	2+3óra	2+3óra	2+3óra
I. idegen nyelv	3	3	4+1óra	4+1óra
II. idegen nyelv	3	3	3+1óra	3+1óra
Matematika	3+1óra	3+1óra	3+1óra	3+1óra
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek	-	-		1
Természettudomány	-	-	2	-
Biológia	3	2	-	-
Fizika	2	3	-	-
Kémia	1	2	-	-
Földrajz	2	1	-	-
Ének-zene	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	-	-
Mozgóképkultúra és médiaismeret	-	-	1+1óra	1+1óra
Digitális kultúra	2	1	2	-
Informatikai ismeretek				+2óra
Testnevelés	5	5	5	5
Fakultáció (kötelezően választható érettségi tárgyakhoz)	-	-	+1óra	+2óra
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötött célú órakeret	-	-	4	4
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Maximális órakeret	34	34	34	34

A választott kerettantervet az alábbi módon igazítjuk nevelési-oktatási céljainkhoz, feladatainkhoz:

Idegen nyelvként az angol és német nyelvet tanítjuk.

11. évfolyamon a Művészetek tantárgyra tervezett heti 1 óra a Mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal valósul meg.

A mindennapos testnevelés megvalósítása heti 3 tanórán és heti 2 óra sportkörü foglalkozáson történik.

A kerettanterv által meghatározott kötelező órakeret és a tanulók számára előírt kötelező órakeret közötti, szabadon tervezhető órakeretet a táblázatban **+1 óra** jelöléssel ellátott tantárgy tanítására fordítjuk.

A kötelezően érettségi tárgyakhoz rendelhető kötött célú órakeretet a táblázatban **+1 óra** jelöléssel ellátott tantárgy tanítására fordítjuk.

A fakultációt a tanuló egy tanévre választja, értékelése az ötfokú skálán használt érdemjeggyel történik.

2.3. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Az iskola bizonyos tantárgyak/tantárgycsoportok esetében választást kínálhat fel a tanulóknak. Ebben az esetben a tanuló, a tanuló szülője az iskolába lépéskor a jelentkezéssel egy időben választ e tárgyak közül. Ez a választás a tanulmányi idő végéig tart.

A tanuló az iskola kínálatából egyéb foglalkozásokat is választhat. Abban az esetben, ha a foglalkozáson való aktív részvétel előzetes ismeretekhez is köthető, úgy a változtatásnál előzetes ismeretek felmérése szükséges.

A tanuló abban az esetben választhat a pedagógusok közül, amennyiben a téma és a képességek szerinti csoportalakítás során legalább két azonos csoport jön létre külön pedagógus vezetésével.

2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Tanórák csoportbontásban:

Iskolánkban egyes osztályokban lehetőség szerint csoportbontásban tanítjuk a következő tárgyakat: idegennyelv, matematika, informatika.

Csoportbontásban szervezzük például a közép- és emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozásokat is.

A célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

Érettségi felkészítést igény szerinti tárgyakból, megfelelő létszám és feltételek esetén indítunk. A csoportok csak kellő számú jelentkező esetén indulnak.

2.5. A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A nem kötelező tanórai foglalkozások megnevezése és óraszám: -

2.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

- ✚ Pedagógusaink a tankönyvválasztásnál lehetőség szerint a hivatalos tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek köréből választanak.
- ✚ A tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulónak egyéb eszközökre is szükségük van.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A következő tanévben szükséges taneszközökről szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

Tájékoztatást kapnak a szülők arról, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak ingyenesen tankönyvet (jogszabályi rendelkezés alapján), illetve támogatást a tanulók (szüleik) a tankönyvek megvásárlásához.

A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- ✚ A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- ✚ Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- ✚ A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

2.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A gimnáziumban folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

A 9.-10. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- ✚ Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése, gazdagítása.
- ✚ Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.

- ✚ Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés alapozását.
- ✚ Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő új tanulási technikákat és a tanulászervezési módokat.

A 11.-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- ✚ A gimnázium 11. és 12. évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.
- ✚ Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.
- ✚ Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

2.8. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

2.8.1. A mindennapos testnevelés, testmozgás

Az iskola mindennapos testnevelési óráról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható, iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: a tanuló legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulóval járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- ✚ Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátítani az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- ✚ Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- ✚ A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.

2.8.2. A tanulók fizikai állapotának mérése

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként április-május hónapra írják elő.

A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

2.9. Érettségi vizsgatárgyak

Az érettségi vizsgán a vizsgázónak öt – négy kötelező és legalább egy általa választott (a továbbiakban: kötelezően választott) – vizsgatárgyból kell – legalább középszinten – vizsgát tennie. A vizsgázó a kötelezően választott vizsgatárgy mellett további vizsgatárgyakat választhat (szabadon választott vizsgatárgyak).

A középszintű érettségi vizsgatárgyai:

Kötelező vizsgatárgyak:

- ✚ magyar nyelv és irodalom,
- ✚ történelem,
- ✚ matematika,
- ✚ idegen nyelv,
- ✚ kötelezően választandó vizsgatárgyak a tantárgyi kínálatból.

2.10. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

2.10.1. Ellenőrzés

Az ellenőrzés feladata és célja:

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak.

Az ellenőrzés módszerei lehetnek:

- ✚ megfigyelés,
- ✚ írásos kikérdezés,
- ✚ szóbeli számonkérés,
- ✚ tanulók által készített produktumok vizsgálata,
- ✚ tanulói teljesítmények felmérése (mérés),
- ✚ dokumentumok elemzése.

Az írásbeli beszámoltatás formái:

- ✚ témazáró dolgozat,
- ✚ röpdolgozat,
- ✚ szódolgozat stb.

Rendje: röpdolgozatot, szódolgozatot szükség esetén bármikor, előzetes bejelentés nélkül, témazáró dolgozatot előzetes bejelentés alapján íratunk.

Korlátai: röpdolgozat esetében semmilyen korlát nincs, témazáró dolgozat esetében 1 tanítási napon 2 dolgozatnál többel nem terheljük tanulóinkat.

Értékelésben betöltött szerepe, súlya: A témazáró dolgozat súlyozott jegynek számít.

2.10.2. Értékelés

A tanulók tudásának értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. A tanulók értékelése az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek ismerete a szabályozott kerettantervi anyag alapján történik. Az értékelés az adott tantárgyat tanító pedagógus jogköre. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, egyéni haladására, képességeire.

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;

számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;

lehetőség szerint jelenjen meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési formát különböztetünk meg: előzetes tudást mérőt (diagnosztikus értékelés), fejlesztőt (formatív értékelés) és minősítőt (szummatív értékelés). Az osztályozás „hibái” miatt minél sokrétűbb a pedagógus értékelési gyakorlata, annál pontosabb képet kaphat a diákok tudásáról, fejlettségi szintjéről.

Értékelési típusok	Diagnosztikus (előzetes)	Formatív (fejlesztő)	Szummatív (minősítő)
Az értékelés funkciója	Az előzetes tudás mérése, a tanulók jellemzői alapján a csoportba sorolás vagy a tanítási mód kiválasztása okán	Visszacsatolás a tanulóhoz és a pedagógushoz, a hibák azonosítása, az új módszerek megválasztása céljából	A tanulók minősítése, kategorizálása
Az értékelés időpontja	A tanítási-tanulási szakasz, egység elején, vagy a probléma felmerülésekor	Az oktatási folyamat során	A tanítási-tanulási szakasz, egység végén
Az értékelés tárgya	Kognitív, affektív és pszichomotoros területek, fizikális, pszichológiai és környezeti tényezők	Kognitív területek	Általában kognitív, a tantárgytól függően pszichomotoros vagy affektív területek is lehetnek

A gyakorlatban fontos a három értékelési forma változatos használata. Ügyelni kell, hogy a hangsúly ne nagyon tolódjon el a szummatív értékelés irányába, a diagnosztikus és formatív értékelési típusoknak is jelentős szerepük van az oktatási folyamatban. Az év közbeni értékelés akkor válik formatívvá, ha írásbeli vagy szóbeli szöveges értékelés is kapcsolódik hozzá, tehát megfelelő tájékoztatást nyújt a pedagógus a tanulónak a fejlettségi szintjéről, valamint a tanár is felhasználja a kapott eredményeket a pedagógiai folyamat menet közbeni korrigálására.

Az értékelésnek ki kell terjednie az iskolai élet minden területére. Ennek megfelelően értékeljük minden tanulónk esetében:

a tárgyi követelmények elsajátítását napi szinten, témakörök mentén,

szabálytisztelét, felelősségvállalását,

korábbi teljesítményéhez képest fejlődési törekvéseit.

Értékelésünk a következő kritériumoknak feleljen meg:

- ösztönző hatású,
- ✚ folyamatos, rendszeres,
- ✚ segítő szándékú legyen,
- céljai és követelményei legyenek előre ismertek.

Az értékelés formái

A szóbeli értékelés:

- ✚ a tanulói tevékenység folyamatos megerősítése, korrigálása, segítség, tanács tanórán és azon kívül;
- feleletek, dolgozatok érdemjegyéhez fűzött indoklás.

Az írásbeli, szöveges értékelés:

- ✚ a dolgozatokhoz írt rövid instrukció, vélemény,
- ✚ dicséret, elmarasztalások beírása a digitális naplóba.

Osztályozás:

Az osztályzatok kialakításának elvei:

Iskolánkban a hagyományos ötfokozatú skálán érdemjegyekkel minősítjük a diákok egy-egy tantárgyból nyújtott teljesítményét. Ez lehet szóbeli felelet, témazáró, kisebb dolgozat, kiselőadás, önállóan végzett otthoni munka, gyűjtőmunka, órai munka stb. A tanárok a tanítási folyamat kezdetén ismertetik a diákokkal az értékelés elveit.

Érdemjegyek elvárható száma

- ✚ A diákok a tudásukról szóban és írásban egyaránt számot adhatnak. A tantárgyak sajátosságainak megfelelően legyenek arányban a szóbeli és írásbeli feleletek. A tanuló számára biztosítani kell, hogy a félévi és az év végi eredmények reális értékeléséhez lehetőség szerint havonta egy, de a félév során legalább négy alkalommal szerezzen érdemjegyet.
- ✚ A félévi és a tanév végi értékelés osztályzatokkal történik. A tantárgyi osztályzatokra a szaktanár, a magatartás és a szorgalom osztályzatokra az osztályfőnök tesz javaslatot, ezeket a nevelőtestület véglegesíti az osztályozó értekezleten, melyet évente két alkalommal, félév előtt és a tanév vége előtt tartunk.

2.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az iskolai életben központi helyet foglal el a tanórai tanulás, valamint a másnapi tanórákra való felkészülés, aminek előkészítése nagy figyelmet, körültekintést kíván a szaktanároktól. A szaktanárok a tananyag elsajátítása érdekében szóbeli és írásbeli – tanórán kívül elvégzendő – feladatokat adhatnak a diákoknak.

A tanulók tanulási képessége eltérő, feladataikat nem végzik azonos intenzitással, különböző a munkavégzésük üteme, gondolkodásuk, emlékezőképességük, figyelemösszpontosításuk, fáradtságuk. Figyelemmel kell lenni a tanuló aznapi, másnapi terhelésére. Tekintetbe kell venni a tanuló képességeit, mentességeit, korlátait.

Az otthoni írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, ezzel kapcsolatos feladatok:

- ✚ Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a leoptimalisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- ✚ A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- ✚ A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és egyéni képességek kibontakoztatása.
- ✚ Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- ✚ A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- ✚ A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- ✚ A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- ✚ Önképzésre nevelés.
- ✚ Önálló gyűjtőmunka végzése.
- ✚ Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- ✚ Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés.
- ✚ A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Az otthoni írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának korlátai:

Az írásbeli feladat:

- ✚ változatos legyen,
- ✚ előkészített legyen,
- ✚ az elmélyítést segítse,
- ✚ gyakoroltasson.

A szóbeli feladat:

- ✚ fejlessze a szövegértést,
- ✚ fejlessze a beszédkészséget,
- ✚ teremtsen lehetőséget az együttműködésre,
- ✚ fejlessze a verbális memóriát.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanóráról a másikra.

2.12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A magatartás és a szorgalom osztályzatokra a tanuló osztályfőnöke tesz javaslatot és azt a félévi, illetve év végi osztályozó értekezleten a nevelőtestület hagyja jóvá. Ha az osztályfőnök által javasolt valamelyik minősítéssel nem minden pedagógus ért egyet, az osztályozó értekezleten a végleges minősítést nyílt szavazással, egyszerű szavazattöbbséggel kell megállapítani. A szavazásban a tanulót tanító pedagógusok vesznek részt. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye dönt.

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája lehet oklevél, könyv, szóbeli dicséret, stb. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése alapján:

- ✚ tanulmányi munka,
- ✚ sportteljesítmények,
- ✚ közösségi munka,
- ✚ kulturális és közéleti tevékenység, stb.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- ✚ szaktanári,
- ✚ osztályfőnöki,
- ✚ igazgatói,
- ✚ nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Az osztályfőnökök és a munkaközösségek javaslatára a legkiemelkedőbb – megyei, országos eredményekkel rendelkező – tanulók oklevélben és könyvjutalomban részesülhetnek.

Közösségi munkáért a diákönkormányzat is javasolhat tanulókat az elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye, jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veheti át.

Csoportos jutalmazási formák lehetnek:

- ✚ jutalomkirándulás,
- ✚ kulturális hozzájárulás (színház- vagy kiállítás látogatáshoz).

2.13. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozóvizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló- és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

2.14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

Településünkön a következő nemzetiségek élnek: cigány és szlovák.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola a következőképpen segíti:

A nemzetiségekről szóló oktatás szinterei

- ✚ A következő tanítási órák: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom és osztályfőnöki.
- ✚ Szabadidős tevékenységek: (projekt napok, diákönkormányzati programok, vetélkedők, könyvtári programok).
- ✚ Lehetőség szerint a nemzetiségi önkormányzatok bevonása: ismertető, előadók kérése.

2.15. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, mely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- ✚ kulcskompetenciák fejlesztésében,
- ✚ az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazásával, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítésével,
- ✚ méltányos és egészséges tanulási környezet kialakításával, differenciáló módszerek alkalmazásával,
- ✚ a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésével,
- ✚ a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosításával,
- ✚ környezettudatos szemléletű oktatás-neveléssel,
- ✚ hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatásával és alkalmazásával a tanórákon,
- ✚ a tanulói aktivitás növelésével a tanítási órákon,
- ✚ a tanulási attitűd pozitív átformálásával,
- ✚ a továbbtanulás támogatásával,
- ✚ személyiségfejlesztéssel és közösségépítéssel,
- ✚ a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítésével,
- ✚ partnerközpontú neveléssel.

2.16. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos

ismeretek Jogi meghatározottság

A fogyasztóvédelemről szóló irányadó jogszabályok rendelkeznek a fogyasztók oktatásáról.

Kiemelt fejlesztési feladat a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is nevelési-oktatási feladatként szerepel.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknban.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék és a saját életükre vonatkozóan alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: a fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- ✚ az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez,
- ✚ a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz,
- ✚ a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között,
- ✚ a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez,
- ✚ a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez,
- ✚ az egészséges és elviselhető környezetben való élethez.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait, és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai:

Vizuális kultúra:

- ✚ A reklámplakátok szerepe.
- ✚ A fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása.

Földrajz:

- ✚ A fogyasztói kultúra fejlődése.
- ✚ Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás.
- ✚ Gyűjtőmunka nyomtatott információhordozókból hazánk gazdasági és település-földrajzi sajátosságairól.
- ✚ Az életmód és a fogyasztási szokások alakulása.
- ✚ Vásárlási, fogyasztási szokásaink.

Osztályfőnöki:

- ✚ A család gazdálkodása.

Informatika:

- ✚ Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásainak használata.
- ✚ Vásárlás az interneten.
Informatikai biztonság, az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának megismerése.

Magyar nyelv és irodalom:

- ✚ A különböző irodalmi művek, filmek elemzésének egyik szempontja.

Történelem:

- ✚ Az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

További színterek lehetnek:

- ✚ Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények stb.).

A fogyasztóvédelem módszertani elemei

Az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák pl.:

- ✚ Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- ✚ Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel
- ✚ Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- ✚ Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása)
- ✚ Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

2.17. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Napjainkban az iskola szerepét úgy szokták felvetni, hogy betölti-e a szükséges nevelő hatását, segít-e azokban a problémákban (érzelmi, szociális), melyek az iskolában megnyilvánulnak.

A bűnmegelőzés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- ✚ A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál
- ✚ A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók folyamatos figyelemmel kísérése, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé
- ✚ Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószerek) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről
- ✚ A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása
- ✚ Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése
- ✚ Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak
- ✚ Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása
- ✚ A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése

A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei lehetnek:

- ✚ Mentálhigiénia, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési, illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével
- ✚ Folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, hatósági szervekkel (rendőrség, stb.)

- ✚ Személyiségfejlesztés
- ✚ Közösségfejlesztés
- ✚ Drámapedagógiai eszközök

A TECHNIKUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2023. szeptember

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TARTALOM

1. BEVEZETÉS	3
1.1. Az iskola küldetésnyilatkozata	3
1.2. Az iskola jövőképe	3
2. NEVELÉSI PROGRAM	4
2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai	4
2.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai	6
2.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai célok és feladatok	10
2.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	21
2.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	26
2.6. Komplex intézményi mozgásprogram	27
2.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	27
2.8. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	30
2.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái	32
2.10. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei	33
2.11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai	34
3. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	35
3.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői	35
3.2. Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámjai.....	35
3.3. A választható tantárgyak, foglalkozások, és az ezeket oktató pedagógusok kiválasztásának szabályai.....	37
3.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	38
3.5. A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga .	38
3.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	38
3.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	39
3.8. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	44
3.9. A tanulók fizikai állapotának mérése, a mérés módszerei.....	44
3.10. Érettségi vizsgatárgyak.....	45
3.11. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése.....	45
3.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	48
3.13. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	49
3.14. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	50
3.15. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag.....	50
3.16. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	51
3.17. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	52
3.18. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	53

1. BEVEZETÉS

1.1. Az iskola küldetésnyilatkozata

Az iskolánk a gazdasági régió 2009-óta hagyományokkal rendelkező szakképző intézménye.

Célja, hogy növendékeink felismerjék a bennük rejlő képességeket, és azt a megalapozott szakmaválasztás után továbbfejlesszék az általános és a szakmai képzés keretében, legyenek büszkék szakmájukra, a munka szeretete része legyen egyéni boldogulásuknak.

Célunk a korszerű szakképzés megvalósítása, a szakmai igényességre, nyitottságra való nevelés, a folyamatos továbbképzés belső igényének kialakítása. A munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzési szerkezetet működtetünk.

További célunk, hogy iskolánk az ismeretek átadásának és az emberi kapcsolatok sokféleségének olyan színtere legyen, melyet a tanítványok és a pedagógusok közösen alakítanak és formálnak a számukra legtöbbet adóvá. Végzett diákjaink meglévő értékeiknek biztos tudatában képesek legyenek saját sorsuk legkedvezőbb alakítására.

El kívánjuk érni, hogy tanulóink ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetük értékeit, a társadalmi szokásokat, viselkedési normákat; legyen igényük az egészségmegőrző életvitelre.

A fenntartó segítségével biztosítjuk, hogy a jövőben az iskola minden területén lehetőség nyíljon a folyamatos fejlesztésre és belső szükségletté váljon a minőségi munkavégzés.

Az iskola elképzeléseinek megvalósításához rendelkezésre áll a felkészült, képzett nevelőtestület, a jól felszerelt iskola, valamint az oktatás területén működő támogató partnereink.

1.2. Az iskola jövőképe

Célunk, hogy a régió munkaerő-piaci igényeit kielégítő széles szakmai alapozású, gyakorlat-centrikus, a vállalkozói szemlélet alapjain nyugvó oktatás keretében szerezzék meg tanulóink a társadalom által elvárt, szakmai végzettségeket.

Integrálni kívánjuk a felnőttképzési formákat az iskola képzési struktúrájába: a továbbképzések, átképzések, valamint további szakmai képzettségek megszerzéséhez szükséges feltételrendszer kialakításával.

El kívánjuk érni, hogy az oktatás folyamatában a diákok szerezzenek a munkába állást segítő, problémakezelő ismereteket, szóbeli, írásbeli, informatikai kommunikációs készségük fejlődjön, segítve a további ismeretszerzést, a társadalmi kapcsolatok alakítását.

Az iskolai partnerkapcsolatok erősítésével, a technikai háttér jobb kihasználásával, a szülők intenzívebb bevonásával eredményesebbé kívánjuk tenni oktató-nevelő munkánkat. Célunk a különböző cégekkel meglévő iskolai kapcsolatok fejlesztésével, és a pályázatokon történő részvétellel az iskola hatékonyságának növelése.

2. NEVELÉSI PROGRAM

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

. A tanulók az érettségi bizonyítvány, valamint a szakképesítés megszerzése mellett felkészülnek a szakirányú felsőfokú továbbtanulásra vagy a szakirányú munkába állásra.

Az életfeltételek kialakítása és a társadalomba való beilleszkedés sokoldalú tájékozódási képességet és tájékozottságot kívánó feladatát a középiskola azzal támogatja, hogy felkészíti tanulóit a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazható tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására. Mindehhez nélkülözhetetlen a tanulók tudatos, önkéntes, aktív, segítőkész együttműködése az iskolával.

A középiskola feladata, hogy előmozdítsa a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését; a nevelési-oktatói folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbépítésére, integrálására.”

2.1.1. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

- ✚ **Személyiségközpontú fejlesztés:** A tanulók megismerésén alapuló pedagógiai fejlesztés, amely igazodik a tanulók egyéni fejlődési üteméhez. Fontos alapelv a gyengébbek felzárkóztatása és a tehetségesek képességeinek kibontakoztatása. Az ismeretközlés mellett fontosnak tartjuk a kompetenciák fejlesztését. A teljes személyiség fejlesztése magába foglalja az ismeretek elmélyítését, az érzelmi nevelést, a testi fejlesztést, a művészeti nevelést és a társas kapcsolatokra épülő személyiségfejlesztést.
- ✚ **Tanulóközpontúság:** Az iskola fontos feladatának tekinti a személyiségfejlesztést, tiszteletben tartja a diákok jogait, igyekszik bevonni őket az iskola életébe, számít véleményükre, ötleteikre, aktivitásukra, és mind az elméleti, mind a gyakorlati munkában magas szintű teljesítményt vár el a diákjaitól.
- ✚ **Egyéni tanulási utak biztosítása:** A tanulók megismerésén és egyéni fejlesztésén alapuló pedagógia célja, hogy minden tanuló találja meg a helyét az iskola oktatási rendszerében.
- ✚ **Értékközvetítés:** A nevelő-oktató munka segítsen eligazodni a tanulók számára; tudjanak értékítéleteket megfogalmazni, megtalálni az értékest, a követendő példát a sok őket érő hatás útvesztőjében.

- ✚ **Korszerű tevékenységközpontú módszertan és tanulásszervezés alkalmazása:** A módszertan és a tanulásszervezés eszköz, amely a tanulói csoport képességeihez és igényeihez igazodva támogatja a tanulási-tanítási folyamatot. Az IKT és a tevékenységközpontú módszertan alkalmazása az oktatásban a mai korszerű oktatás alapkövetelménye.
- ✚ **Nyitottság:** Az iskola kapcsolatrendszerén keresztül figyeli a környezetét. Kapcsolatot tart a gazdaság szereplőivel, a munkaerőpiac elvárásai szerint alakítja a képzés szerkezetét. Az oktatás tartalmi elemeit a tantervi kereteken belül a gazdasági környezet elvárásai szerint alakítja ki.
- ✚ **Együttműködés a családdal az oktató-nevelő munkában:** A nevelés sikerének érdekében együttműködünk a szülőkkel, a kölcsönös bizalom és támogatás elvei alapján.
- ✚ **Esélyegyenlőség biztosítása:** Pedagógiai szeretettel és nyitottsággal közelítünk minden tanulóhoz, hisszük, hogy a munkánkkal értéket teremtünk, és minden tanulóval szemben feladatunk az értékek ápolása és fejlesztése. A sajátos nevelési igényű tanulók számára biztosítjuk a személyre szóló fejlesztést, a támogató, segítő pedagógiai környezetet.

Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink

- ✚ a tanulás, a tudás,
- ✚ a gyakorlatban alkalmazott tudás, kompetencia,
- ✚ az egészséges életmód,
- ✚ a sport, a mozgás,
- ✚ humanista, demokratikus gondolkodás, közösségi
- ✚ magatartás, munkafegyelem, megbízhatóság, felelősségérzet,
- ✚ kreativitás, az alkotó önkifejezés, egészséges nemzettudat,
- ✚ hazaszeretet,
- ✚ az újra való nyitottság,
- ✚ az együttműködés.

2.1.2. Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelése, oktatása érdekében

- ✚ A sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges az élethosszig tartó tanulás (lifelong learning) megalapozása, a szakmai mobilitásra való felkészülés.
- ✚ A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az élethosszig tartó tanulás lehetőségének megalapozása, hogy tanulóink továbbfejleszthető és piacképes tudás megszerzésére törekedjenek.
- ✚ Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltség kialakítása, melyet tanulóink eszközként használhatnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
- ✚ Célunk a régió szakmai igényeinek megfelelő szakmaszerkezet kialakítása az oktatott szakképzési ágazatok területén és az érettségi utáni szakmaszerzés területén is.
- ✚ Integrálni kívánjuk a felnőttképzési formákat az iskola képzésstruktúrájába.
- ✚ Növendékeink az oktatás folyamatában szerezzenek a munkába állást segítő, problémakezelő ismereteket, szóbeli, írásbeli, informatikai kommunikációs készségük fejlődjön, segítve a további ismeretszerzést, a társadalmi kapcsolatok alakítását.
- ✚ A régió igényeihez igazodó szakmai ismeretek kialakítása, a hasznosítható tudás megszerzésének elősegítése, és a munkába állás feltételeinek biztosítása.
- ✚ Az önálló és kreatív gondolkodás képességének kialakítása.

- ✚ A tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel, reális énképpel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. A kudarc- és sikertűrési készségeinek fejlesztése.
- ✚ Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- ✚ Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt.
- ✚ A tehetség kibontakozásának a segítése, differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint lehetőséget teremt a sajátos nevelési igényű tanulók számára is.
- ✚ Kommunikációképes idegennyelvi tudás.
- ✚ Korszerű IKT eszköztudás.
- ✚ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.
- ✚ Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- ✚ Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulóban.
- ✚ Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéné fontosságával.
- ✚ Megalapozott, érvényes és személyes értékrend kialakításának támogatása.
- ✚ Az önálló, felelős állásfoglalás és cselekvés alapjainak, valamint az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségek kimunkálásának segítése.

2.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai

- ✚ A technikum (kifutó szakgimnázium) nevelési-oktatói feladata az általános műveltség megalapozása, az érettségi vizsgára és a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére, továbbá a szakmai vizsgára való felkészítés. Célunk, hogy tanulóink olyan szakmai kompetenciákat szerezzenek, amelyek birtokában képesek a további ismeretszerzésre, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására.
- ✚ Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, hatékony tanítási-tanulási módszerekkel kialakítani a tanulóknak az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet.
- ✚ Feladatunk, hogy előmozdítsuk a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- ✚ A nevelési-oktatói folyamat segítse elő a tanulóknak előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbépítésére, integrálására.
- ✚ Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony nevelő-oktató munkával fejlessze a tanulóknak önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- ✚ A gyakorlati oktatás kapcsolódjon az elméleti képzéshez, a cél a gyakorlati alkalmazhatóság, a munkaerő-piaci környezet elvárásainak megfelelő, hasznosítható tudás biztosítása.

Kiemelt feladatainkhoz kapcsolódó feladatok, eszközök és eljárások:

Feladatok	Eszközök, eljárások
Az alapkészségek és a kulcskompetenciák fejlesztése.	Felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások szervezése. Differenciálás a tanítási órákon.
Egyéni tanulási utakat biztosítunk a tanulók számára.	Változatos tanítási módszerek alkalmazása.
Felkészítés az érettségi és szakmai vizsgákra. A tanulók továbbtanulásának támogatása, segítése.	Igény és lehetőség szerint vizsgafelkészítők tartása. Próbavizsgákon vizsgatapasztalat megszerzése. Továbbtanulási tájékoztatók a szülőknek és a diákoknak.
Kommunikációs készségek folyamatos fejlesztése.	Kommunikatív nyelvoktatási módszerek alkalmazása. A szóbeli feleletek biztosítása a számonkérésben.
Partneri kapcsolatok működtetése a gazdaság szereplőivel. A korszerű ismeretek beépítése az oktatásba. Gyakorlat-centrikus módszertan alkalmazása a szakképzésben.	A munkaerőpiac igényeinek beépítése a helyi tantervekbe, szakmai programokba.
Felnőttképzési tevékenység folytatása.	Felnőttképzési programok fejlesztése, felnőttképzési marketing a munkaerő-piaci partnerek körében.
A munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése. A NAT fejlesztési területének megfelelő önállóságra, felelősségérzetre, kezdeményezőképessegre, felelős munkavállalásra való nevelés.	Korszerű, gyakorlat-centrikus, tevékenységközpontú módszertan alkalmazása az elméleti és gyakorlati képzésben.
A munkába állás támogatása, a szükséges kompetenciák fejlesztése, kapcsolatok építése a munkaerő-piaci szereplőkkel.	Partneri kapcsolatok működtetése a régió gazdálkodó szervezeteivel.
A motiváció alkalmazása, az ismeretek gyakorlati alkalmazásának bemutatása.	A szemléltetés, a gyakorlati alkalmazások az elméleti és gyakorlati képzésben.
Az egészséges életmódra nevelés, a káros szenvedélyek negatív hatásainak megismertetése.	Egészségnevelési programok szervezése. A sportolás, a testmozgás igényének felkeltése, sportolási lehetőségek biztosítása a testnevelési órákon és más szabadidős programok keretében.
A tanuló személyiségének megismerése.	Tehetséggondozó és felzárkóztató programok szervezése.

Feladatok	Eszközök, eljárások
A közösség által teremtett értékek bemutatása, megismertetése.	Ünnepi megemlékezések, osztálykirándulások szervezése.
A közösen elfogadott szabályok betartása.	Következetes, nyilvános szempontok szerinti értékelés. Jutalmazás, büntetés szabályok szerinti alkalmazása.
A tanuló önértékelésének fejlesztése.	A tanulók önértékelésének alkalmazása az intézményi értékelési rendszerben.
Az iskolai közösségek pedagógusi támogatása, az osztályfőnöki feladatok pontos meghatározása.	Osztályfőnöki munka támogatása. Iskolai közösségi rendezvények szervezése.
A társas kapcsolatok fejlesztése.	A csoportban végzett munka alkalmazása az oktatásban és a gyakorlati képzésben. A társas érintkezés szabályainak példamutatás útján történő fejlesztése a pedagógusok egymással való viszonyán, a pedagógus és a tanulók, valamint a szülők kapcsolatán keresztül.
A tanulók kapjanak önálló, kreatív feladatot, minden szakmai tevékenységükben találkozzanak az alkotás örömeivel.	Az értékteremtés, az alkotás öröme jelenjen meg a szakmai munkában.
Tanulóink sajátítsák el a társakkal való kapcsolattartás szabályait.	Csoportmunka, kooperatív tanulásszervezési eljárások alkalmazása. Vita, mint módszer alkalmazása.
A tanulók számára egyértelmű és következetes értékelési rendszer alkalmazása.	Rendszeres értékelés. A fejlesztő értékelés alkalmazása. Önismereti foglalkozások az osztályfőnöki órákon.

2.2.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Céljaink megvalósítása érdekében a pedagógus:

- Munkája során példát mutat, különösen a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség tekintetében, ezzel közvetítve ezen értékek fontosságát.
- Személyes ügyekben a szeretetről és diszkrécióról sem feledkezik meg.
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejleszti szakmai és pedagógiai műveltségét.
- Rendszeres kapcsolatot tart diákjai osztályfőnökével, tanáraival, a gyakorlati oktatásban résztvevőkkel, szüleivel, az ifjúságvédelmi felelőssel.

- ✚ Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezi egész tanévi munkáját; a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
- ✚ Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
Saját órájáról, foglalkozásáról indokolt esetben, az igazgató engedélyével tanulót elengedhet.
- ✚ Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- ✚ A gazdasági igényeket, a szakmai fejlődést figyelemmel kíséri, a lehetőségekhez képest az elméleti és gyakorlati képzésbe beépíti a korszerű szakképzési ismereteket, technológiákat.
- ✚ Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban. Ezek szerint cselekszik.
- ✚ Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjébe, az egészséges és biztonságos intézményi működtetéssel kapcsolatosan felmerülő tevékenységekbe bekapcsolódik.
- ✚ Részt vesz az intézmény minőségfejlesztési munkájában.
- ✚ Együttműködik a kollégáival; kiemelten szoros együttműködés szükséges az egy osztályban tanítók közösségében, továbbá a szakmai eleméleti tanárok és a szakoktatók között.
- ✚ A munkatervben előirt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- ✚ A tantermekben, szertárban, tanműhelyekben, tornateremben rendet tart, a leltározásban részt vesz.

Az egységes iskolai követelményrendszer minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok, szakoktatók és osztályfőnökök minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

A pedagógus adminisztrációs és tájékoztatási feladatai között különösen ügyel arra, hogy a tanuló értékeléséről a digitális napló útján rendszeresen értesítse a szülőket. A digitális napló bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzéseket pótolja.

2.2.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoporthoz tartozó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák, foglalkozások túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén, mint pedagógus vezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgatóhelyettes javaslatát figyelembe véve az igazgató bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- ✚ A pedagógia elvei és gyakorlata alapján az iskola célrendszerének megfelelően neveli tanítványait.
- ✚ Összehangolja az osztályában a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon érzi magát.
- ✚ Szorosan együttműködik a gyakorlati oktatásban részt vevő oktatókkal, a gyakorlati képzés szervezőjével.

- ✚ Tanítványai családi háttérének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.
- ✚ Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken).
- ✚ Az osztályfőnök alaposan ismeri tanítványait, az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi.
- ✚ Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat, aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó tanárokkal, szakokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pl.: pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus).
- ✚ Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- ✚ Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, a digitális napló útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- ✚ Ellátja az osztályával kapcsolatos adminisztrációs feladatokat.
- ✚ Saját hatáskörében indokolt esetben, szülői kérésre összesen évi három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását.
- ✚ Osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- ✚ Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és büntetésére.
- ✚ Részt vesz a munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.

2.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai célok és feladatok

A középiskolai nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség bővítése és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák. A megszerzett ismereteket jól egészítik ki a szakmai elméleti ismeretek és gyakorlati tapasztalatok. A nevelési célok intézményi szintű, tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma. (A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról alapján.)

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széleskörűen fejlessze, tiszteletben tartva minden ember egyediségét és fejlődését, és az egyetemes emberi értékeket. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

2.3.1. Az értelmi nevelés

Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére, az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítására, fejlesztésére. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítására, a praktikus gondolkodásra.

A kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti alaptanterv alapján történik

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek során.

Célunk

- ✚ A tanuló alkalmazza hétköznapi kommunikációs helyzetekben a különféle beszédműfajok kommunikációs technikáit.
- ✚ Beszélgetés, vita során képes mások álláspontjának értelmezésére, saját véleménye megosztására, megvédésére vagy korrekciójára.
- ✚ Önállóan olvas és megért nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket.
- ✚ Képes különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására és értelmezésére.
- ✚ Szabatosan használja a választott szakmacsoport tanult szakszókincsét.
- ✚ Kritikus és kreatív módon vesz részt az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban.
- ✚ Képes szövegalkotásra a társadalmi (közösségi) élet minden fontos területén a papíralapú és az elektronikus műfajokban.
- ✚ Törekszik a nagyobb anyaggyűjtést, önálló munkát igénylő szövegek alkotására.
- ✚ Törekszik a normakövető helyesírásra, képes az önálló kézikönyvhasználatra.
- ✚ Képes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására, értelmezésére.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek az egyén szükségleteinek megfelelően.

Célunk

- ✚ A tanuló képes tudatos nyelvtanulóként tanulni a nyelvet.
- ✚ Képes nyelvtudását önállóan fenntartani és fejleszteni.
- ✚ Képes az idegen nyelvet saját céljaira is felhasználni utazásai, tanulmányai során.
- ✚ Megérti a fontosabb információkat a világos, mindennapi szövegekben.
- ✚ Önállóan elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely a nyelvterületre történő utazás során adódik. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában.
- ✚ Le tudja írni az élményeit, a különböző eseményeket, az érzéseit, reményeit és törekvéseit, továbbá röviden meg tudja indokolni a különböző álláspontokat és terveket.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (pl.: képletek, grafikonok, táblázatok, stb.), valamint a törekvést az alkalmazásra.

Célunk

- ✚ A tanuló követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket.
- ✚ Kialakul az absztrakciós, analizáló és szintetizáló képessége.
- ✚ Megérti a matematikai bizonyítást, képes a matematikai szakkifejezéseket szabatosan használni, biztonságosan alkalmazza a megfelelő segédeszközöket.
- ✚ Képes megérteni egyes természeti és társadalmi-gazdasági folyamatokra alkalmazott matematikai modelleket, és ezeket alkalmazni a jelenségek megértésében, a problémák megoldásában a mindennapi élet különböző területein is.
- ✚ Felismeri a matematikai műveltség szerepét és fontosságát a valós tények feltárásában, más tudományokban és a mindennapi gyakorlatban is.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását tekintjük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Célunk

- ✚ Az a tanuló, aki az ágazathoz kapcsolódó tantárgyként tanul valamilyen természettudományos tantárgyat, képes leírni és magyarázni a természet jelenségeit és folyamatait.
- ✚ Képes meghatározott szempontoknak megfelelően kísérleteket végrehajtani és azok eredményeiből következtetéseket levonni.
- ✚ Képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét a választott szakma elsajátítása során, és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldásában. Belátja a fenntarthatóságot középpontba állító környezeti szemlélet fontosságát.
- ✚ Egyre jobban megérti a lokális folyamatok és döntések regionális és globális következményeit.

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Célunk

- ✚ A technikumban a tanuló képes a számítógép nyújtotta lehetőségek (pl. szövegszerkesztés, táblázatkezelés, prezentációkészítés) igényes, esztétikus, önálló alkalmazására a tanulásban és a mindennapi életben.
- ✚ Nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában.
- ✚ Gyakorlottan kapcsolódik be az információmegosztásba, képes részt venni az érdeklődési körének, választott szakterületének megfelelő együttműködő hálózatokban.
- ✚ Felismeri és ki is használja az IKT nyújtotta lehetőségeket a kreativitást és innovációt igénylő feladatok, problémák megoldásában saját szakterületéhez kapcsolódóan.
- ✚ A tanulóban kialakul az IKT alkalmazásához kapcsolódó helyes magtartás, elfogadja a kommunikáció és az információfelhasználás etikai elveit.
- ✚ Felismeri az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket, tudatosan törekszik ezek mérséklésére.
- ✚ Ismeri a szerzői jogból és a szoftvertulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi elveket, amelyeket a digitális tartalmak felhasználása során figyelembe vesz.

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja.

Célunk

- ✚ A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz eszközhasználat szintjén tud írni, olvasni, számolni, továbbá a tanulási folyamatban sokoldalúan tudja használni az IKT-eszközöket.
- ✚ Képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, képes saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is.
- ✚ Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz.
- ✚ A tanulás iránti attitűdje pozitív, ismeri és érti saját tanulási stratégiáit, felismeri szükségleteit és lehetőségeit, készségeinek erős és gyenge pontjait, valamint képes megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat.
- ✚ Képes arra, hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Célunk

- ✚ A tanuló nyitott a személyek és kultúrák közötti párbeszédre.

- ✦ Él a véleménynyilvánítás lehetőségével a közösségét, a társadalmat érintő kérdésekben.
- ✦ Képes érveit megfogalmazni és vitahelyzetben is kulturáltan kifejezni, mások véleményét meghallgatni és elfogadni.
- ✦ Figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük.
- ✦ Képes helyes döntéseket hozni, illetve konfliktushelyzetekben segítséget elfogadni.
- ✦ Képes a stressz és a frusztráció megfelelő kezelésére. Tudatosan készül a munka világához kapcsolódó döntéshelyzetek megismerésére.
- ✦ Igyekszik a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan részt venni az őt érintő közügyekben.
- ✦ Nyitott és érdeklődő a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránt, képes a különböző szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzésére.
- ✦ Pozitív attitűdje alakul ki az emberi jogok teljes körű tisztelete, az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartása iránt, törekszik a személyes előítéletek leküzdésére, képes a kompromisszumra.
- ✦ Kialakul a reális alapokon és ismereteken nyugvó nemzeti identitástudata, a hazához, illetve Európához való kötődése.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínákozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Célunk

- ✦ A tanuló képes csoportos munkavégzésben részt venni, a közös feladatok, az iskolai élethez kapcsolódó problémák megoldása során képes a munka megtervezésére és irányítására, társai vezetésére.
- ✦ Együttműködik társaival, képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására, és ezt igényli is.
Vannak elképzelései az egyén társadalmi-gazdasági feladataival, boldogulásával kapcsolatban.
- ✦ Nyitott a gazdaság működéséhez, az egyén gazdasági szerepéhez (pl. vállalkozás) kapcsolódó témák iránt, egyre reálisabb elképzelései vannak saját jövőjét illetően.
- ✦ Érdeklődik a választott szakterületéhez kapcsolódó gazdasági kérdések iránt, és képes ezzel kapcsolatos elképzeléseket megfogalmazni.
- ✦ A pénz, a gazdaság, a vállalkozások világához kapcsolódó témákról szóló vitákban képes ismereteit felhasználva érvelni.
- ✦ Nyitott és érdeklődő a mindennapi életét és választott szakterületét érintő pénzügyi és jogi kérdések iránt.
- ✦ Mind reálisabban méri fel tevékenysége kockázatait, adott esetben képes ezek vállalására.
- ✦ Problémamegoldó tevékenységét egyre inkább a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

Célunk

- ✚ A tanuló felismeri, hogy a művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai.
Tudatosul benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége.
- ✚ Megérti az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális sokféleségét, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepét.
- ✚ Nyitott műalkotások befogadására, képes a koncertélmények, színházi előadások, filmek és képzőművészeti események életkorának megfelelő szintű értelmezésére. Képes makettek, modellek konstruálására.
- ✚ Hajlandó kísérletezni új technikákkal, módszerekkel és anyagokkal.

2.3.2. Az erkölcsi nevelés

Értékorientációk, beállítódások kialakítása: felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák, stb.

Célunk

- ✚ A tanulóban kialakul a kötelességtudat, érti egyéni és közösségi (társadalmi) felelősségének jelentőségét.
- ✚ Felismeri, hogy az egyes törvények és társadalmi egyezségek általában azért érvényesek, mert saját magunk által választott etikai elvek követésén alapszanak.
Megérti és belátja a normakövetés társadalmi jelentőségét és a normaszegés következményeit.
- ✚ Ismer közösségi egyezségeket és normákat, képes egy-egy közösség etikai elveinek felismerésére és a különböző kultúrák etikai elveinek összevetésére. Érti az etikai elvek, a normák és a törvények kapcsolódását.
Képes értékkonfliktusok felismerésére, ismer eseteket, példákat értékkonfliktusok kezelésére.

2.3.3. Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Az önismeret és énkép kialakulásának segítése, az értelmi és érzelmi oldal egészséges arányának kifejlesztésére törekvés. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség: a folyamatos önfejlesztés belső igényének kialakítása. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlesztésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Társas kapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátítása (szociális kompetencia), kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

Célunk

- ✚ A tanulóban tudatosul, hogy számos olyan mindennapi élethelyzet van, amelyben az ember személyisége alapvető befolyással bír céljai elérésére, a társas kapcsolatai alakítására, feladatai elvégzésére.

- ✚ Tisztában van a társas kapcsolatok építésének lényegével és az emberi együttműködés lehetőségeivel.
- ✚ Rendelkezik a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához szükséges ismeretekkel, készségekkel, empátiával; ez jellemzi a tőle különböző embertársaival való kapcsolatát is.
- ✚ Tud különbséget tenni az ideális és a reális énkép között, és tisztában van azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagáról alkotott képet. Felismeri a normakövetés szerepét, fontosságát.

2.3.4. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára. Az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerésére, megbecsülésére nevelő ismeretek elsajátítása, egyéni és közösségi tevékenységek gyakorlása.

Célunk

- ✚ Megnevez és felismer magyar történelmi személyiségeket, feltalálókat, tudósokat, művészeket, sportolókat, tudatosul benne munkásságuk (egyetemes) jelentősége.
- ✚ Ismeri a szakmája fejlődésével kapcsolatos fontosabb magyar találmányokat, a szakmájában ismert kiemelkedő magyar személyiségeket.
- ✚ Tisztában van nemzeti ünnepeink jelentőségével, kontextusával, hagyományaival.
- ✚ Részt vesz a nemzettel, a hazával való érzelmi azonosulást erősítő tevékenységekben.
- ✚ Ismeri a népi hagyományokon alapuló és vallási gyökerű éves ünnepkört, van tapasztalata az ezekhez kötődő szokásokról.
- ✚ Ismeri lakóhelye és iskolája környékének természeti és kulturális örökségét, tisztában van a helytörténeti események főbb állomásaival.
- ✚ Ismer az UNESCO kulturális örökség kincséhez és a magyar örökséghez tartozó kiemelkedő jelentőségű hazai természeti és kulturális értékeket. Tájegységekhez kötve is ismer hungarikumokat.
- ✚ A hagyományos (népi) életmód, szokások megismerésén keresztül értékeli ezek fenntarthatósággal kapcsolatos szerepét.
- ✚ Ismeri a nemzeti kultúrák jelentőségét, tiszteli a különböző népek és kultúrák hagyományait.

2.3.5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.

Célunk

- ✚ A tanuló érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben.
- ✚ Ismeri alapvető állampolgári jogait és kötelességeit.
- ✚ Ismeri a normaszegések társadalmi jelentőségét, képes az antidemokratikus eljárások, a korrupció és a hatalmi visszaélések veszélyével kapcsolatban érvelni.
- ✚ Ismer a demokratikus jogok fenntartásáért küzdő szervezeteket, és tud példát hozni az ENSZ és az Európai Unió ezzel kapcsolatos tevékenységére.
- ✚ Gyakorolja jogait és kötelességeit szűkebb környezetében, ismeri és tiszteli szűkebb közösségei tagjait, törekszik a jó együttműködésre az együttélésben.
- ✚ Képes a helyi közösségekkel való együttműködésre, ismeri a civil szervezetek működési formáit és lehetőségeit.

2.3.6. Fenntarthatóságra, környezettudatosságra való nevelés

Környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna, annak elfogadtatása, hogy a természeti erőforrásokat a tanulók tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Válgjon tanulóink igényévé a természetnek és szűkebb környezetének megóvása. Ismerjék meg a hosszútávon fenntartható életmód gyakorlati fogásait.

Közvetlen és tágabb környezetünk értékeinek, sokszínűségének megórzése, gyarapítása, közösségi szolgálatba való bekapcsolódás.

Célunk

- ✚ A tanuló érti a fenntarthatóság, illetve a fenntartható fejlődés különbözőségeit.
- ✚ Konkrét példákon keresztül érti, hogyan függ össze a fenntarthatóság három vetülete (a gazdaságossági, a környezeti és a szociális fenntarthatóság) globális problémákkal.
- ✚ Belátja, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, érti ezek kockázatát, és látja ezzel kapcsolatos felelősségét.
- ✚ Képes fokozatosan megérteni és értelmezni egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket.
- ✚ A tanulóban felelősség ébred abban, hogy saját életvitelével legyen tekintettel a fenntarthatóság kritériumaira.
- ✚ Képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni.
- ✚ Érti a nemzetközi összefogás jelentőségét a fenntarthatósággal kapcsolatban.

2.3.7. A testi és lelki egészségre nevelés

Testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.

Célunk

- ✚ A tanuló tudja, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért igényévé válik környezetének tisztán tartása, szépítése és a személyes higiéne.
- ✚ Képes egészséges étrend összeállítására, ismeri a mennyiségi és minőségi éhezés, valamint az elhízás kockázatait.
- ✚ Tájékozott az e témakörben meglévő elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról.
- ✚ Ismeri a kultúra szerepét a lelki egészség megőrzésében.
- ✚ Képes stresszoldó módszereket alkalmazni, választani.
- ✚ Tudatában van annak, hogy életvitelét számos minta alapján, saját döntéseinek sorozataként alakítja ki, és hogy ez a folyamat hatással van testi és lelki egészségére.
- ✚ Ismeri az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait, ezektől tudatosan tartózkodik. Ismeri a rizikófaktor fogalmát, képes értelmezni erre vonatkozó információkat.
Tudja, milyen szakemberek segítenek testi és lelki egészségünk megőrzésében és helyreállításában.
- ✚ Tud a gyász szakaszairól és az ilyenkor alkalmazható segítő technikákról, ismeri a hospice szolgáltatás fogalmát.
- ✚ Képes értelmezni a gyógyszerekhez tartozó beteg tájékoztatót.
- ✚ Ismeri az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módját, képes tájékozódni a betegjogokról és az orvosválasztás lehetőségeiről.

- ✚ Tisztában van a védőoltások szerepével, ismeri ezek alapvető hatásmechanizmusát, tud példákat sorolni védőoltásokra.

2.3.8. A családi életre nevelés

A nevelés feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

Célunk

- ✚ A tanuló tudatosan készül az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre.
- ✚ Jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredményes munkamódszereit.
- ✚ Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni.
- ✚ Képes szükségletei tudatos megszerezésére, rangsorolására, megismeri a takarékoság-takarékoskodás alapvető technikáit.
- ✚ Ismeri a családtervezési módszerek alkalmazásának módját, ezek előnyeit és kockázatait, tud ezzel kapcsolatban információkat keresni és azokat döntéseiben felhasználni.
- ✚ Tud információkat szerezni a szexuális problémákkal kapcsolatban, ugyanakkor képes felismerni egyes információforrások veszélyeit. Tudja, hová fordulhat krízishelyzetekben.
- ✚ Képes tájékozódni a gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdésekről.
- ✚ Érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét.
- ✚ Érti a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, belátja a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét.
- ✚ Értelmezi a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tiszteli a különböző generációk tagjait.

2.3.9. Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés

A munka fontosságának és megbecsülésének tudatosítása. Az iskolában létrehozott szellemi és anyagi javak megbecsülése, a mindennapos, elvégzett tevékenységek gyakoroltatása, csoportmunkában való részvétel képességének és a projektszemléletnek a fejlesztése. A szociális érzékenység és a segítő magatartás fejlesztése.

Célunk

- ✚ A tanuló felismeri, ha szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak.
- ✚ Az adott helyzethez és lehetőségeihez mért kötelességének érzi a segítségnyújtást, és próbálja ebbe társait is bevonni.
- ✚ Egyes helyzetekben képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll.
- ✚ Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelessége segíteni.
- ✚ Tisztában van az önkéntesség értékével, jelentőségével, formáival.

2.3.10. Médiatudatosságra való nevelés

A tanulók ismerjék meg és értsék, milyen összefüggés van a média, a pénz és a társadalom között, tudják értelmezni a látottakat és hallottakat, alakuljon ki kritikai beállítódásuk. Szerezzenek ismereteket az adatbiztonsággal, a jogtudatossággal, és a függőséggel kapcsolatosan.

Célunk

- ✚ A tanuló tudatosan választ a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok között.
- ✚ Képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nemkívánatos tartalmak elhárítására.

2.3.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanulóknak tudatosodjon saját felelősségük a tisztességes munka, a fogyasztás, az ésszerű gazdálkodás területén, tudjanak mérlegelni és dönteni. Ismerkedjenek meg a vállalkozások során felmerülő kockázatokkal és veszélyekkel, azzal, hogy a pénzt hogyan fektethetik be, és ehhez kitől kérjenek információkat.

Célunk

- ✚ A tanuló rendelkezik ismeretekkel az euróvezetéről, a valutaforgalomról, a tőzsdeindexekről, a GDP-ről és ezek hatásairól az ő személyes életére.
- ✚ Törekszik rá, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önérvényesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitellel elégítse ki.
- ✚ Érzékeli az anyagi és a kapcsolati tőke értékét és szerepét a társadalomban.
- ✚ Képes eligazodni pénzügyi és közgazdasági fogalmak között.
Képes információkat keresni és értelmezni különböző egyéni pénzügyi döntésekkel (pl. befektetések, hitelek) kapcsolatban.
- ✚ Kellő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy számlát nyisson, és azt használja.

2.3.12. Pályaorientáció

Betekintés a munka világába, életkoruknak és tudásuknak megfelelő lehetőségeik megismerése a felsőoktatási intézmények által szervezett nyílt napok segítségével. Az egyéni képességek, pályaalkalmasság felmérésére és elfogadására, jövőbeli felelősségvállalásra felkészítés. A segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos tevékenységek gyakorlása, magatartásmódok és azok kezelésének fejlesztése.

Célunk

- ✚ Tudatosul a tanulóban, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- ✚ Megfelelő ismeretekkel rendelkezik tervezett szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.
- ✚ Felkészült az álláskeresésre, tisztában van azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik.
- ✚ Érti, hogy ezek közül melyek piacképesek, és melyek állnak kapcsolatban az általa kitűzött céllal, illetve hogy a munkáltató érdeklődését melyek keltik fel igazán.
- ✚ Képes önéletrajzot készíteni, vagyis képes írásban összegezni céljait, képességeit, végzettségét, felkészültségét és mindazt, amit az alkalmazónak egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tud.

2.3.13. A tanulás tanítása

Célunk

- ✦ A tanuló megtanul jegyzetelni, képes kiemelni a lényegét a hallott vagy az olvasott szövegből.
- ✦ Képes saját tanulási stílusának, erősségeinek és gyengeségeinek megfelelő tanulási stratégiák kialakításával önálló tanulásra.
- ✦ A tanuló ismeri az időmenedzsment jelentőségét, alkalmaz az azt segítő technikákat.
- ✦ Képes a különböző információkat különböző formában feldolgozni és rendszerezni, használ tudásmegosztó és tudásépítő platformokat.
- ✦ A tanulás folyamatában gyakorolja a szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés különböző formáit.
- ✦ Tud különböző természeti és társadalmi jelenségeket megkülönböztetni, összehasonlítani; alkalmazza a különböző tantárgyakban szerzett ismereteit ezek értelmezésében.

Kiemelt feladataink:

- ✦ Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása.
- ✦ Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- ✦ Segíteni kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- ✦ Fel kell készítenünk a tanulókat az önálló ismeretszerzésre.
- ✦ Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben.
- ✦ A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése.
- ✦ Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozásokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása.
- ✦ A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembe vétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- ✦ A gyakorlati oktatásban az értékteremtő szemlélet követése.
A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- ✦ A tanítási-tanulási folyamatban alkotó jellegű feladatok biztosítása.
- ✦ Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- ✦ A személyes meggyőződés és világnézet kialakulásának és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- ✦ Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező, alkotó (kis) közösségek létrejöttének támogatása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- ✦ Azoknak a hátrányoknak a csökkentésére való törekvés, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.
- ✦ A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A helyi tantervet is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amelyek ösztönzik a személyiségfejlesztő oktatást. Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- ✚ A színes, sokoldalú iskolai élet, tanulás.
A gyakorlati képzés, az értékteremtő munkavégzés személyiségformáló erejének kihasználása.
- ✚ A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, a gondolkodás képességét, együttműködési készséget fejlesszék, eddzék akarataikat.
- ✚ Járuljanak hozzá életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

2.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek, egészségi állapotának javítását szolgálja; olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy alapeladat rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- ✚ egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- ✚ mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak, a mozgás beépítése a mindennapi életbe;
- ✚ a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával;
- ✚ környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztés beépítése az oktató-nevelő munkába.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- ✚ Az egészség fogalma
- ✚ A környezet egészsége
- ✚ Az egészséget befolyásoló tényezők
- ✚ A jó egészségi állapot megőrzése
- ✚ A betegség fogalma
- ✚ A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- ✚ A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- ✚ Balesetek, baleset-megelőzés
- ✚ A lelki egészség
- ✚ A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- ✚ A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- ✚ A média egészséget meghatározó szerepe
- ✚ Fogyasztóvédelem
- ✚ Iskola-egészségügy igénybevétele

Egészségnevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedésének fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni, és az életfordulókon (serdülőkor, ifjúkor) fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészségvédelme.

Már kora gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulóknak kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- ✚ az egészséges életvitel kialakításához,
- ✚ a helyes értékrend felépítéséhez,
- ✚ az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- ✚ az életmóddal kapcsolatos (biológiai-pszichés) tennivalók elsajátításához,
- ✚ a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- ✚ az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

Alapelve, célja:

- ✚ az egészségkultúráltság emelése,
- ✚ olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- ✚ a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- ✚ az életvezetési képességek fejlesztése,
- ✚ a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- ✚ a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- ✚ a környezeti és egészségtudatosság erősödésének előkészítése,
- ✚ a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára,
- ✚ az egészségnevelés mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma:

- ✚ az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- ✚ a feladatok végrehajtását szolgáló program, az
- ✚ iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- ✚ módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és
- ✚ minősítéséhez, módszertani anyag a mindennapos testneveléshez.

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- ✚ az egészség megtartása, fokozása,
- ✚ az egészség visszaszerzésére irányuló és
- ✚ a személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

- ✚ Egészségmegőrzés; a helyes életmód kialakítása.
- ✚ Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség.
- ✚ Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében.
- ✚ Öltözködés.
- ✚ Higiénia, tisztálkodás.
- ✚ Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése.
- ✚ Ésszerű napirend kialakítása.
- ✚ Szűrővizsgálatok.

A vonatkozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb feladatait:

- ✚ Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- ✚ Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására. Valósítsa meg a személyes, testi és lelki higiénia követelményeit.
- ✚ Szorgalmazza a testmozgás, az aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- ✚ Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetekhez megoldásokat), a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- ✚ Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- ✚ Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját.
- ✚ Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- ✚ Adjon gyakorlati tanácsot az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés szinterei:

- ✚ Életviteli feladatok;
- ✚ Tanórai feladatok;
- ✚ Tanórán kívüli feladatok.

Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás szintere. A nevelés dimenziói közt az egyik, meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- ✚ járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú
- ✚ fejlesztéséhez, életmódjuk, szokásaik értékekkel történő
- ✚ kialakításához, eddze akarataikat mentálisan, fizikálisan,
- ✚ szociálisan, bővítsé ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- ✚ Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelésóra, biológiaóra, stb. Kiemelt jelentőségű a biológia, ahol a tanterv tartalmazza az egészségtant, az egészséges életmóddal kapcsolatos problémák, prevenció és megoldás területét. „Egészségóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása).

Tanórán kívüli foglalkozások lehetnek:

- ✚ délutáni szabadidős foglalkozások,
- ✚ sportprogramok,
- ✚ témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások,
- ✚ sportrendezvények, kulturális programok,
- ✚ kirándulások, túrák, sportprogramok,
- ✚ együttműködés sportegyesületekkel.

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- ✚ testnevelés órákon,
- ✚ szabadidőben, rendszeres sportfoglalkozások keretében,
- ✚ diáksport egyesület működtetésével, egyedi együttműködési megállapodás alapján, egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét,
- ✚ sportversenyek lebonyolítása,
- ✚ a diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

Belső (iskolai) résztvevők:

- ✚ az intézményvezető vagy megbízottja,
- ✚ az iskolaorvos, védőnő,
- ✚ a testnevelő, szaktanárok,
- ✚ a diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- ✚ lehetőség szerint az iskolapszichológus.

A külső kapcsolatok lehetőséget biztosítanak az egészségfejlesztési munka kiszélesítésére, valamint a különböző szervezetek, szakemberek, szakértők bevonására.

Egészségnevelés tartalma az iskolánkban:

- ✚ önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- ✚ a rendszeres testmozgás egészségmegőrzésében való szerepének a
- ✚ felismerése, az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe, a
- ✚ betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat,
- ✚ a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- ✚ a személyes krízishelyzetek felismerése és a segítségkérés lehetőségeinek ismerete,
- ✚ az idővel való gazdálkodás szerepe,
- ✚ a szenvedélybetegségek elkerülése,

- ✚ a helyes tanulási környezet jellemzői,
- ✚ a természethez való pozitív viszony,
- ✚ az egészséges környezet jelentősége,
- ✚ az egészséges táplálkozás,
- ✚ a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai,
- ✚ az AIDS-prevenció,
- ✚ a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat), a testi higiénia,
- ✚ a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés), a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás),
- ✚ az egyénileg kialakított mozgásprogram fontossága az egészségmegőrzésben,
- ✚ a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok fontossága a kiegyensúlyozott testi-lelki fejlődésben.

Célunk az, hogy megtanítsuk a diákjainkat arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon örömnélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. A szaktanárok és az osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más, alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását. A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük és értékeljük.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások lehetnek:

- ✚ szakkörök,
- ✚ bemutatók,
- ✚ témanapok,
- ✚ egyéb egészségnevelést szolgáló programok.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

A program megvalósulásának ellenőrzése, értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységek beépülnek a tanuló magatartásformái sorába. A tanítók és a tanárok a tanulók közt élve érzékelik a folyamat fejlődését, és megerősítik a helyes viselkedésmintákat.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan, a tanmenetekben rögzített elsajátítandó ismeretek mérhetőek. Részlet a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett témanapok, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Célunk, hogy az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek beépüljenek a tanuló napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé váljanak.

Visszacsatolás:

A programok és az egész tanév során elért eredmények reális feltérképezése és értékelése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismeretek fejlődnek, a diákok tudása elmélyül. A pedagógusok éves munkatervet készítenek, melynek része az egészségfejlesztést szolgáló programok sorozata is.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. A hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál az egyéni és a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében. Célunk az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetése, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk.

Megpróbáljuk elérni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás.

2.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ✚ ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ✚ ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ✚ ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- ✚ tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- ✚ sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ✚ sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- ✚ a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és-jártassággal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén,
- ✚ a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit,
- ✚ a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának érdekében

- ✚ lehetőséget biztosítunk, hogy a tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe,
- ✚ szorgalmazzuk a pedagógusok részvételét elsősegély-nyújtási továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- ✚ Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- ✚ Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.
- ✚ Fizika: égési sérülések, forrázás.
- ✚ Testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

2.6. Komplex intézményi mozgásprogram

- ✚ A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv része.
- ✚ Az intézmény tanulói rendszeresen részt vesznek a település és a különféle szervezetek által meghirdetett sportnapokon, -versenyeken.
- ✚ Az alternatív és szabadidős mozgásrendszerek keretében - az adott tanév lehetőségeit figyelembe véve - sportágakat építünk be az óratervi órakeretbe. Igény szerint több sportágból házibajnokságot szervezünk.
- ✚ Napközben felszerelést biztosítunk a sportolni kívánó diákok számára.
- ✚ Az évszak sajátosságainak megfelelően különböző mozgásos tevékenységeket végzünk.
- ✚ A tanulmányi kirándulások és az iskola által szervezett egyéb programok keretében rendszeresen szervezünk gyalogtúrákat.
- ✚ A tanulók fizikai állapotának mérését minden évben elvégezzük. Ezeknek a méréseknek a tapasztalatait felhasználjuk a testnevelési órák fizikai képességfejlesztésének megtervezésénél, a sportköri foglalkozásokon és a tömegsport órákon.

2.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek alkalmazása a tanítási folyamatban.

A nevelési-oktatói folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el, és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Az együttnevelés az intézmény egészében pedagógiai hatással bír: pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekvés (a szeretet, a jószág, a becsületesség, az őszinteség, az önzetlenség, a szorgalom, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése), az együttműködési képesség kialakítása, az empátia fejlesztése. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a Nat-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg, és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve tartalmazza. Kiemelt figyelmet érdemlő tanulók a sajátos nevelési igényű; a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő; a kiemelten tehetséges; a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.

2.7.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Tevékenységeink: A nyilvántartás mellett a szociális és hatósági intézményhálózattal való kapcsolattartás.

Iskolánk a nevelési tanácsadóval, és a gyermekjóléti szolgálattal az alábbi területeken működik együtt:

- ✚ Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás lehetőségeinek kialakítása.
- ✚ Ingyenes tankönyv biztosítása a jogszabályi kereteknek megfelelően.
- ✚ Felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások a szakértői vélemények alapján készült intézményvezetői határozatok alapján.
- ✚ A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai.
- ✚ Pályaorientáció.
- ✚ A szülőkkel való együttműködés.
- ✚ A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.
- ✚ A szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

2.7.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a tanuló megfelelő szakemberhez való irányítása. Együttműködünk a fejlesztőpedagógussal, gyógypedagógussal, a pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- ✚ a belépő évfolyam év eleji tudásszint mérése valamennyi tantárgyból, különös tekintettel a szövegértésre és a matematikai kompetenciára,
- ✚ a problematikusnak ítélt tanulók szakértői vizsgálatának kérése,
- ✚ tanulásmódszertani ismeretek alkalmazása a tantárgyi órákon, szoros kapcsolat az általános iskolákkal, a nevelési tanácsadóval és a gyermekjóléti szolgálattal,

- ✚ az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, a nevelők és a tanulók személyes kapcsolattartása,
- ✚ az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- ✚ a felsőfokú továbbtanulás irányítása, segítése,
- ✚ a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
- ✚ az egy osztályban tanító tanárok együttműködése, egységes nevelési elvek alkalmazása;
- ✚ az osztályközösség segítő erejének mozgósítása,
- ✚ a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonása,
- ✚ a szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- ✚ kedvezmények, mentességek biztosítása a Nemzeti köznevelési törvény alapján,
- ✚ lehetőség szerint iskolapszichológus segítő tevékenysége.

Az osztályfőnök külső szakember segítségét is igényelheti (nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat, gyermekpszichológus).

2.7.3. Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerint történik. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazottaknak megfelelően folyik.

Azokat az SNI tanulókat oktatjuk együtt a többségi tanulókkal, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, az ellenőrzés és értékelés igazítását a tanuló képességeihez, és az egyéni foglalkozásokat jelenthet.

A tanulók fejlesztése a törvényben rendelkezésre álló időkeretek és csoportszervezési előírások figyelembe vételével, speciális szakemberek igénybevételével folyik.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a hatályos jogszabály alapján szervezzük meg.

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények segítségét.

2.7.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás

Kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár, szakoktató és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, és a legszorosabb együttműködést igényli a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetséggondozás módszereiben célirányos tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk, ösztönözzük a pedagógusok szakirányú továbbképzéseit (tanulásmódszertan, tehetségdiagnosztika).

A tehetségfejlesztés igény, alkalom szerinti tevékenységei lehetnek iskolánkban:

- ✚ bemeneti mérések, különös tekintettel a motivációra, tehetség-nyilvántartás,
- ✚ az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- ✚ emelt óraszámú tantárgyak tanítása,
- ✚ tehetséggondozó programok (szakkörök, foglalkozások), tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások, felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre,
- ✚ vetélkedők megrendezése, kiállítások szervezése,
- ✚ felkészítés a felsőfokú továbbtanulásra, ennek irányítása, segítése,
- ✚ személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése,
- ✚ kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről, versenyeztetés,
- ✚ tantárgyakhoz köthető, szakmai, sport, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten.

A versenyek részletes felsorolása az éves munkatervben jelenik meg.

2.8. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

- ✚ Fontosnak tartjuk a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítását.
- ✚ Az önkormányzás képességének kialakítása.
- ✚ A tanulói közösségek fejlesztése során kialakítjuk a közösségekben, hogy pedagógusi segítséggel vagy önállóan, közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- ✚ A közösségi nevelés területei iskolánkban: tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák), gyakorlati foglalkozások, egyéb foglalkozások (pl. szakkörök, kirándulások, hittan csoportok, sportkörök), diák-önkormányzati munka.
- ✚ A tanulóközösségek fejlesztésében a tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele.
- ✚ A tanulói közösségek irányításánál pedagógusaink alkalmazkodnak az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a serdülő és ifjúkori problémákhoz.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

- ✚ A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- ✚ Olyan pedagógus közösség kialakítására törekszünk, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja.
- ✚ A közösségi nevelés eredményessége érdekében fontosnak tartjuk az osztályfőnök és a gyakorlati oktató szoros együttműködését.

A tanórán, gyakorlati foglalkozáson megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- ✚ A tanulás támogatása egyéni képességekhez igazodó munkaformák előtérbe helyezésével önálló és csoportos munkára támaszkodva, a tanulmányi és a munkaerkölcser erősítésével.
- ✚ Különböző, változatos munkaformákkal a közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel (pl. csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- ✚ Gyakorlati foglalkozás keretében a különböző csoportszerepek elsajátítása, kipróbálása. Az egyes munkafolyamatok felelősség-megosztása, az együttműködés és a tájékoztatás szerepeinek gyakorlása.
- ✚ A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
A tanulók motiválása, kezdeményezéseiknek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- ✚ Szociális kompetenciák fejlesztése (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség).

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- ✚ A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.
- ✚ A hagyományörző tevékenységek fejlesztik a közösséget, erősítik a közösséghez való tartozás érzését.
Sokoldalú és változatos foglalkozásokkal járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- ✚ Szabadidős tevékenységek.
- ✚ A felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervezünk, melyeken a részvétel önkéntes (pl.: túrák, kirándulások, színház-és múzeumlátogatások, klubdelutánok, stb.).

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- ✚ Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- ✚ Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- ✚ Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

- ✚ Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

A tanulóknak az intézmény döntési folyamatában való részvételi jogának gyakorlása

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogai gyakorlásának módját a házirend tartalmazza.

2.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés-oktatás, a tanuló személyisége harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülők és a pedagógusközösség együttműködése.

Ennek alapja a tanuló iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a tanuló személyiségének kedvező fejlődése.

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- ✚ A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- ✚ A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- ✚ A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a digitális naplón keresztül) tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok kapcsolattartása, együttműködésének formái:

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják: az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten. Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein. A szülők a gyermekük előrehaladásáról, az esetlegesen felmerült problémákról a digitális naplóból folyamatosan tájékozódhatnak. A hozzáférést a szülők az osztályfőnöktől év elején vehetik át.

Együttműködési formák lehetnek:

- ✚ Családlátogatás (önállóan illetve a családsegítő szolgálattal együtt is, szükség esetén)
- ✚ Egyéni beszélgetés
- ✚ Szülői értekezlet
- ✚ Fogadóóra
- ✚ Írásbeli tájékoztató
- ✚ Előadások szervezése
- ✚ Pályaválasztási tanácsadás
- ✚ Nyílt tanítási nap
- ✚ Kihelyezett szülői értekezlet az általános iskolák hívására
- ✚ Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás

Az intézmény lehetőség szerint kapcsolatot tart az alábbi szakmai szervezetekkel:

- Gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek
- Gyámhatóság
- Szakmai szolgáltató szervezetek
- Szakszolgálatok
- Iskola egészségügy
- Területileg illetékes kamara
- Gyakorlati képzésben résztvevő gazdálkodó szervezetek
- Iskola képzési profiljába tartozó szakmai szervezetek
- Kulturális és sportszervezetek
- Civil szervezetek

2.10. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei

2.10.1. Tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgák

Tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (egyéni tanrenddel rendelkezők, előrehozott érettségizők, intézményvezetői határozat, nevelőtestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell a tanulót és a szülőt. A tájékoztatásnak legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt meg kell történnie. Vizsgát – a rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.

Ha a tanuló a vizsga letételére a nevelőtestulettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.

A szabályosan megtartott tanulmányokhoz kapcsolódó vizsga nem ismételhető.

Az osztályozó, a különbözeti, a pótló és a javítóvizsga követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv, adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtánál rövidebb idő alatt tegyen eleget, tanulmányait egyéni tanrendüként végzi,
- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tantárgyból,
- hiányzása a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 51. §-ában előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Ha a tanuló hiányzása adott félévben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozó vizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a szakképzésre felkészítő képzési szakaszban az elméleti órák 20%-át, a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga letétele mellett lehetséges.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.

Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

Javítóvizsga

Ha a tanuló a tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket vagy nem jelenik meg, évet ismételni köteles.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel.

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vizsgájáról, vagy az előző megkezdett vizsgáról engedéllyel távozott.

A pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

2.10.2. Alkalmassági vizsga

nincs

2.10.3. A szóbeli felvételi vizsga követelményei

nincs

2.11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A köznevelési intézmény tanulói közé felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján történik.

Felvétel

Iskolánk a felvételi kérelmekről az alábbiak szerint dönt:

Technikum (Szakgimnázium)

esetén a tanulmányi eredmények és a központilag kiadott egységes feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga (a továbbiakban: központi írásbeli vizsga) eredménye; továbbá a szakképzésre vonatkozó jogszabályok szerinti egészségügyi, pályaalkalmassági követelmények teljesítése.

A jelentkezés rendjét és a felvételi eljárást a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet szabályozza.

Szakképző iskolánk felvételi tájékoztatót készít, és azt a honlapján nyilvánosságra hozza, valamint a KIFIR rendszerében határidőre elhelyezi. A felvételi tájékoztató tartalmazza:

- ✚ az iskola OM-azonosítóját, a meghirdetett tanulmányi területek leírását, az azokat jelölő belső kódokat,
- ✚ a felvételi eljárás rendjét,
- ✚ a felvételi kérelmek elbírálásának, rangsorolásának módját, szabályait, ezen belül különösen a teljesítmények értékelésének módját és figyelembe vételének arányait,
- ✚ a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális elbírálási szabályokat, szakképzésre vonatkozó szabályok alapján az egészségügyi, pályaalkalmassági követelményeket.

A felvételi vizsgákat a tanév rendjében meghatározott időszakon belül, a jogszabályi előírásoknak megfelelően kell megszervezni.

Felvételi eljárásunk során a központi írásbeli feladatlapok eredményei és az általános iskolából hozott pontszámok alapján számítunk felvételi pontszámot.

Intézményünk a központi írásbeli vizsga és a hozott jegyek eredményeit veszi figyelembe.

Másik intézményből történő átvételről az igazgató dönt az alábbiak szerint:

Átvétel

A jelentkezéskor az iskola vizsgálja a: tanuló megelőző tanulmányait, magatartás és szorgalom értékelését, a választandó osztály befogadóképességét, az osztály struktúráját, stb.

3. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

3.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői

Az iskola a Nemzeti Alaptanterv műveltségi területei és a kerettantervek alapján alakította ki tantárgyi rendszerét.

A technikumok esetében a közismereti tárgyakra vonatkozó kerettantervek megegyeznek a gimnáziumokra vonatkozókkal.

3.2. Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Technikum heti óraterve a 2020/21. tanévtől:

Tantárgyak		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.
Közismereti és oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3+1óra	3+1óra	-
	Ebből: Magyar nyelv + Irodalom	1+3	2+3	1+3	1+3	-
	Idegen nyelv	4	4	3+1óra	3+1óra	3+1óra
	Matematika	4	4	3	3+1óra	-
	Történelem	3	3	2+1óra	2+1óra	-
	Allampolgári ismeretek	-	-	-	1	-
	Digitális kultúra	1+1óra	+1óra	-	-	-
	Testnevelés	4	4	3	3	-
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	-
	Agazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-	2	2	-	-
	Érettségire felkészítő tantárgy	-	-	2	2	-
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	-
	Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4
Fakultáció (kötelezően választható érettségi tárgyhoz)						+1óra
Agazati alapoktatás		7+2óra	9	-	-	-
Szakirányú oktatás		-	-	14	14	24+4óra
Szabadon tervezhető órakeret (elsősorban közismeretre)		3	1	1	2	6
Tanítási hetek száma		36	36	36	31/36	31
Éves összes óraszám		1224	1224	1224	1179	1054
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34

A kerettantervek által meghatározott kötelező órakeret és a tanulók számára előírt kötelező órakeret közötti, szabadon tervezhető órakeretet a táblázatban **+1 óra** jelöléssel ellátott tantárgy tanítására fordítjuk.

Az érettségire felkészítő tárgy óráit a táblázatban **+1 óra** jelöléssel ellátott tantárgy tanítására fordítjuk.
Fakultáció

3.3. A választható tantárgyak, foglalkozások, és az ezeket oktató pedagógusok kiválasztásának szabályai

Az iskola bizonyos tantárgyak/tantárgycsoportok esetében választást kínálhat fel a tanulóknak. Ebben az esetben a tanuló, a tanuló szülője az iskolába lépéskor a jelentkezéssel egy időben választ e tárgyak közül. Ez a választás a tanulmányi idő végéig tart.

Amennyiben valamilyen oknál fogva a szülő a választását felülbírálja és élni kíván változtatási jogával, úgy ezt írásban kell kezdeményeznie a megelőző tanév május 20-ig, a jogszabályi előírások alapján. Az iskola vezetősége a tanulót nevelő-oktató pedagógusok véleményének kikérésével hozza meg döntését, melynek feltétele a különbozeti vizsga letétele.

A tanuló az iskola kínálatából egyéb foglalkozásokat is választhat. Ezekre a tantárgyválasztás szabályai vonatkoznak. Abban az esetben, ha a foglalkozáson való aktív részvétel előzetes ismeretekhez is köthető, úgy a változtatásnál előzetes ismeretek felmérése szükséges.

A tanuló abban az esetben választhat a pedagógusok közül, amennyiben a téma és képességek szerinti csoportalakítás során legalább két azonos csoport jön létre két különböző pedagógus vezetésével.

3.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontás

Iskolánkban egyes osztályokban lehetőség szerint csoportbontásban tanítjuk a következő tárgyakat: idegennyelv, matematika, informatika, szakmai tantárgyak.

Csoportbontásban szervezzük például az emelt és a középszintű érettségire felkészítő foglalkozásokat. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására. Érettségi felkészítést igény szerinti tárgyakból, megfelelő létszám és feltételek esetén indítunk. A csoportok csak kellő számú jelentkező esetén indulnak.

Csoportbontások szervezési elvei:

Az egyes tantárgyakra vonatkozó elveket a szakmai munkaközösség határozza meg:

- ✚ lehetséges eljárás, hogy a diagnosztizáló mérést követően nívó-csoportok alakuljanak, amelyek lehetővé teszik a differenciálást, a felzárkóztatást és a tehetség gondozást,
- ✚ másik megoldás a homogén-csoportok létrehozása, amely az osztályfőnök irányításával jön létre.

Tanév közben az érintett szaktanárok, szakoktatók egyetértésével, az osztályfőnök javaslatára az igazgató engedélyezheti a csoportváltást.

3.5. A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A nem kötelező tanórai foglalkozások megnevezése és óraszám: -

3.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

A következő tanévben szükséges taneszközökről szülői értekezleten szóban és a tankönyvrendelés előtt írásban tájékoztatjuk a szülőket. A tájékoztatóban szó esik arról is, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak ingyenesen tankönyvet, illetve támogatást a tanulók (szülei) a tankönyvek megvásárlásához.

A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

- ✚ pedagógusaink a tankönyvválasztásnál lehetőség szerint a hivatalos tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek köréből választanak;
- ✚ a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A következő tanévben szükséges taneszközökről szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- ✚ A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- ✚ Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- ✚ A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen javító esetben vezetünk be.

3.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A nemzeti alaptantervben megfogalmazott pedagógiai feladatok fejlesztése szervesen illeszkedik az iskola nevelő-oktató munkája különböző színtereinek feladataihoz. Az egyes területek fejlesztési feladatai a tantárgyi keretben és az iskola tantárgyközi és nem tanórai keretei között valósulnak meg.

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi	Tanórán kívüli
<i>erkölcsi nevelés</i>	<p>Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak tantervi feladataihoz kapcsolódóan: a felelősségtudat elmélyítése, az önállóság, az önfegyelem, az érdeklődés, a kötelességtudat, a munka megbecsülése, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség fogalmi és kapcsolódó kompetenciái. Osztályfőnöki órák keretében: erkölcsi, életvezetési értékek, problémák, konfliktusok kezelése, türelem, megértés, elfogadás területei.</p>	<p>Az iskolai szabadidős programok, rendezvények kapcsán az erkölcsi nevelés feladatainak érvényesülése: osztálykirándulások, projektnapok, sportnap, iskolai ünnepélyek, kiállítások rendezése és látogatása, közösségi programok során. Fejlesztési területek: a felelősségtudat, felelős életvitelre történő felkészülés, közösségi élet, segítőkészség, intellektuális érdeklődés.</p>
<i>Nemzeti öntudat, hazafias nevelés</i>	<p>Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak tantervi feladataihoz kapcsolódóan: nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai, jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkássága. Kiemelten fontos tantárgyi keretben: történelem, társadalomismeret: a szülőföld, a haza, a nemzet és népei megismerése, a nemzet történelme, a haza védelmének szükségessége; testnevelés: híres magyar sportolók, a haza védelme; magyar irodalom: közösséghez tartozás, a hazaszeretet, sokszínű kultúra.</p>	<p>Iskolai ünnepélyek: nemzeti és állami ünnepek, kiállítások rendezése és látogatása, múzeumi órák. Iskolai és osztálykirándulások alkalmával nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományainak megismerése, a közösséghez tartozás és hazaszeretet érzelmi megalapozása. A magyar kultúra megismerése, a magyarságtudat kialakítása, a magyarság helye az európai kultúrában. Kiemelt iskolai ünnepélyek, a nemzeti öntudat és a hazafias nevelés színterei: Aradi vértanúk napja (okt. 6.), Október 23-a, Kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja (febr. 25.), Nemzeti ünnep (márc. 15.), Holokauszt áldozatainak emléknapja (ápr. 16.), Összetartozás Napja (jún. 4.)</p>

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi	Tanórán kívüli
<i>Állampolgárságra, demokráciára nevelés</i>	<p>Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak tantervi feladataihoz kapcsolódóan a korszerű tanítás-tanulásszervezési eljárások alkalmazásával fejlődik a tanulók önszerveződése, együttműködése, részvétele a közös feladatok megoldásában, a vitakultúra, a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség, a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása.</p> <p>Kiemelt szerepe van a történelem, a társadalomismeret tantárgyaknak, az osztályfőnöki órának, a gazdaság és a társadalom működésével foglalkozó szakmai tantárgyaknak az állam és a közélet működésével kapcsolatos ismeretek megszerzésében.</p>	<p>Diák-önkormányzati működés és rendezvényeik keretében, osztálykeretben és iskolai keretben gyakorlati tapasztalatokat szerezhhetnek a tanulók a demokrácia működéséről. Az évente megrendezésre kerülő diákközgyűlés lehetőséget ad a demokratikus jogok gyakorlására. Iskolai rendezvények biztosítják a tanulói önszerveződések kialakulását, az önkormányzatiság gyakorlását. Ilyen rendezvények: diákközgyűlés, sportszabványok, szakkörök, projektnapok, osztályrendezvények.</p>
<i>fejlesztés kultúrára</i> <i>Önismeret társas kapcsolati</i>	<p>Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak keretében alkalmazott ellenőrzési, értékelési rendszer jelenti az alapját a tanulói önértékelés fejlesztésének. A szisztematikus pedagógusi értékelés, a tanulók, iskolai csoportok egymásra vonatkozó értékelése alapozza meg a helyes önértékelés kialakítását. A társas kapcsolatok fejlesztésének alapja a korszerű módszertan alkalmazása az elméleti és a gyakorlati oktatásban. A korszerű tanulásszervezés keretében a csoportmunka, a kooperatív csoportmunka, a projektmódszer alkalmazása támogatja az önismeret és a társas kompetenciák fejlesztését. A gyakorlati oktatás keretében sajátíthatják el a munkaerőpiac elvárásai között is megjelenő kulcskompetenciákat: az együttműködési képességet, a hatékony kommunikációt, a toleranciát, a vezetői és a vezetett szerepeket.</p> <p>Az osztályfőnöki órákon tematikusan is dolgozzuk az önismeret és a társas kapcsolatok körét.</p>	<p>Az iskola tanórán kívüli lehetőségeinek kínálatával lehetőséget nyújtunk a tanulók képességének kibontakoztatására, fejlesztésére. A közösségi élmény lehetőséget teremt a társas kapcsolatok gyakorlására. Szakkörök, sportszabványok, iskolai rendezvények, kirándulások segítik a társas kultúra fejlesztését.</p>

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi	Tanórán kívüli
<i>A családi életre nevelés</i>	<p>Tanórai keretekben csaknem minden közismereti és szakmai tárgy lehetőségét kihasználva fejlesztjük: Irodalmi példákon keresztül lehet vizsgálni a különböző családmodelleket, családmintákat és emberi kapcsolatokat. A művészeti ábrázolásokkal, a történelmi példákkal a család összetartó erejét, a családi háttér szerepét mutathatjuk be. A biológia, az osztályfőnöki órákon a családi élet, a szexualitás, a gyermeknevelés fiziológiai és érzelmi alapjait ismerhetik meg a tanulók.</p> <p>Matematika, informatika, gazdasági ismeretek tantárgyban a család, mint gazdálkodó egység, mint hierarchikus szervezeti rendszer jelenik meg.</p>	<p>A pedagógusok és a család kapcsolati rendszerében: fogadóórákon, szülői értekezleteken, iskolai rendezvényeken, osztálykirándulásokon, iskolabálon, ünnepélyeken jelenik meg a család, mint az iskola együttműködési rendszerének fontos partnere.</p> <p>Az egészségnevelési programokon: a családi életre nevelés, a párkapcsolatok, a szexuális ismeretek, a gyermekvállalás, a gyermeknevelés, az idősek szerepe és a helye a családban.</p>
<i>A testi és lelki egészségre nevelés</i>	<p>Minden tantárgyi munkában fontos szerepet tölt be: A helyes táplálkozás, a mozgás szerepe, a testi higiéné, az egészséges életmód, a társas viselkedés szabályai, a konfliktuskezelés, a stresszhelyzetek kezelése, az egészséges életmód követelményei.</p>	<p>Az iskolai egészségnevelési programokon, az iskolai családi napon, a projektnapokon ez a fejlesztési terület kiemelten jelenik meg.</p> <p>Az egészségnevelési rendezvényeken a káros szenvedélyek elleni programokra is sor kerül külső előadók, kortárs előadók bevonásával. Filmek, kiállítások feldolgozása is segíti a testi és lelki egészségre nevelést.</p>
<i>Felelősségvállalás másokért, önkéntesség</i>	<p>Az osztályfőnöki órákon tematikusan feldolgozhatók ezek a területek a tanulók saját élményeire alapozva. Csoportmunkában, a kooperatív tanulásszervezési eljárásokkal szervezett tanulási tevékenységgel fejleszthetők a szükséges kompetenciák. A gyakorlati oktatásban a közösen végzett munka szépsége, az együttműködés, a problémamegoldás, a felelősségvállalás kiemelt kompetenciaterületek.</p>	<p>Az iskolai közösségi szolgálat megszervezése és lebonyolítása nyújt lehetőséget a terület kompetenciáinak fejlesztésére. Az osztályprogramok, kirándulások, a segítőprogramok tudatosítják a tanulóknak ezt a fontos területet. A csoportokban végzett tevékenységek: iskolai sportcsapatok, egyéb csapatban végzett munkák mind fontos gyakorlati tapasztalatot jelentenek.</p>

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi	Tanórán kívüli
<i>Fenntarthatóság, környezettudatosság</i>	Erőforrások tudatos, takarékos és felelősségteljes, megújulási képességre tekintettel való felhasználása a szakmai, környezetvédelmi órákon, szakmai gyakorlaton, fizika, kémia és földrajzórakon tantervi elemekhez kötődően dolgozhatók fel. Irodalmi és történelmi feldolgozások jól mutathatják be a felelősség, illetve a felelőtlenség szerepét ezen a területen.	Az egészségnevelési programok, az iskolai projektnapok, az iskolában megszervezett szelektív hulladékgyűjtés a fejlesztés szinterei. A környezetünk tisztaságáért szervezett iskolai és osztályprogramok a további szinterei ennek a fejlesztési területnek.
<i>Pályaorientáció</i>	Minden szakmai-eleméleti és gyakorlati tantárgy feladata a munkába állás előkészítése, a munka világának bemutatása. A technikai (szakgimnáziumi) oktatás előkészítő éveiben gyakorlati ismereteket kell nyújtani a megalapozott szakmai specializáció választásához.	Az iskola pályaorientációs munkája, a szakképzések bemutatása a tanulók bevonásával. Szakmai bemutatók vállalkozások bevonásával. Működő gazdálkodószervezetek látogatása tanórai és tanórán kívüli keretekben.
<i>Gazdasági és pénzügyi nevelés</i>	A tanórák keretében sok lehetőség van a gyakorlati ismeretek, tapasztalatok megszerzésére: osztályfőnöki órákon a gazdálkodási alapok, a család, mint gazdálkodó egység jelenik meg. A matematika és informatika órákon a gazdálkodás, a pénzügyi fogalmak megismerésére van lehetőség. A vállalkozások és a családok gazdálkodási szabályai gyakorlati példákon keresztül taníthatók osztályfőnöki és szakmai órákon. Ezek az órák ismerik meg a tanulók a pénzügyi tervezés legfontosabb fogalmait és gyakorlatát.	Meghívott előadók, banki szakemberek segítségével projektnapokon is lehetőség van az ismeretek bővítésére. A diák-önkormányzati programokon, pályázati projekteken, osztályprogramok szervezésén keresztül gyakorolják a pénzügyi tervezést és lebonyolítást.
<i>Médiatudatosságra nevelés</i>	Az irodalom, az informatika tantárgyak tantervi elemként dolgozzák fel a média nyelvi jelrendszerét; megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.	Iskolai szabadidős programokon vizuális és IT tartalmak bemutatásával, tudatos, értelmes és értékelvű használatával formálhatók a tanulók ismeretei. Az iskolai honlap, az iskolarádió, az iskolai filmek, az iskolai művészeti kiállítások további gyakorlati tapasztalatokat nyújtanak a tanulók számára.

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi	Tanórán kívüli
<i>A tanulás tanítása</i>	Minden tantárgy és pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.	A felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások a sajátos nevelési igényű tanulók számára szervezett fejlesztő foglalkozások a tanórán kívüli szinterei a tanulás megtanításának.

3.8. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanulóhoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- ✚ Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- ✚ Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- ✚ A testnevelés, a sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, céltudatosság stb.
- ✚ A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.

A testnevelés tanórai keretei mellett a tanulóknak biztosítjuk az iskolai tornaterem mindennapos használatát, az iskolai kondicionáló terem egyéni használatát, amelyekhez testnevelői tanári felügyeletet biztosítunk. Támogatjuk a tanulók sportegyesületekben való sportolását.

3.9. A tanulók fizikai állapotának mérése, a mérés módszerei

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője, az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

3.10. Érettségi vizsgatárgyak

Az érettségi vizsgán a vizsgázónak öt-négy kötelező és legalább egy általa választott (a továbbiakban: kötelezően választott) vizsgatárgyból kell legalább középszinten vizsgát tennie. A vizsgázó a kötelezően választott vizsgatárgy mellett további vizsgatárgyakat választhat (szabadon választott vizsgatárgyak).

A középszintű érettségi kötelező vizsgatárgyai:

- ✚ magyar nyelv és irodalom,
- ✚ történelem,
- ✚ matematika,
- ✚ idegen nyelv
- ✚ szakmai komplex vizsgatárgy.

3.11. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

3.11.1. Ellenőrzés

Az ellenőrzés feladata és célja:

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- ✚ Megfigyelés
- ✚ Írásos kikérdezés (kérdőív)
- ✚ Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)
- ✚ Tanulók által készített produktumok vizsgálata, ezek között kiemelt jelentőséggel a tanulók gyakorlati feladatai
- ✚ Tanulói projektek értékelése
- ✚ Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- ✚ Dokumentumok elemzése
- ✚ Az írásbeli beszámoltatás (témazáró dolgozat, röpdolgozat, szódolgozat stb.)

Az írásbeli beszámoltatás rendje: röpdolgozatot, szódolgozatot szükség esetén bármikor, előzetes bejelentés nélkül, témazáró dolgozatot előzetes bejelentés alapján íratunk. Az egyes értékeléstípusokat a digitális naplóban jelöljük.

Korlátai: röpdolgozat esetében semmilyen korlát nincs, témazáró dolgozat esetében 1 tanítási nap 2 dolgozatnál többel nem terheljük tanulóinkat.

Értékelésben betöltött szerepe, súlya: a témazáró dolgozat súlyozott jegynek számít.

3.11.2. Értékelés

A tanulók tudásának értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. A tanulók értékelése az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek ismerete és a hatályos jogszabályok alapján történik. Az értékelés az adott tantárgyat tanító pedagógus tanügy-igazgatási jogköre, amelynek szabályait a szakmai munkaközösség határozza meg és ellenőrzi. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire. Nagyon fontos a minimumszint pontos meghatározása, melynek a tanuló és a szülő számára is egyértelműnek és teljesíthetőnek kell lenni. Minden tanár és szakoktató a tanév első óráján, foglalkozásán a tanulót tájékoztatja a tantárgy minimális követelményeiről, az értékelés legfontosabb szabályairól.

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ✚ ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- ✚ számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- ✚ a tanuló számára adjon egyértelmű visszajelzést erősségeire és fejlesztendő területeire; jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségeit mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési formát különböztetünk meg: előzetes tudást mérőt (diagnosztikus értékelés), fejlesztőt (formatív értékelés) és minősítőt (szummatív értékelés). Az osztályozás „hibái” miatt minél sokrétűbb a pedagógus értékelési gyakorlata, annál pontosabb képet kaphat a diákok tudásáról, fejlettségi szintjéről.

Értékelési típusok	Diagnosztikus (előzetes)	Formatív (fejlesztő)	Szummatív (minősítő)
Az értékelés funkciója	Az előzetes tudás mérése, a tanulók jellemzői alapján a csoportba sorolás vagy a tanítási mód kiválasztása okán	Visszacsatolás a tanulóhoz és a pedagógushoz, a hibák azonosítása, az új módszerek megválasztása céljából	A tanulók minősítése, kategorizálása
Az értékelés időpontja	A tanítási-tanulási szakasz, egység elején, vagy a probléma felmerülésekor	Az oktatási folyamat során	A tanítási-tanulási szakasz, egység végén
Az értékelés tárgya	Kognitív, affektív és pszichomotoros területek, fizikális, pszichológiai és környezeti tényezők	Kognitív területek	Általában kognitív, a tantárgytól függően pszichomotoros vagy affektív területek is lehetnek

A gyakorlatban fontos a három értékelési forma változatos használata. Ügyelni kell, hogy a hangsúly ne nagyon tolódjon el a szummatív értékelés irányába, a diagnosztikus és formatív értékelési típusoknak is jelentős szerepük van az oktatási folyamatban. Az év közbeni értékelés akkor válik formatívvá, ha írásbeli vagy szóbeli szöveges értékelés is kapcsolódik hozzá, tehát megfelelő tájékoztatást nyújt a pedagógus a tanulónak a fejlettségi szintjéről, valamint a tanár is felhasználja a kapott eredményeket a pedagógiai folyamat menet közbeni korrigálására.

Az értékelésnek ki kell terjednie az iskolai élet minden területére. Ennek megfelelően értékeljük minden tanulónk esetében:

- ✚ tárgyi követelmények elsajátítását napi szinten, témakörök mentén,
- ✚ szabálytiszteletét, felelősségvállalását,
- ✚ korábbi teljesítményéhez képest fejlődési törekvéseit.

Értékelésünknek a következő kritériumoknak kell megfelelnie:

- ✚ ösztönző hatású,
- ✚ folyamatos, rendszeres,
- ✚ segítő szándékú legyen,
- ✚ céljai és követelményei világosak és előre ismertek.

Az értékelés formái

A szóbeli értékelés:

- ✚ a tanulói tevékenység folyamatos megerősítése, korrigálása, segítség, tanács-tanórán és azon kívül,
- ✚ feleletek, dolgozatok érdemjegyéhez fűzött indoklás,
- ✚ a tantestület illetve a diákság előtti igazgatói értékelés.

Az írásbeli, szöveges értékelés:

- ✚ a dolgozatokhoz írt rövid instrukció, vélemény,
- ✚ dicséretet, elmarasztalások beírása az ellenőrző könyvbe és a digitális naplóba.

Osztályozás

Az osztályzatok kialakításának elvei

Iskolánkban a hagyományos ötfokozatú skálán érdemjegyekkel minősítjük a diákok egy-egy tantárgyból nyújtott teljesítményét. Ez lehet szóbeli felelet, témazáró, kisebb dolgozat, kiselőadás, önállóan végzett otthoni munka, gyűjtőmunka, órai munka stb. Valamennyi tantárgyból osztályozás van. Az egyes szaktárgyak tanárai a munkaközösségükön belül egységesen értékelik a tanulókat. Irányadó a középszintű érettségi százalékos elosztása. A tanárok a tanítási folyamat kezdetén ismertetik a diákokkal az értékelés elveit.

Érdemjegyek elvárható száma

A diákok a tudásukról szóban és írásban egyaránt számot adhatnak. A tantárgyak sajátosságainak megfelelően legyenek arányban a szóbeli és írásbeli feleletek. A tanuló számára biztosítani kell, hogy a félévi és az év végi eredmények reális értékeléséhez lehetőség szerint havonta egy, de a félév során legalább négy alkalommal szerezzon érdemjegyet.

Gyakorlati tantárgyakból lehetőség szerint havonta egy érdemjegyet kell kapniuk a tanulónak, hosszabb gyakorlati projektfeladat esetén havi bontásban a projektre több osztályzatot is kaphatnak.

A félévi és a tanév végi értékelés osztályzatokkal történik. A tantárgyi osztályzatokra a szaktanár, a magatartás és a szorgalom osztályzatokra az osztályfőnök tesz javaslatot, ezeket a nevelőtestület véglegesíti az osztályozó értekezleten, melyet évente két alkalommal, félév előtt és a tanév vége előtt tartunk.

3.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az iskolai életben központi helyet foglal el a tanórai tanulás, valamint a másnapi tanórákra való felkészülés. A szaktanárok a tananyag elsajátítása érdekében szóbeli és írásbeli – tanórán kívül elvégzendő – feladatokat adhatnak a diákoknak. A gyakorlati oktatás során indokolt esetekben adható otthoni feladat, ilyen lehet például gyűjtőmunka, kutatási feladat, kiselőadásra való felkészülés, rajzi feladat stb.

A tanulók tanulási képessége eltérő, feladataikat nem végzik azonos intenzitással, különböző a munkavégzésük üteme, gondolkodásuk, emlékezőképességük, figyelemösszpontosításuk, fáradtságuk. Figyelemmel kell lenni a tanuló aznapi, másnapi terhelésére. Tekintetbe kell venni a tanuló képességeit, mentességeit, korlátait. A tanuló tanulásban való bármely képességbeli akadályozottsága, az emiatti lassabb haladási tempója nem lehet ok az önálló tanulásra fordítható idő megnövelésének, sőt az szükség szerint csökkentendő.

Az írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, ezzel kapcsolatos feladatok:

- ✚ Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése.
- ✚ Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- ✚ A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- ✚ A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és egyéni képességek kibontakoztatása.
- ✚ Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- ✚ A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- ✚ A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- ✚ A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- ✚ Önképzésre nevelés.
- ✚ Önálló gyűjtőmunka végzése.
- ✚ Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- ✚ Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés.
- ✚ A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Az írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának korlátai:

Az írásbeli feladat:

- ✚ legyen változatos,
- ✚ legyen előkészített,
- ✚ segítse az elmélyítést,

- ✚ gyakoroltasson,
- ✚ szoktasson csoportos munkára,
- ✚ az összes házi feladat kevesebb, mint felét tegye ki.

A szóbeli feladat:

- ✚ fejlessze a szövegértést,
- ✚ fejlessze a beszédkésztséget,
- ✚ teremtsen lehetőséget együttműködésre,
- ✚ fejlessze a verbális memóriát,
- ✚ tegye eredményessé a csoportos/kooperatív órai munkát,
- ✚ az összes házi feladat több mint felét tegye ki.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanóráról a másikkra.

3.13. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A magatartás és a szorgalom osztályzatokra a tanuló osztályfőnöke tesz javaslatot az osztály DÖK véleménye alapján, és azt a félévi illetve év végi osztályozó értekezleten a nevelőtestület hagyja jóvá. Az osztályfőnöknek a javaslat megtételekor tehát figyelembe kell venni a tanulót tanító pedagógusok, a gyakorlati képzőhely és az osztály véleményét. Ha az osztályfőnök által javasolt valamelyik minősítéssel nem minden pedagógus ért egyet, az osztályozó értekezleten a végleges minősítést nyílt szavazással, egyszerű szavazattöbbséggel kell megállapítani. A szavazásban a tanulót tanító pedagógusok vesznek részt. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye dönt.

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése szerinti:

- ✚ tanulmányi munka,
- ✚ sportteljesítmények,
- ✚ közösségi munka,
- ✚ kulturális és közéleti tevékenység.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- ✚ szaktanári,
- ✚ szakoktatói,
- ✚ osztályfőnöki,
- ✚ igazgatói,
- ✚ nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Az osztályfőnökök, a munkaközösségek, a gyakorlati képzőhelyek javaslatára a legkiemelkedőbb – megyei, országos eredményekkel rendelkező – tanulók oklevélben és könyvjutalomban részesülnek.

Közösségi munkáért a diákönkormányzat is javasolhat tanulókat elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi, szakmai és kulturális versenyek győztese, az év tanulója, az év sportolója, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

Csoportos jutalmazási formák:

- ✚ jutalomkirándulás
- ✚ kulturális hozzájárulás (pl. színház- vagy kiállítás látogatáshoz, stb.).

3.14. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból. A szakképzésben alkalmazni kell a szakképzési törvény szabályait is.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányokhoz kapcsolódó vizsga) alapján kell megállapítani.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie az előbbi, az osztályozó vizsgákról szóló fejezetben felsorolt esetekben.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

3.15. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

Településünkön a következő nemzetiségek élnek: cigány és szlovák.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola a következőképpen segíti:

A nemzetiségekről szóló oktatás szinterei

- ✚ A következő tanítási órák: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom és osztályfőnöki.
- ✚ Szabadidős tevékenységek: (projekt napok, diákönkormányzati programok, vetélkedők, könyvtári programok).
- ✚ Lehetőség szerint a nemzetiségi önkormányzatok bevonása: ismertető, előadók kérése.

A nemzetiségekről szóló oktatás színterei

A következő tanítási órák: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom, vizuális kultúra és osztályfőnöki.

Szabadidős tevékenységek: projekt hetek, diákönkormányzati programok, vetélkedők, könyvtári programok.

Lehetőség szerint a nemzetiségi önkormányzatok bevonása: ismertető, előadók kérése.

3.16. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Kiemelt célok:

- ✚ a dohányzás visszaszorítása,
- ✚ az alkohol- és drogprevenció,
- ✚ az egészséges táplálkozási szokások elterjesztése, az ételminőségbiztonság fejlesztése,
- ✚ egészségmegőrzés, munkavédelem, aktív napi testmozgás kialakítása,
- ✚ a közegészség- és járványügyi biztonság fokozása, az egészséges fizikai környezet kialakítása, környezet ápolása és védelme,
- ✚ környezettudatos szemlélet, magatartásformák kialakítása.

Egészségnevelési elvek

- ✚ Testi, pszichikai, szellemi szempontból egészséges fiatalok nevelése.
- ✚ Az egészséges életmód a harmonikus, erkölcsös és konstruktív életvitel rendjének kiépítése úgy, hogy ezek számukra alapértékké váljanak.
- ✚ Az ehhez szükséges ismeretek, készségek, attitűdök elsajátításának kialakítása.
- ✚ Elsődleges prevenció keretében az egészségvesztés megakadályozása; az egészség megőrzése, a specifikus betegségek kialakulásának megelőzése.
- ✚ A tanulók természetismeret és biológia órákon szerzett ismereteire támaszkodva, azokat tudatosítva a tanulóknak az ember és a környezet közötti kapcsolatot, azok hatékony kölcsönhatását.
- ✚ Megismertetni a tanulókkal az egészségre kedvező és káros tényezőket, a betegségmegelőzési módokat, eljárásokat, tudatosítani a tanulóknak az egészséges életmód szabályait, normáit, a pozitív beállítódásokat.
- ✚ Élethelyzetek, szituációk bemutatásával és elemzésével fejleszteni szemléletüket, viselkedési normáikat, erkölcsiségüket, önmaguk és mások iránti felelősségérzetüket.

Egészségnevelés területei

- ✚ Higiénikus, egészséges életvitel,
- ✚ Betegségek elkerülése, egészség megóvása,
- ✚ Léleki egészség megóvása, krízis-prevenció,
- ✚ Függőséghez vezető motívumok feltárása, egészségkárosító szokások megelőzése,
- ✚ Az egészséges táplálkozás,
- ✚ A családi életre, szülővé nevelés,
- ✚ Szabadidő – kultúra fejlesztése.

Környezeti nevelési elvek

- ✚ A tanórákon az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozások hozzárendelése.
- ✚ Az tanóra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzák fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos témák.
- ✚ Szakmai elméleti és gyakorlati oktatás környezettudatos szemlélete, a környezeti feltétel vizsgálata.
- ✚ A diákjaink számára szakmai gyakorlatok alkalmával lehetőség van a környezeti nevelésre; a környezetkímélő technológiák elsődlegessége.
- ✚ Rendszeres üzemlátogatások, tanulmányi kirándulások szervezése.
- ✚ Évente rendezett sportnapon a túrázás, kerékpártúra, lovaglás és egyéb sporttevékenységek során találkozhatnak tanulóink a környezetvédelemmel kapcsolatos problémákkal.
- ✚ A vízi- és más sporttáborok alkalmával az iskolától távol lévő környezettel ismerkedhetnek meg a tanulók.
- ✚ A személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartás és életvitel.
- ✚ A természeti és épített környezet szeretete és védelme, a sokféleség őrzése.
- ✚ Tudományosan megalapozott a globális összefüggések megértése, ebből adódó mindennapi lehetőségek és feladatok bemutatása.
- ✚ Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód a szakmai elméleti és gyakorlati oktatásban.

3.17. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei maradéktalan kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, mely biztosíthatja iskolai sikerességüket. Az esélyegyenlőséget biztosítani kell a szakképzéshez való hozzáférés esetében, a gyakorlati képzőhelyek kiválasztásában, a választható szakképesítések vonatkozásában, a hátrányos helyzetűek támogatásában.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- ✚ kulcskompetenciák fejlesztésében,
- ✚ az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazásával, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítésével,
- ✚ méltányos és egészséges tanulási környezet kialakításával,
- ✚ a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztésével,
- ✚ tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulással, a
- ✚ differenciáló módszerek alkalmazásával,
- ✚ a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésével,
- ✚ a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosításával,
- ✚ környezettudatos szemléletű oktatás-neveléssel,
- ✚ egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakításával,
- ✚ hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatásával és alkalmazásával a tanórákon,
- ✚ a tanulói aktivitás növelésével a tanítási
- ✚ órákon, a tanulási attitűd pozitív
- ✚ átformálásával, pályaválasztás segítésével,

- ✚ a továbbtanulás támogatásával,
- ✚ személyiségfejlesztéssel és közösségépítéssel, a
- ✚ szabadidő hasznos eltöltésének elősegítésével,
- ✚ partnerközpontú neveléssel.

3.18. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

3.18.1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos

ismeretek Jogi meghatározottság

A fogyasztóvédelemről szóló irányadó jogszabályok rendelkeznek a fogyasztók oktatásáról.

Vonatkozó hatályos jogunk írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. Eszerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatásban részt vevő intézmények, az e feladatra törvényben kijelölt államigazgatási szervek és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Kiemelt fejlesztési feladat a NAT-ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is nevelési-oktatási feladatként szerepel.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknak.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre vonatkozóan alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- ✚ az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez,
- ✚ a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz,
- ✚ a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között,
- ✚ a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez,
- ✚ a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez,

- ✚ az egészséges és elviselhető környezetben való élethez.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait, és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai:

Vizuális kultúra:

- ✚ A közvetlen és rögzített kommunikáció.
- ✚ A tömegtájékoztatás formáinak megkülönböztetése.
- ✚ A reklámplakátok szerepe.
A fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása.

Földrajz:

- ✚ A fogyasztói kultúra fejlődése.
- ✚ Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás.
- ✚ Gyűjtőmunka nyomtatott információhordozókból hazánk gazdasági és település-földrajzi sajátosságairól.
- ✚ Az életmód és a fogyasztási szokások alakulása.
- ✚ Vásárlási, fogyasztási szokásaink.
A család gazdálkodása.

Informatika:

- ✚ Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásainak használata.
- ✚ Vásárlás az interneten.
Informatikai biztonság, az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának megismerése.

Magyar nyelv és irodalom:

- ✚ A különböző irodalmi művek, filmek elemzésének szempontjai.

Történelem:

- ✚ Az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

További szinterek:

- ✚ Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények stb.).
- ✚ Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).
- ✚ Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

A fogyasztóvédelem módszertani elemei

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák:

- ✚ Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól,
- ✚ Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel,
- ✚ Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel,
- ✚ Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése),
- ✚ Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés).

3.18.2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Napjainkban az iskola szerepét úgy szokták felvetni, hogy betölti-e a szükséges nevelő hatását, segít-e azokban a problémákban (érzelmi, szociális), melyek az iskolában megnyilvánulnak. A tünetek, zavarok, elváltozások minden életkorban más-más jellegűek, megnyilvánulásúak, más oki konstellációt tükröznek.

Kisgyermekkorban a szülői kapcsolatokról való kiszakadás, az önállósodás, a kortárs csoportban az egyenrangú kapcsolatok alakítása és tartása jelentenek problémát, konfliktusforrást. Tízéves kor körül megjelennek a felnőtté válás problémái (felnőtt szerep, nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család nem köti meg eléggé a gyermeket, az iskola pedig nem integrálja kellőképpen a maga rendszerébe, ezért a szabadidő terén más kiscsoport hatása alá kerül, melyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak, és más viselkedési normákat közvetítenek. Deviáns értékeket próbálnak megvalósítani. Ez többé-kevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában.

A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

A bűnmegelőzés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- ✚ A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál.
- ✚ A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók folyamatos figyelemmel kísérése, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé.
- ✚ Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószerek) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről.
- ✚ A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása.
- ✚ Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében.
- ✚ Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése.
- ✚ Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak.
- ✚ Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása.
- ✚ A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése.

A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- ✚ Mentálhigiéné, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési, illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével,

- ✦ Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság),
- ✦ Személyiségfejlesztés,
- ✦ Közösségfejlesztés,
- ✦ Drámapedagógiai eszközök.

Legitimációs záradék

Az intézmény Pedagógiai Programját a szakmai munkaközösség(ek) a szakterületét (szakterületüket) érintően véleményezte(k).

Kelt: Budapest, 2023. augusztus 31.

.....
a szakmai munkaközösség képviselőjében

A Pedagógiai Program készítésében az intézmény nevelőtestülete részt vett, a 2023. augusztus 23-án megtartott ülésén kifejezte, hogy az abban foglaltakat támogatja.

Kelt: Budapest, 2023. augusztus 31.

.....
a nevelőtestület képviselőjében

Az intézmény Pedagógiai Programját a fenntartó a 2011. évi CXCV. tv. 83.§ (2) bekezdés g) pontja alapján jóváhagyja.

Kelt: Budapest, 2023. szeptember 31.

.....
Lipcsei János
a fenntartó képviselője

Kelt: Budapest, 2023. szeptember 01.

.....
Derczbach Tamás
igazgató
(körbélyegző)